

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Fortroligt.

Nr.

96

Generalkommandoens Beretning

om

Begivenhederne ved Hæren den 6.—9. April 1940.

Generalkommandoen.

København, Maj 1940.

Fortroligt.

Hermed 9 Bilag.

B e r e t n i n g

o m

Begivenhederne ved Hæren den 6.-9. April 1940.

Indholdsfortegnelse.

I. Begivenhederne den 6-8/4 1940	Side 1 - 13
II. Situationen den 9/4 Morgen	- 14 - 17
III. Begivenhederne den 9/4:	
A. Generalkommandoen	- 18 - 20
B. Kommandanten i København. Kastellet	- 21 - 24
C. Sjællandske Division:	
a) Divisionsstaben	- 25 - 26
b) Livgarden	- 27 - 30
c) 1. Regiment	- 31 - 33
d) 4. Regiment	- 34 - 38
e) 5. Regiment	- 39 - 42
f) Gardehusarregimentet	- 43 - 47
g) 1. Feltartilleriregiment	- 48 - 49
h) 2. Feltartilleriregiment	- 50 - 52
i) Luftværnsregimentets sjællandske Styrker	- 53 - 54
k) Ingeniørregimentets sjællandske Styrker	- 55 - 57
l) Styrken i Helsingør	- 58 -
m) Styrken i Næstved	- 59 -
D. Hærens Flyvertropper	- 60 - 62
E. Jydske Division:	
a) Divisionsstaben	- 63 - 68
b) Styrkerne ved Søgaard	- 69 - 79
c) Styrkerne ved Haderslev	- 80 - 85
d) Styrkerne ved Tønder	- 86 - 90
e) Styrken i Sønderborg	- 91 - 93
f) 14. Artilleriafdeling	- 94 - 98
g) Oberst H.O. Hansens Kommando	- 99 - 105.
h) 3. Regiment	- 106 - 108
i) 6. Regiment	- 109 - 110
k) Jydske Dragonregiment	- 111 - 112
l) 3. Feltartilleriregiment	- 113 -
m) Ingeniørregimentets jydske Styrker	- 114 -
F. Bornholms Værn	- 115 -
IV. Slutbemærkninger	- 116 - 121.

I.

Begivenhederne 6-8/4 1940.

Den 6/4 Kl. 11.30 afholdtes et Møde hos Forsvarsministeren, hvori deltog Cheferne for Generalkommandoen, Søværnskommandoen, Generalstaben og Marinestaben, samt Direktøren i Krigsministeriet.

Der var fra det danske Gesandtskab i Berlin indløbet en Melding om, at der i tyske Østersøhavne var samlet Troppetransportskibe til ca. 150.000 Tons. Chefen for Generalkommandoen oplyste, at dette svarede omtrent til den under Ekspeditionen mod Øsel i 1917 anvendte Tonnage. Styrken var dengang ca. 24.000 Mand (d.v.s. en forstærket Division).

Chefen for Generalstaben oplyste endvidere, at man - som ved flere tidligere Lejligheder meddelt - i hvert Fald siden kort efter den finske Krigs Begyndelse (fra Midten af December 1939) havde Melding om 10 - 12 tyske Divisioner om tyske Østersøhavne fra Lübeck incl. mod Øst og et betydeligt Transportmateriel, særlig ved Stettin. Som ogsaa tidligere meddelt havde man i øvrigt allerede fra Krisen i Efteraaret 1938 Kendskab til, at et betydeligt Antal store Skibe anvendtes til Transport af Tropper og Materiel mellem Stettin og Østprøjsen. Fra de seneste Uger havde der foreligget Meddelelse om, at der i Stettin var indladet Materiel og vistnok ogsaa Tropper om Bord i Transportskibe. Yderligere var der i de sidste Uger nogle Gange meldt om op til 40 Fragtdampere i Kiel; Tropper var i intet Tilfælde omtalt her. I Eggen om Lockstedter Lager i Holsten laa efter alt at dømme 1 Division under Uddannelse. Helhedsbilledet var efter de for Generalstaben foreliggende Efterretninger ikke anderledes, end det havde været siden Midten af December 1939 - altsaa ikke mere akut, men heller ikke mindre farligt.

Ministeren oplyste, at man ved det danske Gesandtskab i Berlin vistnok paa Grundlag af Meddelelser fra svensk Side - i de sidste Dage var blevet synlig nervøs for, at Troppe- og Skibssamlinger kunde være rettet mod Danmark.

Den tyske Statssekretær Weiszäcker havde over for den svenske Marineattaché udtalt, at Tyskland var forberedt paa alle Eventualiteter.

Ministeren oplyste, at Regeringen vilde sende forhenværende Udenrigsminister Scavenius til Tyskland for at søge Underretning om Situationen. I øvrigt vilde man afvente nærmere Oplysninger om de engelske Noter til Norge og Sverrig, særlig Underretning om, hvorvidt de kom ind paa Spørgsmaalet om Malmtransporterne.

Viceadmiralen mente i Overensstemmelse med sine paa tidligere Møder fremsatte Anskuelser, at et Angreb paa Danmark var formaalsløst og usandsynligt. Tyskerne vilde ikke vinde ret meget af Flyvetid ved at raade over Flyverbaser i Danmark. Muligvis havde de Planer om Besættelse af Læsø. Ved en Blokade paa en Par Dage kunde Tyskland tvinge Danmark til at give efter, saaledes at et Angreb med Tropper vilde være ganske hensigtsløst.

Dette sidste blev ligesom ved tidligere Lejligheder imødegaaet af Chefen for Generalkommandoen, der udtalte, at i Tilfælde af Blokade maatte man spænde Livremmen ind, indstille Bilkørsel, bruge Brænde i Stedet for Koks o.s.v. Man kunde ikke overgive sig af den Grund. I øvrigt vilde en tysk Blokade mod Danmark svare lidet til tysk Mentalitet.

Generaløjtnanten foreslog, at Regeringen søgte at forudse forskellige Eventualiteter, særlig ultimative Krav, og gøre sig klart, hvorledes man vilde stille sig over for dem, saa man kunde være mere forberedt.

Ministeren mente, og heri støttedes han af Viceadmiralen, at det var bedre at vente, til Kravene forelaa.

Chefen for Generalkommandoen foreslog endelig, at man indkaldte Aargangene 1930-1935^{x)} med 2 ad Gangen til en kort Øvelse, f. Eks. paa 14 Dage. Derefter kunde man efter Situationens Udvikling

enten hjemsende dem i Uniform,
eller give dem en længere Orlov uden Lønning,
eller lade dem blive længere inde.

Man opnaaede i al Fald at indarbejde dem i Afdelingerne og faa dem iklædt. Der var en Del nyt at lære, navnlig ved Fodfolkets Specialvaaben.

Generalstabschefen oplyste, at det efter Oplysninger fra Regimentschefer maatte paaregnes at tage 6 Dage at gennemføre en fuldstændig Mobilisering, medens der ikke turde regnes med mindre end et Par Dage til at formere fuld Sikringsstyrke, d.v.s. bringe Linieafdelingerne paa Krigsstyrke.

Ministeren mente - ligesom Viceadmiralen -, at en Indkaldelse kunde vække Uro, men lovede at overveje Sagen.

I Løbet af den 6. eller 7/4 meddeltes det gennem Direktøren i Krigsministeriet, at den tyske Note til Sverrig ikke havde nogen truende Karakter og ikke indeholdt Krav af nogen Art, men i Hovedsagen beskæftigede sig med Spørgsmaal af formel Karakter. Indholdet af den tyske Note til Norge kendtes endnu ikke.

Den 8/4 Kl. 10.30 afholdtes et nyt Møde i Ministeriet med ~~de~~ samme Deltagere.

Ministeren og Viceadmiralen meddelte, at der forelaa Melding om, at en tysk Eskadre, bestaaende af "Gneisenau", "Deutschland" og "Emden" med ca. 70 Trawlere o.lign. langt forud, gik nordpaa gennem Store Bælt og Kl. 9.00 passerede Refsnæs.

x) Af disse Aargange var 1934-35 hjemsendt med Uniform efter 15 Dages Tjeneste i September 1939.

En dansk Journalist i Berlin havde meddelt, at der kunde ventes en tysk Aktion i Løbet af 2 Timer.

Ved Minespærringen ud for Falsterbo laa et Par større Skibe.

Desuden meldtes om en Flaadestyrke af samme Størrelse som den i Store Bælt sete paa Vej op gennem Sundet og fra Stevns drejende mod Nordvest (denne sidste Melding viste sig senere at bero paa en Forveksling med den i Store Bælt meldte Eskadre : "Hjelm Fyr" hørt som "Stevns Fyr").

Generalstabschefen meddelte, at der umiddelbart forud for Mødet var indløbet Efterretning om, at en 50-60 km lang Motorkolonne var paa Vej fra Rensborg mod Flensborg^{x)}. Meddelelsen maatte betegnes som sikker.

Denne truende Meddelelse foranledigede Chefen for Generalkommandoen og Generalstabschefen til at foreslaa Indkaldelse af den fulde Sikringsstyrke, hvorved samtlige Linieafdelinger vilde blive bragt op paa fuld Krigsstyrke, dog med reduceret Train. Ialt vilde Afdelingerne paa denne Maade faa gennemsnitligt 8 & 9 Aargange under Vaaben^{xx)}, ved nogle Afdelinger lidt flere, ved andre lidt mindre.

Desuden foreslog de to Chefer:

- at samtlige Hærens Afdelinger øjeblikkeligt blev sat i Alarmeredskab samt
- at der foretoges en Flyveropklaring langs Landgrænsen for at konstatere, hvad der blev af Motorkolonnen, samt henstillede til Søværnskommandoen, at der ogsaa indkaldtes en Sikringsstyrke til Kystdefensionen.

Viceadmiralen og Chefen for Marinestaben sluttede sig til

x) Meldingen var som alle lignende straks tilgaaet Jydske Division direkte.

xx) Styrken under Fanerne vilde herved vokse til ca. 57.000 Mand, deraf i Jylland-Fyn ca. 26.000 og paa Sjælland ca. 31.000. Af Styrketallene var 6-7% faste Befalingsmænd.

dette sidste og erklærede, at man ogsaa maatte have indkaldt Folk til Flaadens Skibe, særlig de 400 nys hjemsendte fra "Niels Juel".

Ministeren lovede at forelægge de fremsatte Forslag i et Møde, der skulde afholdes hos Kongen umiddelbart efter (Kl. 11.00), og Generalkommandoen udgav, for at være rede til at kunne handle hurtigst muligt, i Tiden Kl. 11.30-11.56 telefontisk Ordre til Sjællandske Division, Generalinspektøren for Fodfolket, Rytteriet, Artilleriet, Ingeniørtropperne, Kommandanten i København, Luftværnsregimentet, Ingeniørregimentet, Trainafdelingen, Generalkommandointendanten, Generalkommandolægen og Generalkommandodyrlægen om, at Cheferne med Stabe skulde være paa de respektive Kontorer snarest og blive der indtil nærmere Ordre.

Ved Drøftelserne angaaende den Hensigt, der maatte formodes at ligge bag de tyske Skibs- og Troppebevægelser, udtalte Viceadmiralen, at Skibene sandsynligst havde Norge som Maal, men det saa ikke saa godt ud med Motorkolonnen.

Chefen for Generalkommandoen udtalte, at medens det havde været ret usikkert, hvad Formaalet med de tyske Forberedelser i Østersøhavnene kunde være, saa længe Meldingerne herom fremtraadte som isolerede Fænomener, maatte man, naar man saa dem i Relation til Motorkolonnen, der kun kunde anvendes til Angreb mod Danmark, frygte, at de kunde have Sjælland til Maal.

Da Motorkolonnen ved Mødets Slutning endnu ikke var kørt over Grænsen, turde man endnu haabe, at det kun drejede sig om en Klarstillen over for Danmark. Hvad der kunde foranledige et Angreb, var foreløbig usikkert.

Kort før Kl. 12.00 vendte Ministeren tilbage fra et Møde hos Kongen og meddelte, at det var besluttet ikke at indkalde en Sikringsstyrke og ikke foretage noget, der kunde udlægges som en Udæskning; kun de 400 Mand til "Niels Juel" maatte kal-

des ind, ligesom Alarmberedskabet og Flyveropklaringen kunde iværksættes.

I Tiden 12.45 - 13.30 udgik derefter følgende Ordre fra Generalkommandoen:

"Samtlige Afdelinger snarest i Alarmberedskab indtil ny Ordre. Skarp Ammunition udleveres".

Tilføjelse til Jydske Division:

"Divisionen stilles frit med Hensyn til at orientere de i Sønderjylland værende Enheder om Situationen. Større Førskydninger af Enheder ikke uden Generalkommandoens Bemyndigelse.

Videre Ordre i Løbet af Eftermiddagen".

Tilføjelse til Luftværnsregimentet:

"Ingen Del af Københavns Luftforsvar maa etableres. Alarmberedskabet omfatter kun Underafdelinger og Afdelinger paa Kasernen".

Til Trainafdelingen:

"Alarmberedskab indtil ny Ordre, saaledes at ikke af Kørsler optaget Personel holdes paa Kasernen".

(Bestemmelserne for Alarmberedskab lyder:

"Saa vidt muligt hver Underafdeling, i hvert Fald hver Deling, forbliver samlet under sin Førers Kommando; kun store Rum, hvorfra man let kan komme ud, benyttes. Hjelme og Tornystre (Brødposer) kan aftages, Lædertøj kan løsnes, men maa ikke aftages; al Udrustning undtagen Geværerne, der - hvis intet andet bestemmes - sættes sammen umiddelbart udenfor Udgangen, forbliver hos Manden. Der brænder til Stadighed Lys (afblændet udadtil) i Kvartererne. Bagage kommer ikke til Udlivering. Train og Køretøjer holdes pakket. Hestene anbringes i Rum, hvorfra de let kan bringes ud; kun større Stalde og Skure benyttes; Mandskabet hviler ved Hestene, der - naar intet andet bestemmes - ikke afsadles eller afseles.

Alarmordonnanser og Telefonvagt som ved "Forhøjet Beredskab". Desuden udstilles Post for Gevær (tillige Alarmpost) ved samtlige Kvarterer.").

Afdelingerne var herefter klar til øjeblikkelig Udrykning.

Chefen for Jydske Division blev pr. Telefon, Chefen for Sjællandske Division mundtligt orienteret om Situationen.

Chefen for Sjællandske Division blev beordret til ikke at lade Meddelelserne om de tyske Bevægelser gaa videre til underlagte Enheder.

Generalinspektørerne og Korpscheferne blev tilsagt til Møde Kl. 14.00, hvor de af Chefen for Generalkommandoen modtog Orientering om Situationen og Ordre til at indstille sig paa Formering af fuld Sikringsstyrke, idet Chefen for Generalkommandoen udtalte, at han senere paa Dagen paany vilde stille Forslag om Sikringsstyrke.

Chefen for Hærens Flyvertropper beordredes til i Dagens Løb at lade Krigsflyvepladserne paa Sjælland efterse og eventuelt klargøre. Med tilsvarende Hensigt for jydske Krigsflyvepladsers Vedkommende beordredes Chefen for Jydske Flyverafdeling til Raadighed for Jydske Division fra samme Dag.

I Løbet af Eftermiddagen den 8. indløb der Efterretning om, at

- Motorkolonnen mellem Kl. 10.00 og Kl. 12.00 var standset med Tæten ca. $1\frac{1}{2}$ km Syd for Grænsen. Der var talt 2400 Vogne. Enkelte Soldater havde raabt til forbipasserende, at de skulde over Grænsen Kl. 16.00,
- der forberedtes Kvarter til 9000 Mand i Flensborg,
- den først udsendte danske Flyver indtil Kl. 15.00 intet havde observeret Syd for Grænsen. Vejret var diset,
- Sjællands Østkyst næsten overalt var blokeret af Is,

saaledes at Landsætning maatte anses for yderst vanskelig,

- 2 Dæmpere med mange mørkkledte Folk og Skyts om Bord ved 16.55-Tiden passerede Sprogø for nordgaaende.

Generalstabschefen blev om Eftermiddagen kaldt til Konference hos Forsvarsministeren, hvor ~~Forsvarsministeren~~ ^{Finansministeren} og Direktør Korst var til Stede. Over for Forsvarsministeren forlangte Finansministeren udsendt Ordre til Grænsegendarmeriet om, at Gendarmerne ikke maatte skyde i Tilfælde af Grænseoverskridelse, men kun underrette de militære Myndigheder. Det tilføjedes, at Ordren allerede var givet fra Finansministeriet, men man ønskede den bekræftet fra Krigsministeriet over for saavel Grænsegendarmeriet som de militære Myndigheder. Generalstabschefen hævdede, at dette stred mod Overenskomsten med Krigsministeriet og den Uddannelse, Gendarmerne havde faaet.

Over for Finansministerens Hævdelse af det meningsløse i at lade nogle faa, spredte og ganske isolerede Grænsegendarmer, der var uden Rygstød fra militære Afdelinger, gøre Brug af Vaaben, fremhævede Generalstabschefen bl.a., at der vilde blive gjort fornuftig Brug af Grænsegendarmerne, hvis man kun gav den fornødne Frihed, - de vilde blive trukket rimeligt sammen og blive forsynet med Transportmidler -; i øvrigt var der al Anledning til at give Jydske Division Frihed til at skyde 4. Bataillon - paa over 500 Mand - tættere frem bag Gendarmerne og i det hele til at træffe de Forholdsregler, som Forholdene talte for, - i Stedet for at fratage de militære Myndigheder den Hjælp fra Grænsegendarmeriet, som man efter de foreliggende Bestemmelser havde gjort Regning med. Fra Finansministerens Side fastholdtes Kravet om, at Ordren til Grænsegendarmeriet om ikke at yde Modstand udsendtes, saaledes som Forholdene laa, hvor der ikke var Tropper tæt bag Gendarmerikæden til at optage denne; Forsvarsministeren lovede Udsendelsen uden at gaa

ind paa Tanken om at give Jydske Division Frihed til at skyde Tropper længere frem. Stillet over for Kravet om Ordrens Udsendelse ved Generalkommandoens Foranstaltning forlangte Generalstabschefen en skriftlig Ordre fra Krigsministeriet, idet han ikke mente mundtligt at kunne overbringe Chefen for Generalkommandoen en Ordre, som han vidste fundamentalt vilde stride imod, hvad Chefen for Generalkommandoen vilde anse for rigtigt.

Kort efter tilgik følgende Skrivelse fra Ministeriet:

"Efter Aftale mellem Finansministeriet og Krigsministeriet anmodes Generalkommandoen om at meddele Grænsegendarmeriet og Jydske Division, at Grænsegendarmeriets Underlæggelse under Jydske Division ikke skal finde Sted paa Grundlag af de for Tiden trufne Beredskabsforanstaltninger, men kun efter udtrykkelig Formering af Sikringsstyrke, Beredskabsstyrke i Sønderjylland eller ved Mobilisering.

Saa længe saadanne Foranstaltninger ikke er truffet, skal Grænsegendarmeriet i Tilfælde af eventuel Grænseoverskridelse fra tysk Side af væbnede Styrker ikke gøre Brug af Vaaben, men underrette de militære Myndigheder og efter Forholdene fortsætte Grænsetilsynet eller søge Styrken samlet bag de tilstedeværende Afdelinger af Hæren efter nærmere Anvisning fra Jydske Division.

Det tilføjes, at nærværende Bestemmelser intet ændrer i de for Grænsegendarmeriets Forhold efter Formering af Sikringsstyrke m.v. fastsatte Instrukser".

Denne Ordre videregaves af Generalkommandoen til Jydske Division pr. Telefon Kl. 19.00.

Kl. 16.05 gav Generalkommandoen Jydske Division følgende Ordre:

"Divisionen skal i Løbet af Eftermiddagen i Dag lade re-
kognoscere nye Stillinger til Luftværnsbatterierne ved Esbjerg, Rødekro og Løgumkloster.

Stillingerne vælges under Hensyn til, at der skabes for-

øget Sikkerhed for Batterierne ved deres Placering i Forhold til andre Tropper uden Hensyn til Løsning af Neutralitetsopgaver. Flytning af Batterierne finder først Sted efter ny Ordre fra Generalkommandoen, i Nødsfald dog efter Divisionens Bestemmelse".

Kl. 17.00 udbad Chefen for Generalkommandoen sig en ny Samtale med Forsvarsministeren, forelagde i Viceadmiralens og Direktøren for Krigsministeriets Nærværelse de sidste Efterretninger og stillede følgende Forslag:

- Bemyndigelse for Jydske Division til at forskyde Tropperne efter Behov,
 - bl.a. Luftværnsbatterierne i Sønderjylland hen til det nærmeste Fodfolk for at beskytte dette og selv være dækket (deres nuværende Standpladser var kendt af Tyskerne),
 - Styrken fra Odense til Fredericiaegnen,
 - Styrken i Sønderborg (undtagen en lille Vagtstyrke) til Aabenraaegnen,
 - Styrker frem mod Grænsen (ca. 1 km fra denne) til Støtte for Grænsegendarmerne,
- Bemyndigelse til en snævrere Indkvartering i Stedet for det spredte Kantonnement (og samtidig Overgang til Militærforplejning),
- Etablering af Luftmeldetjenesten.

Sluttelig indstillede Chefen for Generalkommandoen paany indtrængende, at man indkaldte Sikringsstyrke, og tilføjede, at senere kunde det blive endnu vanskeligere, hvilket Ministeren indrømmede.

Et Svar blev stillet i Udsigt efter Mødet med Partiformændene (Kl. 20.00) og et derpaa følgende Ministermøde (Kl. 21.00).

Ministeren var ^{dog} utilbøjelig til at flytte Luftværnsbatterierne og ønskede derimod et af dem anbragt paa Rømø, for at Tyskerne ikke skulde bebrejde os, at vi ikke gjorde, hvad vi

kunde, for at hindre engelske Neutralitetskrænkelser under Flyverangreb paa Sild. Chefen for Generalkommandoen, der var en principiel Modstander af en saadan Detachering, saa længe Kanonantallet ikke var væsentligt forøget, foreslog, at man i det mindste nøjedes med 2 Kanoner paa Rømø og beholdt de to andre ved Ballum. Da Transporten til Rømø var yderst vanskelig, tilbød Viceadmiralen at undersøge, om Flaaden kunde hjælpe hermed.

Da det viste sig, at den fjendtlige Motorkolonne øjensynligt traf Forberedelse til at overnatte Syd for Grænsen uden at overskride denne, besluttede Generalkommandoen ligeledes at **give de** danske Tropper Hvile for Natten og befalede derfor i Tiden mellem Kl. 19.00-20.00:

"Fra Modtagelsen af denne Ordre og indtil ny Ordre: "Forhøjet Beredskab", jfr. Feltreglement I.A., Punkt 285, i den Udstrækning, de i Reglementet givne Bestemmelser kan bringes i Anvendelse uden at ændre i de øjeblikkelige Indkvarteringsordninger og det nuværende Udstyr med Train.

Befalede Udrykninger til særlige Øvelser, Skydninger m.m. bortfalder indtil videre. 9/4 daglig Øvelse i Nærheden af Kantonnementsomraadet, saaledes at der til enhver Tid er hurtig og sikker Forbindelse fra Chefskvarterets Telefonvagt til Øvelsesstyrken".

Tilføjelse til Jydske Division:

"I Sønderjylland dog Beredskab efter Divisionens Bestemmelse. Divisionsstaben efter Divisionens Bestemmelse."

"Forhøjet Beredskab" er det højeste Beredskab efter "Alarmeredskab".

(Bestemmelserne for forhøjet Beredskab lyder:

"Tjenstfri Befalingsmænd og Mandskab skal forblive indenfor Afdelingens Omraade og, naar det er mørkt, være i deres Kvarter. Tilladelse til at afvige herfra kan kun gives af Divisionen.

Der anvendes fortrinsvis færre og større Kvarterer (for Delinger m.fl.). Der kan hviles afklædt, men Vaaben, Udrustning og Lygter eller andet Lys holdes saaledes klar, at der selv i Mørke i korteste Tid kan gøres færdig til Udrykning. Er Bagagen (Tornystre m.v.) udleveret, skal den fra Mørkets Frembrud være gjort rede til hurtig Aflevering. Fægtnings-trainets Køretøjer holdes pakkede, saa længe det er mørkt. Heste afsadles og afseles, men hurtig Opsadling og Forspænding skal være forberedt; der skal brænde Lys i Staldene (afblændet udadtil) hele Natten.

Alarmordonnanser afgives fra samtlige Kvarterer til nærmest foresatte Chefs Kvarter. I alle Chefskvarterer skal der være Telefonvagt Døgnet rundt").

Godt Halvdelen af Styrken var i øvrigt indkvarteret paa Kaserner og var alene derved i meget højt Beredskab.

Det var under Hensyn til den særlige Trusel mod Landgrænsen, at Jydske Division beordredes til for de sønderjydske Afdelingers Vedkommende at træffe særlige Anordninger for Beredskabet efter egen Bestemmelse. Divisionen opretholdt herefter "Alarmberedskab" i Sønderjylland.

Af de om Aftenen indløbende Meldinger fremgik det,

- at Motorkolonnen var echelonneret langs Vejen Flensborg-Slesvig-Rensborg med Tyngden ved Inningstedt (Sydvest for Slesvig),
- at der ridende Syd ud af Flensborg var set ca. 100 Ryttere, samt
- at der ventedes 28 Troppetog til Flensborg (formentlig marcherende Dele af 1 Division).

Først henad Kl. 22.30 forelaa Regeringens Afgørelse efter et Ministermøde ca. Kl. 21.30, hvorefter Chefen for Generalkommandoen blev kaldt til Ministeren.

Der skulde hverken indkaldes Sikringsstyrke eller foretages Forskydninger eller Sammendragning af Tropper. Af Parti-

formændene havde kun de Konservative spurgt om de militære sagkyndiges Mening og Forslag. Ministeren havde herved nævnt Indkaldelsen af Sikringsstyrken.

Inden man skiltes, foreslog Chefen for Generalkommandoen Søværnskommandoen at lade opklare med Flyvere fra Daggry Syd om Sjælland og Lolland. Dette lovede Viceadmiralen.

Hærens Flyvertropper var Kl. 20.15 blevet beordret til at have 3 Maskiner klar til Start med $\frac{1}{2}$ Times Varsel fra Daggry den 9., og Kl. 23.25 fik Flyvertropperne. Ordre til at gentage Luftobservationen ved Grænsen saa tidligt, som Dagslyset gjorde Observation mulig, idet Grænsen ikke maatte overflyves.

II.

Situationen den 9/4 Morgen.

For at kunne forstaa Begivenhederne den 9/4 er det nødvendigt at kende de Betingelser for et Forsvar, der forelaa paa denne Dag.

I Henhold til Krigsministeriets Direktiv i Skrivelse For-
trøligt M. 1464 af 6/9 1939 havde Generalkommandoen den 6/9
-1- 1939 udgivet den paa Bilag 1 angivne Forholdsordre.

-2- Den blev bilagt med den paa Bilag 2 angivne almindelige
Forholdsordre for Detachementer og Vagter under Neutralitets-
-3- forhold, den 9/9 med Krigsministeriets paa Bilag 3 anførte
almindelige Forholdsordre over for fremmede militære Luftfar-
-4- tøjer og den 20/11 med Krigsministeriets paa Bilag 4 gengivne
Bestemmelser for Hærens Luftfartøjers Forhold over for fremme-
de militære Luftfartøjer.

Det vil heraf ses, at et direkte Angreb paa dansk Omraa-
de, naar fjendtlig Hensigt var utvivlsom, uden nærmere Ordre
skulde imødegaaes med alle til Raadighed staaende Midler.

Ved Skrivelse M. 1744 af 19/9 1939 bestemte Krigsministe-
riet, at 1 Bataillon skulde forlægges til Terrainet Nord for
Limfjorden med 1 Kompagni til Egnen om Frederikshavn.

Styrken af værnepligtige under Fanerne udgjorde den 9/4:

	: Med	: Med og under:		:
	: c.11 Mdrs.:	: c.6 Mdrs :	Ialt	: Nonkombat-
	: Uddannelse:	: Uddannelse:		: tanter
Sjælland	: ca. 3300	: ca. 4250	: ca. 7550	: ca. 1200
Jylland-Fyn	: ca. 3300	: ca. 3700	: ca. 7000	: ca. 850
Hele Landet	: ca. 6600	: ca. 7950	: ca.14550	: ca. 2050

En Del af Styrken havde efter Krigsministeriets Bestem-
melse 8 Dages Orlov. Af syge maa regnes ca. 7%.

Hjemsendt med Uniform, men uden Vaaben, var Aargangene
1934-38 eller ca. 30.000 Mand. Det var Tanken at indkalde

dem under truende Forhold.

Skitsen Bilag 5 viser Styrkefordelingen.

Rekrutterne var underbragt i Garnisonerne, saaledes at deres Uddannelsesvilkaar var de bedst mulige, - de egentlige Beredskabsenheder dels i rimelig Nærhed af Mobiliseringsstederne (Hovedmassen af Artilleriet), dels holdt sammen i Grupper Øst for Præstø (sjællandsk Fodfolk og hestetrukket Artilleri samt Dele af Gardehusarregimentet), om Søgaard (Cyklistbataillon og et motoriseret Afværgekompani), i Vendsyssel (en svag Bataillon af 3. Regiment, jfr. foran) og Syd for Vejle (Røsten af de jyske Fodfolksregimenters Beredskabsstyrker og 8. Artilleriafdeling).

Detacheringer til Vagter o.lign. var undgaaet, idet Styrken af uddannet Fodfolk egnet til saadan Tjeneste (Rekylgeværkompagnier) var overordentlig ringe (paa Sjælland ialt 6 Kompagnier á 65 - 120 værnepligtige^x) foruden Livgardens Vagtkompagni - i Jylland-Fyn: 4 Kompagnier á ca. 110 - 120 værnepligtige^x), foruden 2 Rekylgeværkompagnier á ca. 115 værnepligtige^x), hørende til Bataillon i Vendsyssel).

Styrkefordelingen var gældende siden Hjemsendelserne i Slutningen af Januar 1940 og var befølet ændret fra Afslutningen af Rekrutternes Uddannelse pr. 15/4 1940. Efter Ministeriets Bestemmelse skete der ingen Ændringer i Løbet af den 8/4 (se foran).

De om Fakse kantonnerende Styrker, Faksegruppen, var underlagt Chefen for 5. Regiment med Hensyn til samlede Øvelser, ligesom Gruppen i paakommende Tilfælde skulde alarmeres af Obersten.

De Syd for Vejle kantonnerende Dele af 2. og 7. Regiment m.v. underlagdes den 9/4 Morgen Chefen for 7. Regiment (se senere).

Der var ikke som af Chefen for Generalkommandoen gentagne

x) Kornetter, Korporaler, Underkorporaler og menige.

Gange foreslaaet (saaledes mundtligt den 1/11 1939 og skriftligt den 4/11 1939 af Generalmajor Prior, skriftligt den 23/12 1939 og 16/1 1940 af Generalkommandoen, mundtligt den 2/2 1940 i 8-Mands Udvalget og den 6/4 og 8/4 over for Ministeren af Chefen for Generalkommandoen) foretaget nogen Forøgelse af den tjenstgørende Styrke med genindkaldt Mandskab.

Der var ikke, som af Generalkommandoen senest skriftligt den 21/12 1939 samt af Chefen for Generalkommandoen den 2/2 1940 mundtligt over for 8-Mands Udvalget foreslaaet, foretaget Forstærkningsarbejder til Støtte for Forsvaret, der saaledes overalt blev ført paa aaben Mark uden Dækning for Tropperne.

Der var ikke, som foreslaaet ved samme Lejlighed, truffet Forberedelse til Spærring af Veje eller Sprængning af Broer.

Til Luftforsvar af København raadede man kun over 4 ældre Batterier i Stilling samt en Del Rekylgeværer og ældre Lyskastere paa Tagene, alt dog uden Mandskab og Rammer, der først kunde være til Raadighed ved en Genindkaldelse.

Desuden havde Luftværnsregimentet 16 Stk. 75 mm L/49 Luftværnskanoner og 4 Korrektører samt 26 Stk. 20 mm Maskinkanoner, men til Beranding af en Del af dette Materiel raadede Regimentet kun over ca. 40 Befalingsmandselever, 10. og 13. Artilleriafdelings Rekrutter, samt over det ved 10. Artilleriafdelings Gruppeløberkursus tjenstgørende Mandskab.

Paa Grund af den ringe Mandskabsstyrke og Mandskabets utilstrækkelige Uddannelse (Rekrutterne - ialt 600 Mand - var indkaldt den 15. Februar d.A. og havde endnu ikke deltaget i Skarpskydning) var et improviseret Forsvar udelukket.

Først ved Formering af en Sikringsstyrke kunde 5 moderne Batterier fra 10. og 13. Artilleriafdeling bringes til Anvendelse^{x)}.

Kystdefensionen havde overhovedet ikke moderne Luftværnsskyts.

x) I Løbet af 1940 paaregnede man yderligere 2 tilvirkede og 3 købte Batterier med 75 mm Luftværnskanoner samt 24 Stk. 20 mm Kanoner.

Til Løsning af Neutralitetsopgaver i Sønderjylland var opstillet 2 Batterier á 3 Stk. 75 mm L/49 Luftværnskanoner og 1 Batteri á 2 Stk. 75 mm L/49 Luftværnskanoner; desuden havde hvert Batteri 3 Stk. 20 mm Maskinkanoner.

Der var ikke, som af Chefen for Generalkommandoen den 8/4 foreslaaet, iværksat^{en} Luftmeldetjeneste.

Der var ikke, som af Chefen for Generalkommandoen den 8/4 foreslaaet, foretaget nogen

Koncentration af Tropper mod Linien Aabenraa-Fredericia,
Fremskydning af Tropper mod Grænsen til Støtte for Grænsegendarmeriet eller

Sammendragning af Tropper til snævrere Kantonnementer.

Endelig havde Grænsegendarmeriet som anført faaet en Ordre, der stred mod den hidtil paatænkte og planlagte Anvendelse af det.

Kun Beredskabet^{x)} var blevet forøget.

Der var beordret skarp Ammunition udleveret.

Magasiner til Rekyl- og Maskingeværer var opladet; Ammunitionskøretøjer pakkede.

En Del af Afdelingerne havde suppleret deres Train med lejede Køretøjer, medens andre havde truffet Forberedelse dertil.

Kl. ca. 23,30 blev Sjællandske Division beordret til at have en Officer i Divisionsstabens Kontor, medens de øvrige skulde kunne tilkaldes. Ved de øvrige sjællandske Myndigheder skulde der være Telefonvagt, der kunde tilkalde Stabens (Korpsets) øvrige Personale med kort Varsel.

For Jydske Division gjaldt den Kl. 19,20 af Generalkommandoen udgivne Ordre (se Side 11).

Det var under disse yderst vanskelige Forhold, at de danske Tropper den 9/4 Morgen maatte modtage Angrebet.

x) Det indenlandske Efterretningsvæsen har siden ca. 1. September været sat i Beredskab.

III.

A. Generalkommandoen.

I de første Morgentimer var Situationen ved Grænsen i det store og hele uforandret.

Da Klokken blev 3.30 meldtes til Generalstabens Efterretningssektion fra Grænsen om stærk Motorlarm langs Strækningen fra Rends til Aventoft. Fra Aventoft kunde man høre Kommandoraab m. m. Indtrykket var, at der var kommet motoriserede Tropper frem i det paagældende Rum.

Om den østlige Hovedvej syntes Situationen uforandret.

Kl. 4.25 meldtes til Efterretningssektionen, at tyske Tropper havde overskredet Grænsen ved Krusaa Kl. 4.15, og straks efter (Kl. 4.30) fik Efterretningssektionen fra Søværnskommandoen Melding om, at tyske Tropper var gaaet I Land i Middelfart, Assens og Nyborg. Noget senere indløb ogsaa Melding om tysk Landgang i Korsør.

Direktøren for Krigsministeriet telefonerede Kl. 4.30 til Chefen for Generalkommandoen og meddelte, at et tysk Skib med Tropper var løbet paa en Mine i Langelandsbæltet; Direktøren bad Generalløjtnanten komme til Krigsministeriet. Inden Samtalen sluttede, indløb Melding om tysk Landgang paa Fyn. Til denne Melding bemærkede Chefen for Generalkommandoen: "Saa maa vi mobilisere". Kl. 4.45 kørte Chefen for Generalkommandoen fra Kastellet til Krigsministeriet og indtraf her Kl. 4.57.

Til Stede var Forsvarsministeren, Viceadmiralen og Direktøren for Krigsministeriet. Generalstabschefen var tilsagt, men ikke kommet.

Chefen for Generalkommandoen modtog her Meldinger, der var indløbet til Generalstabens Efterretningssektion Kl. 4.40

om, at tyske Tropper havde overskredet Grænsen i hele dens Udstrækning, samt om Landgang i Korsør, ligesom det oplystes, at den tyske Minister var hos Udenrigsministeren, og at Ministrene samt de to Værnschefer skulde give Møde paa Amalienborg hos Kongen.

Der indløb nu Melding om tysk Landgang paa Langelinie.

Inden Afgangen bad Chefen for Generalkommandoen Kl. 5,10 Direktøren for Krigsministeriet sørge for, at der blev udtelefoneret Orientering samt følgende Ordre til Livgarden (Kaserne og Amalienborg): "Klar til Modstand", samt at alle Garnisonerne blev alarmeret. Ordren udgik i Tiden Kl. 5.15 - 6.00. Selv telefonerede Chefen for Generalkommandoen Kl. 5,20 fra Krigsministeriets Partnerløge til Chefen for Hærens Flyvertropper i Værkøse og befalede, at Flyverne skulde afgaa fra Flyvepladsen og beordre alle Afdelinger paa Sjælland til at gøre Modstand.

Obersten meddelte, at Flyverne allerede af ham selv havde faaet Befaling til at afgaa.

-6- Chefen for Generalkommandoen kørte derefter til Amalienborg, og i det paafølgende Møde (jfr. Strengt fortroligt Bilag 6), der foregik under Skydning paa Slotspladsen, stillede han Forslag om, at Kongen og Regeringen skulde afgaa til den nærmeste Fodfolksbataillon i Høveltelejren for herfra at optage Kampen.

Forslaget blev ikke antaget, man gik omkring Kl. 6,00 ind paa de tyske Krav.

Kongen lod derefter Kampen paa Slotspladsen standse.

Straks efter kørte Chefen for Generalkommandoen Kl. 6.10 sammen med Viceadmiralen og Forsvarsministeren til Krigsministeriet, hvor Direktøren for Ministeriet tilbød at lade de fornødne Ordre udgaa, og Chefen for Generalkommandoen bragte (Kl. 6.20) følgende Redaktion af Ordren til, at Modstand mod de tyske Tropper skulde ophøre, i Forslag: "Efter Rege-

ringens Ordre maa der ikke ydes Modstand mod de tyske Tropper".

Fra Kl. 6.25 udtelefoneredes Ordre; men først Kl. 7.00 lykkedes det at faa Forbindelse med Jydske Division.

Om Forholdene i Jylland var der Kl. 5.40 indløbet Melding om, at Styrken ved Søgaard stadig kæmpede, og at Haderslev Garnison havde besat en Stilling i Haderslev Sydkant.

Paa Sjælland havde Garnisonskommandanten i Vordingborg Kl. ca. 5.30 meldt, at fremmede Faldskærmstropper var gaaet ned paa Masnedø.

Den videre Udvikling af Situationen Landet over den 9/4 fremgaar af nedenstaaende Fremstilling af de stedfundne Begivenheder.

B. Kommandanten i København.

Kastellet.

Følgende vagthavende Personale fandtes i Kastellet den 8. om Aftenen:

Hos Kommandanten i København: Kaptajnløjtnant O.Stenkov.

Ved Sjællandske Divisions Stab:

Kaptajn E.Gøtke-Hansen,

Kaptajnløjtnant A.H.Klokhøj, Divisionsadjutant, og
Divisionens Ordonnansofficer.

Ved 1. Regiment:

Kaptajnløjtnant J.M.J.Lyng, Regimentsadjutant,

Premierløjtnant F.J.Dehn-Jensen, Adjutant ved

1.Bataillon, og

Premierløjtnant O.Tretow-Loof.

Desuden befandt sig følgende i Kastellet:

Vagtmandskabet, der bestod af 9 menige af 1.Bataillons

Garnisonstropskompagni med Sergent A.V.Bager af

Gardehusarregimentet som Vagtkommandør.

Gendarmeridetachmentet, 15 Mand, under Kommando af Løjt-

nant af Reservén H.C.Leisner. Detachmentet var ikke

udrustet med Skydevaaben.

1. Bataillons Garnisonstropskompagni med en Styrke paa

ca. 70 Mand.

Garnisonstropskompagniets Mandskab tilhørte alle Efteraarsholdet 1939, og dets Soldaterværdi var som Følge af den Uddannelse, der er foreskrevet for Garnisonstroppe, af ringe Beskaffenhed.

Kaptajnløjtnant Stenkov udtaler, at han Kl. ca.4.55 blev vækket af et Brag, der senere viste sig at hidrøre fra Spræng-

ningen af Norgesporten. Umiddelbart efter lød Raaben, Kommandoord og enkelte Skud. Kaptajnløjtnanten saa gennem Vinduet ud mod den kommanderende Generals Have 5 - 6 Mand i Løb op mod Hovedvægten, hvorfra der nu gentagne Gange lød Skud. Uniformerne og Hjelme viste, at det drejede sig om tyske Soldater.

Kaptajnløjtnanten telefonerede straks til Stabschefen hos Kommandanten i København, Ritmester C.A.Friis, som han hurtigt fik Forbindelse med, og afgav Melding om, at tyske Tropper var i Færd med at besætte Kastellet. Klokken var paa dette Tidspunkt efter Kaptajnløjtnantens Formening eet eller to Minutter i 5.00.

Derefter telefonerede Kaptajnløjtnanten til Generalkommandoen og fik Forbindelse med den vagthavende Officer, Kaptajnløjtnant D.F.Petersen, til hvem han afgav den samme Melding.

Kaptajnløjtnant Stenkov blev senere ført til den kommanderende Generals Bolig.

Premierløjtnant Dehn-Jensen opholdt sig sammen med Premierløjtnant G.Tretow-Loof og 2 menige i 1. Bataillons Kontorlokaler som Telefonvagt.

Kl. 5.04 blev Premierløjtnant Dehn-Jensen vækket af en af de menige, der havde hørt Larm og Skud nede fra Sjællandsporten. Premierløjtnanten løb straks ud af Kontoret for at se, hvad der var paa Færde, og saa da fremmede Soldater løbe forbi Vagten; samtidig hørtes høje Raab nede fra Norgesporten. Han forsøgte telefonisk at komme i Forbindelse med Regimentet; men Telefonforbindelsen var da allerede afbrudt. Premierløjtnanterne forsøgte da at alarmere de i Kastellet værende Garnisonstropper; men idet de løb ud af Kontoret, blev Norgesporten sprængt, formentlig ved Hjælp af en Dynamitpatron, og umiddelbart derefter stormede tyske Soldater med automatiske Vaaben ind og besatte Voldene og de nærmest Norgesporten beliggende Gadehjørner.

Under dette blev der løsnet flere Skud, bl.a. blev Infirmeribygringen beskydt. De to Officerer maatte søge ind i Kontoret, som derefter blev besat af tyske Tropper. Under den videre Besættelse af Kastellet, som foretoges uden Kamp, blev de holdt i Forvaring ved Norgesporten og derefter ført op i Generalkommandobygningens Lokaler, hvor Kastellets øvrige Befalingsmænd ogsaa blev anbragt.

Efter ca. 2½ Times Forløb blev alle frigivet og kunde frit forlade Kastellet.

Saa snart Kastellet blev besat, udlagdes der paa Kirkepladsen Flager med det tyske Hagekors for at tilkendegive for de tyske Bombemaskiner, som under hele Episoden kredsede over Kastellet, at dette var i Tyskernes Hænder.

Begivenhederne ved Sjællandsporten synes ifølge Garnisonstropskompagniets Udtalelser at være forløbet saaledes.

Kl. ca. 4.50 kørte Generalløjtnant W.W.Prior ud fra Generalkommandobygningen, og Vagten blev, da der var givet sædvanligt Signal dertil, kaldt ud. Bilen havde god Fart paa. Kl. 4.55 blev der ringet til Afløsning, hvorefter Posten gik en halv Snes Skridt hen imod Stjernestok. Da han vendte om og havde gaaet faa Skridt, hørte han Lyd af beslaaede Støvler ved Enden af Porten. Straks var der intet at se, men pludselig hørtes Løben, og 15 - 20 Mand efterfulgt af flere blev synlige. Posten ringede 3 Gange, men Vagten kom ikke ud. Pludselig blev der skudt en Salve, og samtidig hørtes et stærkt Brag ved Norgesporten. Den første af de fremtrængende Soldater viste en Haandgranat og kastede den hen, hvor Posten stod; denne løb tilbage til Vagten for at søge Dækning, idet han samtidig fik en Patron i Kammeret. Posten raabte til Vagten, men samtidig stod nogle Soldater i Døren og truede med Haandgranater, hvoraf en blev kastet mod Væggen uden at springe, hvad den først ontalte heller ikke gjorde. Vagtkommandøren, Sergent Bager, skød et Skud uden at ramme; i næste Øjeblik

var Vagten afvæbnet.

Paa Grundlag af Ritmester Friis' og Kaptajnløjtnant Stenkovs Opgivelser maa det antages, at Overfaldet skete Kl. 4.55 paa den Maade, at Indbruddet foregik samtidig gennem Norgesporten og Sjællandsporten og formentlig ogsaa fra den indre Vold mellem de 2 Porte.

Ritmester Friis alarmerede fra sit Hjem i Tiden Kl. 5.00 - ca. 5.30 følgende Personer og Institutioner i følgende Orden:

Kommandanten i København personlig,
Livgarden (Oberst Knudtzon),
Gardehusarregimentet (Vagtkommandøren),
Politiets Udrykningstjeneste,
Krigsministeriet (Kaptajn Agger),
Baadsmandsstrædes Kaserne (Vagtkommandøren),
Artillerivejs Kaserne (-),
Jægersborg Kaserne (-),
Officersskolen (-),
Avedørelejren (-),
Værløselejren (-),
Høveltelejren (-),
Sandholmlejren (-).

Alarmeringen lød "Tyskerne i Færd med at besætte Kastellet. Alarmer straks alt. Klar til Udrykning".

Kun ved Livgarden og i Værløselejren var der tidligere alarmeret.

C. Sjællandske Division.

a) Divisionsstaben.

Divisionens Souschef, Kaptajn L.P.H.G.Kirstein, blev Kl. 5.15 ringet op i sit Hjem af Direktøren for Krigsministeriet, der gav ham følgende Ordre:

"Tyske Tropper er gaaet i Land paa Fyn, rykket over Grænsen i Jylland og har besat Kastellet. Alarmer straks de københavnske Afdelinger, ude paa Sjælland alarmeres af Krigsministeriet. Afdelingerne handler i Overensstemmelse med den almindelige Forholdsordre".

Souschefen begyndte straks at alarmere som befaleet. Det drejede sig om ca. 15 Myndigheder at underrette, og Telefonen var stærkt optaget. Kl. ca. 6.30 gav Krigsministeriet Ordre om, at Modstand efter Regeringens Bestemmelse ikke maatte ydes. Ogsaa denne Ordre udtelefoneredes straks.

Efter at være alarmeret af Souschefen ankom Divisionens Stabschef, Oberstløjtnant H.H.Jørgensen, Kl. 7.00 til Divisionsgeneralens Bopæl, hvor Divisionens Kommandostation midlertidig oprettedes. Souschefen forblev indtil videre i sit Hjem, og Resten af Divisionsstabens Personale var tilbageholdt i Kastellet af Tyskerne.

Chefen for 1. Regiment meldte sig telefonisk til Divisionsstaben Kl. ca. 8.00 og blev beordret til indtil videre at forblive i sit Hjem.

Souschefen fik Kl. ca. 9.00 telefonisk Forbindelse med den fungerende Garnisonskommandant i Roskilde, der meldte, at Regimentschefen var afmarcheret til Nordsjælland med 11. Bataillon. Det mentes at være Oberstens Hensigt at søge over til Sverige via Helsingør.

Souschefen beordrede derefter telefonisk Garnisonskomman-

danten i Helsingør til at stoppe de nævnte Dele af 4. Regiment, der under ingen Omstændigheder maatte forlade Landet. Derefter underrettede Souschefen saavel Divisionen som Generalkommandoen om Regimentets Forhold.

Omtrent samtidig fik Souschefen Melding om, at Gardehusarregimentet mellem Kl. 6.00 og 7.00 var afmarcheret til Eggen om Sandholmlejren for at slutte sig til det derværende Fodfolk. Denne Melding videresendtes med det samme til Generalkommandoen.

Divisionen blev Kl. 9.30 af Chefen for Generalstaben beordret til at sikre sig, at Ordren om ikke at gøre Modstand var rigtig modtaget overalt.

I Tiden Kl. 10.05 - 11.10 fik Divisionen Forbindelse med samtlige Afdelinger, der alle erklærede at have modtaget den omhandlede Ordre rigtigt.

21. Bataillon, der havde ligget i Flyverskjul i Tokkekøb Hegn, blev paa telefonisk Forespørgsel Kl. 12.25 beordret til at rykke tilbage til Lejrene.

Samtidig meldte Gardehusarregimentet, at det stod med sin Rekrutstyrke samlet om Sandholmlejren. Regimentet fik Ordre til at blive, hvor det var, til ny Ordre.

Divisionen forespurgte Kl. 14.00 Generalkommandoen, om Forholdene tillod, at Gardehusarregimentet rykkede hjem til Husarkasernen. Generalkommandoen beordrede Regimentet udlagt i Kantonnement ved Lynge og enten forplejet af Kvarterværterne eller ved Militær Foranstaltning, alt efter Regimentschefens Bestemmelse. Ordren blev af Divisionen videregivet til Gardehusarregimentet Kl. 15.25.

b) Livgarden.

Chef: Oberst K. Knudtzen.

Paa Livgardens Kaserne: Livgardens Stab,
1. Livgardebataillon (uden Mandskab),
2. Livgardebataillons 2. Kompagni
(Vagtkompagni).

Paa Jægersborg Kaserne: 2. Livgardebataillons Stab,
3. Livgardebataillons 3., 4. og 5. Kom-
pagni, Rekrutstyrke.

I Høveltelejren: Livgardens Kanonkompagni, Rekrut- og
Beredskabsstyrke.

Styrken paa Livgardens Kaserne.

Livgardens Kasernevagt hørte Kl 5.10 Skydning i Retning af Langelinie, og samtidig modtog Chefen for Livgarden følgende telefoniske Ordre fra Krigsministeriet:

"Alarmer Livgarden og klar til Modaktion".

Umiddelbart herefter telefonerede Stabschefen hos Kommandanten i København og meldte:

"Tyske Tropper gaar i Land paa Langelinie og er i dette Øjeblik ved at besætte Kastellet".

Vagten paa Amalienborg alarmeredes pr. Telefon af Livgardens Chef og fik Ordre til at udlevere skarp Ammunition, afspærre Slottet og rekvirere Politi; desuden meldtes, at Forstærkning fra Livgardens Kaserne snarest vilde komme til Amalienborg

Det paa Livgardens Kaserne indkvarterede Personel var Kl. 5.20 alarmeret med Ordren: Klar til øjeblikkeligt Udrykning.

Forsøg paa at opnaa telefonisk Forbindelse med Livgardens øvrige Afdelinger mislykkedes. Telefonen syntes afbrudt.

Kl. 5.30 afsendtes Løjtnant af Reserven F.Castenskiold-Benzon med Officiant P.V.S.Nielsen, 1 Sergent og ca. 40 Gardere pr. Motorvogne til Amalienborgvægten, hvortil de ankom uden at møde Modstand Kl. 5.40.

Efter Afsendelsen af Styrken til Amalienborg besattes Kaserneområdet med Poster og enkelte Rekylgeværgrupper.

Kl. 5.40 høstes Skydning i Retning af Amalienborg. Der tilgik Kl. 6.40 telefonisk Ordre fra Krigsministeriet om, at der ikke maatte ydes Modstand.

Ordren blev givet videre til Vægten paa Amalienborg, der meddelte, at Skydningen var standset paa Ordre fra Hans Majestæt Kongen.

Styrken paa Amalienborg.

Vagtkommandør: Kaptajn P.A.C.Henningsen.

Forstærkningsposter var af Vagtkommandøren Kl. 5.20 udstillet saaledes:

2 Dobbeltposter i Amaliegade mellem Kronprinsens Palæ og Residenspalæet,

2 Dobbeltposter ved Hjørnet af Frederiksgade og Toldbodgade,

2 Dobbeltposter i Frederiksgade mellem Chr.d.VII.s Palæ og Residenspalæet.

Kl. 5.40 ankom 40 Mand som Vagtforstærkning fra Livgardens Kaserne (under Kommando af Løjtnant af Reserven F.Castenskiold-Benzon).

Posterne ved Amaliegade mellem Residenspalæet og Kronprinsens Palæ observerede omkring Kl. 5.35 enkelte Soldater rykende frem fra Grønningen langs Fortovet i Amaliegade. Det var umuligt paa denne Afstand nøjagtigt at konstatere, hvorvidt det drejede sig om danske eller tyske, hvorfor Ilden ikke blev

aabnet. Pludselig faldt de fremrykkende Soldater ned langs Husmurene og aabnede Ilden. Samtidig faldt der et Par Skud ved Hjørnet af Fredericiagade og Amaliegade. Klokken var da ca. 5.40.

Posterne nærmest Kronprinsens Palæ besvarede Ilden.

Da de første Skud faldt, beordrede Vagtkommandøren af Forstærkningsvagten 1 Gruppe hen til Hjørnet af Residenspallæet og Amaliegade.

Situationen var herefter saaledes:

Foruden de normale og forstærkede Poster var ved Amaliegade Hjørnet 1 Gruppe, ved Bredgade Hjørnet 1 Gruppe: denne Gruppe blev forstærket med yderligere 2 Grupper. Endvidere blev 3 Geværskytter af Gruppen ved Residenspallæet bragt i Stilling ved Rytterstatuen til Skydning mod Nord ad Amaliegade.

Grupperne ved Bredgade observerede ca. 100 m fra Hjørnet en fjendtlig Gruppe eller Patrouille med let Maskingevær. Her blev ikke udvekslet Skud.

Vagtkommandøren fik fra Hans Majestæt Kongen Kl. ca. 6.00 Ordre til at standse Skydningen og at bringe Budskab til de fjendtlige Grupper, der beskød de udstillede Poster m.m., om, at Hans Majestæt Kongen ønskede, at Skydningen skulde ophøre og fra dansk Side ikke vilde blive genoptaget, med mindre Tyskerne forsøgte at trænge ind paa Slottets Omraade.

Dette Budskab blev af Vagtkommandøren overbragt af Føreren for den fjendtlige Gruppe ved Amaliegade og derefter Føreren af Gruppen ved Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade.

De tyske Tropper var indforstaaet hermed, og Skydningen standsede fra begge Sider.

Da Skydningen standsede, laa der saaledes 1 fjendtlig Gruppe paa 1 Maskingevær og ca. 10 Mand i Amaliegade ca. 300-400 m Nord for Slotspladsen. 1 fjendtlig Gruppe af samme Styrke paa Hjørnet af Bredgade og Fredericiagade.

Styrken paa Jægersborg Kaserne.

Styrken alarmeredes Kl.6.00. Kasernen sikredes, og 3. Livgardebataillons Kompagnier gjordes rede til Afmarch.

Kl. 6.50 tilgik Ordren om ikke at gøre Modstand.

Styrken i Høveltelejren.

Kanonkompagniet blev alarmeret Kl.5.45 og gjordes rede til Afmarch.

Kl. 7.00 tilgik Ordren om ikke at gøre Modstand.

c) 1.Regiment.

Chef: Oberst H. Jessen.

I Kastelet:

- 1. Regiments Stab,
- 1. Bataillon (1. Bataillons Garnisonstropskompagni).

I Høvelte-og Sandholmslejren.

- 21. Bataillon, Rekrutstyrke.

I Kantonement:

- 15. Bataillon med 1., 4. og 5. Kompagni, Beredskabsstyrke, om Kongsted, Kanonkompagniet, Rekrut- og Beredskabsstyrke, om Frederiksværk (til Fægtningsskydning).

Regimentschefen forblev hele Dagen efter Divisionens Ordre i sit Hjem, da Regimentskontoret i Kastelet var besat af Tyskerne. Obersten var i stadig telefonisk Forbindelse med Krigsministeriet, Divisionen samt Regimentets Afdelinger og ekspederede Ordre, som det fremgaar af nedenstaaende.

Styrken i Kastelet.

Forholdene her er behandlet under "B. Kommandanten i København. Kastelet".

Styrken i Høvelte-og Sandholmlejren.

Bataillonsstaben i Sandholmlejren modtog Kl. 5.40 telefonisk Meddelelse fra Høveltelejren om, at Krigsministeriet havde meddelt, at Tyskerne havde overskredet Grænsen, var gaaet i

Land paa Sjælland og havde besat Kastellet. 21. Bataillon skulde forblive i Lejrene og holde sig i Ro.

Begge Lejre blev straks alarmerede.

Bataillonschefen ringede herefter Krigsministeriet op og fik Ordren bekræftet med den Tilføjelse, at Bataillonnen eventuelt vilde blive dirigeret et eller andet Sted hen.

Kort efter blev Lejrene overfløjet af tyske Bombardementsmaskiner, hvorefter Kompagnierne blev dirigerede til Flyverskjul i Tokkekøb Hegn.

Kl. ca. 8.30 meddelte Gardehusarregimentet, at det befandt sig i Hørsholm paa Vej mod Tokkekøb Hegn.

Overbringeren meldte, at der ikke maatte gøres Modstand mod de tyske Tropper. Lidt senere indtraf Chefen for Gardehusarregimentet.

Det lykkedes nu at komme i telefonisk Forbindelse med Divisionen og 1. Regiments Chef. Ministeriets Ordre blev bekræftet.

Noget senere supplerede Divisionen Ordren med en Tilføjelse om, at Afdelingerne, naar tyske Tropper indtraf, skulde træde i Forbindelse med disse og efterkomme disses Ordre.

Kl. 13.15 rykkede Kompagnierne tilbage til Lejren.

Styrkerne i Kantonnement.

15. Bataillon fik Kl. 5.45 følgende telefoniske Ordre fra 5. Regiment:

"Tysk Landgang finder Sted overalt paa Sjælland. Bataillonnen skal øjeblikkelig alarmeres og modsætte sig enhver fjendtlig Indtrængen".

Ordren videresendtes pr. Telefon.

1. Kompagni var samlet og havde faaet udleveret Ammunition, og de andre Kompagnier var under Samling, da der Kl. 6.20 tilgik følgende telefoniske Ordre fra 5. Regiment:

"Ifølge Regeringens Ordre maa der ikke ydes nogen som helst Modstand. Alle gaar tilbage i Kvartererne".

Kompagnierne beordredes derefter i Kvartererne til nærmere Ordre.

I Tiden indtil Kl.10.00 overflyves Bataillonens Omraade af tyske Flyvemaskiner. Bataillonens prøver paa at skaffe sig en Forholdsordre. 1.Regiment svarer ikke. 5.Regiment oplyser, at en tysk Oberst har taget Kommandoen i Vordingborg, og at 5.Regiment afleverer Vaaben og Ammunition paa Kasernen.

I Modstrid med Overenskomsten forlangte en tysk Officer Kl.14.30 Bataillonens Vaaben og Ammunition afleveret. Efter at Sammendragningen under Bataillonschefens Protest var foretaget, blev Kravet atter frafaldet, inden Aflevering havde fundet Sted.

Kanonkompagniet. Bortset fra, at Frederiksværk Kl.7.00 blev overfløjet af tyske Flyvemaskiner, havde Kompagniet ingen direkte Berøring med de Begivenheder, der fandt Sted.

d) 4. Regiment.

Chef: Oberst H. Bennike.

I Roskilde: 4. Regiments Stab.

11. Bataillon med 1., 4. og 5. Kompagni,
Rekrutstyrke,

I Holbæk: 8. Bataillon (uden Mandskab),

11. Bataillons 3. Kompagni, Rekrutstyrke.

I Kantonnement: 11. Bataillons 2. Kompagni, Rekrutstyrke i
Nr. Jernløse,

17. Bataillon med 2., 3. og 5. Kompagni, Be-
redskabsstyrke, om Bøgesø-Everdrup m.m.
Stabskompagniet, Beredskabsstyrke, om
Tappernøje,

Janonkompagniet, Rekrut- og Beredskabsstyr-
ke, Butterup.

Styrkerne i Roskilde og 11. Bataillons Kompagni-
er i Holbæk og Nr. Jernløse.

Krigsministeriet gav Kl. 5.40 Regimentet følgende tele-
foniske Ordre:

"Tyskerne har overskredet Grænsen i Jylland. Tysk Land-
gang paa Fyn, Sjælland og i København. Garnisonen alarmeres".

Herefter udsendte Regimentet Kl. 6.00 Ordren "Alarme-
ring". Befalingsmand og Kompagnierne i Roskilde fik Ordre til
at stille i Kasernegaard og Kompagnierne i Holbæk og Nr.
Jernløse paa Alarmpladserne.

Regimentschefen besluttede at forlade Roskilde med
størst mulig Styrke af Regimentet for at undgå at blive taget
til Fange af Tyskerne, og Obersten valgte at gaa til Nordsjæl-

land for om muligt at komme i Forbindelse med de derværende danske Styrker.

Chefen for 11. Bataillon blev herefter kaldt til Obersten og fik følgende Ordre:

"Tyske Tropper har overskredet Jyllands Grænse og er gaaet i Land paa Fyn, og København er besat. Lastvogne er rekvireret til Møde her paa Kasernen. Bataillonens indlader, saa snart Vognene ankommer, og afmarcherer til Helsingør, her nærmere".

I Tiden Kl. 7.15-7.30 beordrede Chefen for 11. Bataillon:

- 2. og 3. Kompagni til at skaffe saa mange Lastvogne som muligt og derefter afmarchere echelonvis over Hillerød til Helsingør og Resten af Kompagnierne til at marchere ad Landevejen samme Vej.
- 1. og 4. Kompagni til at afgaa echelonvis over Hillerød til Helsingør, efterhaanden som Lastvognene indtraf. 1. Kompagni skulde afmarchere først.
- 5. Kompagni til at afmarchere ad Landevejen over Slangerup mod Helsingør, idet Lastvognene, efterhaanden som de blev frigjort for de andre Transporter, vilde blive sendt Kompagniet i Møde, hvorefter Kompagniet skulde fortsætte Marchen pr. Motorvognstransport. Saafremt Kompagniet blev angrebet, skulde det forsvare sig.

Bataillonschefen red og fulgte den marcherende Echelon.

En Del Materiel blev efterladt i Roskilde, hvor ligeledes Garnisons- og Hjælpetropperne blev efterladt under Kommando af en Sergent.

Regimentsstaben og Bataillonens afmarcherede saaledes:
Fra Roskilde Kaserne: Regimentschef med Adjutant og Ordonsansofficer samt 11. Bataillons Skriver sammen med

1.Kompagni Kl. ca. 7.45,
4.Kompagni Kl. ca. 8.10,
5.Kompagni (fra Lysholmgaard, ca.500
m Syd for Kasernen) Kl.ca. 8.00,
Bataillonsstaben Kl. ca. 8.00.

Fra Nr. Jernløse:

2.Kompagnis 1.Echelon Kl.ca. 8.15,
sidste Echelon Kl. ca. 9.30.

Fra Holbæk:

3.Kompagnis 1.Echelon Kl. ca. 9,15,
sidste Echelon Kl. ca. 9.50.

Ved Ankomsten til Helsingør havde Regimentschefen faaet den Opfattelse af Situationen, at Sverige ogsaa var i Krig, og da Obersten troede, at Danmark havde opgivet at gøre Modstand, besluttede han at føre saa meget som muligt af 11. Bataillon over til Sverige for at kæmpe videre der, hvorfor han afgik med Stab og 1.Kompagni med Færgen fra Helsingør Kl. 10.05. Senere afgik Opmaalingsskibet "Preja" med yderligere 1 Deling.

Bataillonsskriveren kom Kl. ca.12,20 i Bil fra Helsingør og underrettede Bataillonschefen om Afsejlingen fra Helsingør.

Undervejs havde Skriveren truffet 3.Kompagni i Hillerød. Kompagniet var vidende om, at der ikke maatte gøres Modstand mod de tyske Tropper, hvorefter det havde besluttet sig til at gaa til Stenholt Vang, Nord for Hillerød.

Gennem 5.Kompagni erfarede Bataillon, at der Kl.10.45 var indløbet følgende telefoniske Ordre fra Divisionen:

"Der maa under ingen Omstændigheder fra dansk Side gøres væbnet Modstand mod tyske Tropper.

I givet Fald søges Forbindelse og Forhandling med den Højstbefalende paa Stedet".

Fra Fodfolkets Kornet- og Løjtnantsskole fik Bataillonschefen paa Korshøjgaard (ca. 2 km Nord for Ølstykke Stationsby) Bekræftelse paa, at Regimentschefen med 1. Kompagni var afrejst til Sverige, samt at 2.og 4.Kompagni var ankommet

til Kronborg, og at de af Garnisonskommandanten i Helsingør var befalet i Kantonnement saaledes: 4.Kompagni om Fredensborg, 2.Kompagni i Gilleleje og senere 3.Kompagnis 1.Echelon i Hornbæk.

Efter at have modtaget Forholdsordre fra Generalkommandoen indkvarterede Bataillonschefen Kompagnierne i Gjørløse og Ølstykke samt langs Vejen herimellem, Staben paa Slangerup Hotel.

5.Kompagni indtraf Kl.ca. 13.30 ved Korshøjgaard og beordredes i Kvarter i Slangerup.

Indkvarteringen var tilendebragt Kl.19.00.

Situationen i Roskilde efter Garnisonens Afmarch.

Efter Garnisonskommandantens Afmarch med 11.Bataillon overtog Oberstløjtnant af Reserven C.F.Løkkegaard Kl.ca. 8.30 Kommandoen som Garnisonskommandant i Roskilde og som Regimentskommandør.

Efter Ankomsten til Roskilde satte Oberstløjtnanten sig i Forbindelse med Borgmester og Politimester og ligeledes, efterhaanden som Forholdene tillod det, med Regimentets Afdelinger.

Styrkerne i Kantonnement.

11.Bataillons 3.Kompagni. Se under Styrkerne i Roskilde.

17.Bataillon. Tyske Flyvere passerede Kl.5.45 Bataillonsstabskvarteret i Bækkeskov, og umiddelbart efter indløb telefonisk Ordre fra 5.Regiment:

"Bataillonens alarmeres. Tysk Landgang flere Steder paa Sjælland. Der ydes den skarpeste Modstand mod Neutralitetskrænkelser",

og Kl.5.55 indløb telefonisk Ordre fra 4.Regiment:

"Alarmering".

5.Regiment gav dernæst Kl.6.15 telefonisk Ordren:

"Regeringen har forbudt enhver Modstand. Al skarp Ammunition inddrages. Tropperne forbliver samlede".

Herefter forløb Dagen uden særlige Hændelser ved Batalionen.

Stabskompagniet. Kompagnichefen gav Kl.5.03 - alarmeret ved Overflyvning af tyske Bombardementsmaskiner - Ordre til Alarmering.

5.Regiment gav Kl.5.15 følgende telefoniske Ordre:

"Tysk Landgang overalt paa Sjællands Kyst. Krigsalarmering. Kompagniet skal med fuld Styrke modsætte sig enhver Neutralitetskrænkelse".

Kompagniet var samlet Kl.6.15, og der gjordes klar til Kamp. Personmærker I og II udleveredes. Luftsikring beordredes.

Kl.6.20 indløb telefonisk Ordre fra Chefen for 5.Regiment om, at Vaabnene efter Regeringens Ordre ikke maatte bruges, samt at en tysk Officer vilde indfinde sig ved Kompagniet, og at hans Anvisninger skulde efterkommes. Kort efter blev Kompagniet overfløjet af tyske Bombardementsmaskiner.

Efter en Forhandling i Vordingborg med tysk Oberst Buck maatte Kompagniet i Tappernøje aflevere Vaaben, Ammunition og Køretøjer til et tysk Kommando, hvilket stred mod Overenskomsten.

Kompagniet fik tilbageleveret Vaabnene næste Formiddag.

Kanonkompagniet. Kompagniet blev Kl.5.50 alarmeret af 4. Regiment, og 10 Minutter senere tilgik Situationsmelding fra Garnisonskommandanten i Holbæk.

Efterhaanden som Delingerne ankom, gik de i Flyverskjul ved Kompagniets Samlingsplads.

Kl.8.00 blev Kompagniet telefonisk underrettet om, at der ikke maatte gøres Modstand, og Kl. 15.30 tilgik Ordre til atter at gaa i Kvarter.

e) 5. Regiment.

Chef: Oberst V.O.Harrel.

I Vordingborg: 5.Regiments Stab,
7.Bataillon (uden Mandskab),
19.Bataillon med 2., 3. og 5. Kompagni, Re-
krutstyrke,
5.Regiments Korporalskole.

I Slagelse: 19.Bataillons 1. og 4.Kompagni, Rekrutstyrke,
Kanonkompagniet, Rekrut-og Beredskabsstyrke,

I Kantonement: Stabskompagniet, Beredskabsstyrke, om Lundby,
14.Bataillon med 1., 3. og 5. Kompagni, Be-
redskabsstyrke, om Præstø.

Styrkerne i Vordingborg og i Kantonement.

Kl. 5.20 indløb Melding fra Masnedøfort, at fremmede
Faldskærmstropper gik ned paa Masnedø.

Regimentschefen blev straks underrettet, og Garniso-
nens Tropper alarmeret, ligesom Melding indtelefoneredes til
Generalstabens Efterretningssektion.

Politiet i Korsør meldte Kl. 5.30, at tyske Tropper
var landsat i Korsør, Nyborg og Middelfart, og at Krusaa var
besat, og at der var 2 tyske Flaadeenheder og 2 Transportskibe
i Korsør.

Regimentet rekvirerede telefonisk Vogne i Byen til
hurtig Fremsendelse af Tropper, og Alarmeringen af "Faksegrup-
pen" begyndte straks. Ordren havde følgende Ordlyd:

"Tysk Landgang har fundet Sted forskellige Steder i Lan-

det. Der skrides øjeblikkelig ind mod enhver fjendtlig Fremrykning".

De indkomne Meldinger telefoneredes til Krigsministeriet Kl. 5.45. Meddelelserne var kendt her, og deres Rigtighed bekræftedes.

Samtidig indløb telefonisk Melding (Afsenderen ikke opnoteret):

"Tysk Landgang har fundet Sted i København og paa Gedser".

Herefter fik 19.Bataillon følgende Ordre:

"Den først samlede Styrke afgaar uopholdelig til Masnedøbroen, der skal holdes. Et Kompagni bringes snarest i Stilling Syd for Vordingborg à cheval Hovedvej 2. Resten klar til nærmere Ordre. Vogne lejes i Byen (af Regimentet)".

Stabskompagniet meldte Kl. 5,50 om fjendtlige Flyvere; Kompagniet beordredes til hurtigst muligt at rykke til Vordingborg.

En tysk Parlamentær ankom Kl. 5,50 med Underretning fra den kommanderende Officer, Oberst Buck, at der førtes diplomatiske Forhandlinger i København, der formentlig allerede var endt med en Overenskomst mellem den danske og tyske Regering, hvorfor han foreslog, at der ingen Fjendtligheder begyndte. Da dette baade kunde være rigtigt og urigtigt, lod Obersten ham vente og telefonerede til Generalstaben og Krigsministeriet.

I Ministeriet bekræftede Kaptajn Agger Meddelelsen og sagde, at der ikke maatte ydes Modstand.

19.Bataillons Styrker, der var under Udrykning til de befalede Stillinger, hentedes Kl. 6.10 tilbage til Kasernen.

Ikke ubetydelige Flyverstyrker var, medens dette stod paa, passeret over Garnisonen.

Faksegruppens Enheder underrettedes i Tiden Kl. 6.10-6.50 om Regeringens Ordre. Ordren naaede alle Enheder, inden

det nogetsteds var kommet til Kamp.

Den tyske kommanderende Officer ankom Kl.6.50 til Vordingborg, som han havde Ordre til at besætte. Endvidere meddelte han, at Garnisonens Vaaben skulde inddrages.

Dette Forlangende blev frafaldet i Løbet af Aftenen, og allerede overdragne Vaaben overtoges med det samme for atter at udleveres næste Formiddag.

Styrken i Slægelse.

Politimesteren i Korsør telefonerede Kl.5.00 til Vagten, at tyske Tropper var gaaet i Land i Korsør og havde besat Halskov Bro.

Efter Meldingens Modtagelse alarmeredes Garnisonen, og Garnisonskommandanten ankom til Kasernen Kl.5.30.

Garnisonskommandanten forsøgte Kl.5.45 at komme i telefonisk Forbindelse med Divisionen, hvilket mislykkedes. Han ringede derefter Krigsministeriet op, og paa Anmodning om en Forholdsordre blev han af Direktøren for Krigsministeriet beordret til at holde sig til sin Instruks.

Garnisonskommandanten gav herefter i Tiden Kl.5.50-6.00 Ordre til en Besættelse snævert Vest og Sydvest om Byen med Fodfolk og 4 Fodfolkskanoner og til Besættelse af Byens andre Adgangsveje med 4 Maskinkanoner. 19.Bataillons 4.Kompagni holdtes foreløbig i Reserve paa Landmandshotellet, hvor det var indkvarteret. Afmarchen skete Kl.6.10.

Endvidere beordrede Garnisonskommandanten 4 Trefodsgeværer opstillet til Luftsikring af Kasernen.

Kl.6.10 (samtidig med Afmarchen) indløb der telefonisk Ordre fra 5.Regiment om, at der ikke maatte ydes Modstand. Afmarchen blev derfor standset. Ca.25 svære tyske Flyvemaskiner dykkede paa dette Tidspunkt ned over Kasernen.

Garnisonskommandanten begav sig herefter til sit Kontor for at faa Ordren om ikke at gøre Modstand bekræftet, men ved

Ankomsten til Administrationsbygningen kørte ret store motoriserede tyske Tropestyrker ind paa Kasernen baade fra Øst og Vest.

f) Gardehusarregimentet.

Chef: Oberst A.E.Giersing.

Paa Gardehusarkasernen: Gardehusarregimentets Stab,
1. og 2. Ryttereskadron, Rekrutstyrke,
Skyttseskadronen, Rekrut- og Bered-
skabsstyrke.

I Kantonnement: 1. Cyklisteskadron, Rekrut- og Bered-
skabsstyrke, om Orup,
Panservognseskadronen, Rekrut- og Be-
redskabsstyrke, om Vindbyholt.

Styrken paa Gardehusarkasernen.

Regimentschefen blev Kl. 5.20 alarmeret af Divisionens Souschef, der meddelte, at Fyn var besat af tyske Tropper, og at der vistnok ogsaa var tyske Styrker i Kastellet. Gennem Direktøren i Krigsministeriet var der indløbet Ordre til, at Hæren ikke skulde forsvare sig^{x)}. Der var dog et vist Forbehold, hvis Ordlyd Regimentschefen ikke erindrer, men som bevirkede, at Obersten bestemte sig til at forsvare Kasernen, hvorfor der blev givet Ordre til Forstærkning af Vagten, der ligeledes forsynedes med yderligere Ammunition.

Regimentschefen erfarede, at Tyskerne havde besat Østbanaegaarden, og ventede derfor hvert Øjeblik at se de tyske Styrker. For at undgaa, at Regimentet blev taget til Fange paa Kasernen, befalede Regimentschefen, at det skulde afmarchere eskadronsvis til Hørsholm, hvor det skulde samles og gøres kampklart. Hørsholm blev valgt, da der herfra kunde etableres Forbindelse og eventuelt skabes Samvirke med Fodfolket i Lej-

x) Generalkommandoens Notits: Dette beror paa en Misforstaaelse, hvis Oprindelse ikke har kunnet opklares.
En saadan Ordre var ikke givet paa dette Tidspunkt.

rene.

Under dette indløb følgende Ordre fra Divisionen:

"Hvis Regimentet bliver angrebet, skal det forsvare sig".

Denne Ordre medførte ikke videre Dispositioner.

Skyttseskadronen afmarcherede Kl. 6.00, medtagende Regimentets Ammunitionsbeholdning.

Samtidig forlod Regimentschefen Kasernen og efterlod Ordre til, at denne nu ikke skulde forsvares.

Skyttseskadronen ankom Kl. 6,25 til Hørsholm, der sikredes mod saavel Luftangreb som Angreb af fjendtlige Panservogne.

Efter Ankomsten til Hørsholm satte Regimentschefen sig i telefonisk Forbindelse med Gardehusarkasernen og erfarede, at der Kl. 6,45 var indløbet Ordre til, at der ikke maatte gøres Modstand. Obersten befalede herefter, at Oberstløjtnant L.P. Lange skulde forblive paa Kasernen og tage Kommandoen der.

Regimentet satte sig derefter i Forbindelse med Høveltelejren, der oplyste, at Fodfolket var gaaet i Flyverskjul i Tokkekøb Hegn. Obersten besluttede sig herefter til at lade sit Regiment gaa derhen for at være i direkte Forbindelse med Fodfolket og udgav Kl.8.45 Ordre til Eskadronerne om at gaa til Østkant af Tokkekøb Hegn.

Regimentets Kommandostation oprettedes Kl. 10.00 i Sandholmlejren.

Ryttereskadronerne, der var alarmeret samtidig med Skyttseskadronen, afmarcherede fra Kasernen Kl.6.05 (2.Ryttereskadron, Ritmester A.Jansen) og Kl. ca. 7.00 (1.Ryttereskadron, Ritmester B.A.Matthissen) og naaede Tokkekøb Hegn henholdsvis Kl. ca. 9.30 og Kl. 13,15.

Fra Sandholmlejren opnaaede Regimentet Forbindelse med Divisionen.

Regimentet fik Kl. 15.30 Ordre fra Divisionen til at gaa

i Kantonnement om Lynge.

Styrken i Kantonnement.

Chef for den samlede Styrke: Ritmester F.B.Alden.

Tidligt om Morgenen (Kl. ca. 5.45) hørtes stærk Flyverlarm over Egnen. 6 tyske Jagere fulgte Vejen Præstø-Fakse, Direktion mod København, Senere fulgte andre Eskadriller ialt ca. 50 Maskiner.

Begge Eskadroner alarmeredes og beordredes i Flyverskjul i Smedevænge (lige Vest for Vindbyholt), Lindersvold Skov og Roholte By.

5.Regiment gav Kl.6.10 følgende telefoniske Ordre:

"Melding om tysk Landgang overalt paa Sjælland. Alarmering iværksættes. Modstand ydes mod enhver Neutralitetskrænkelser".

Paa Forespørgsel meddeltes, at der ikke kunde gives videre Ordre.

Overgangen ved Krobæk (Præstøchausseen) blev herefter besat med 1 Kanongruppe og 1 Trefodsgruppe. Resten af Styrken forblev i Flyverskjul.

Der gjordes forgæves Forsøg paa at opnaa telefonisk Forbindelse med Gardehusarregimentet og 5.Regiment.

5.Regiment telefonerede Kl.6.35:

"Al Modstand forbudt. Ammunitionen inddrages".

For at faa Ordren bekræftet prøvede Ritmesteren paa at komme i telefonisk Forbindelse med Gardehusarregimentet, Kastellet og Rytteriets Befalingsmandsskoler i Næstved.

Fra Gardehusarkasernen oplystes det, at Regimentet var redet ud af Kasernen mod Hørsholm,

Kastellet svarede ikke.

Rytteriets Befalingsmandsskoler oplyste, at den modtagne Ordre maatte bekræftes.

Eskadronerne forblev i Flyverskjul.

Der opnaaedes Kl.8.25 telefonisk Forbindelse med Skyts-

eskadronen, der var gaaet til Hørsholm. Eskadronschefen oplyste, at København var besat efter Overrumpling, og at Modstand ikke maatte ydes, samt at Regimentet fortsatte Marchen op i Nordsjælland.

Ritmester Alten besluttede herefter at gaa mod Nord med sin Styrke - foreløbig til Kantonement i Slagslunde. Dette blev meddelt Regimentet.

Statsradiofoniens Meddelelse Kl. 8.40 om, at Modstand ikke maatte ydes, og at Hærens Afdelinger skulde samarbejde med den tyske Værnemagt, der ikke agtede at forulempe de danske Tropper, blev aflyttet.

Paa Grundlag af den fortsatte tyske Flyvervirksomhed, bl.a. af Maskiner, der afpatrouillerede Vejene i lav Højde, frafaldt Ritmesteren sin Beslutning om at gaa mod Nord og besluttede at gaa i Kvarter paa Stedet.

Dette blev beordret. Møde med tyske Tropper befalet saa vidt muligt undgaaet. Var dette ikke muligt, skulde de tyske Befalingsmænd henvises til Ritmesteren.

2 tyske Cyklistafdelinger ankom Kl. 11.30 til Vindbyholt, hvorfra de uden Ophold fortsatte mod Fakse.

Kort efter kom Ritmesteren i Forbindelse med en tysk Løjtnant, der meddelte, at han havde Ordre til at afvæbne de danske Styrker, han traf under sin Fremrykning.

Under en paafølgende Samtale fremhævede Ritmesteren, at han ikke kunde gaa med til en frivillig Afvæbning. Herefter lovede den tyske Løjtnant, at han vilde skaffe en Forholdsordre fra sin nærmeste Foresatte og meddele Ritmesteren Resultatet telefonisk inden Kl. 16.00. Eskadronen instrueredes i Overensstemmelse med det forefaldne.

Panservognseskadronen i Orup meldte telefonisk Kl. ca. 11.50, at den tyske Løjtnant havde været ved Eskadronen, og at han havde forlangt Panservogne og Vaaben udleveret; dette havde Eskadronskommandøren, Løjtnant Rosenkrantz, afslaaet.

Tyskerne var herefter taget bort.

Noget senere indløb telefonisk Melding om, at en tysk Patrouille havde indsamlet nogle Vaaben fra Motorcyklistdelingens Kvarterer ved Lindersvold.

Da det herefter maatte betvivles, at den trufne Overenskomst var holdbar, kørte Ritmester Alten Kl.16.00 til Vordingborg for at forhandle med højere Myndigheder.

Efter Forhandling med den tyske Oberst Buck blev det bestemt, at Afvæbningen for Gardehusarregimentets Vedkommende skulde udsættes til næste Dags Formiddag. Denne Overenskomst bekræftedes skriftligt.

Ved Ritmesterens Tilbagekomst udstilledes Poster, der skulde sikre mod Overraskelse, saaledes at en Indgriben blev mulig, hvis der fremsattes fornyede Henvendelser.

Henimod Aften overvældedes Ritmesteren af Tanken om den Skam, der vilde overgaa os.

Paa Vejen fra Vordingborg havde han set danske Soldater slæbe Karrer og Vaaben sammen foran tyske Bajonetter.

Ritmesteren kørte da atter til Vordingborg, hvor han ca. Kl.21.00 blev ført til Oberst Buck.

Resultatet af den følgende Forhandling blev, at Obersten indgik paa, at Gardehusarregimentets Eskadroner maatte beholde Vaaben og Ammunition, samt at de beslaglagte Vaaben atter maatte udleveres.

g) 1. Feltartilleriregiment.

Chef: Oberst H.H.Sonne.

Paa Baadsmannsstrædes Kaserne: Stabene for 1.Feltartilleriregiment, 1.og 2.Artilleriafdeling.

I Avedørelejren: Staben for 6.Artilleriafdeling, 1.og 2.Artilleriafdelings 1. Batteri, Rekrutstyrke, 6.Artilleriafdelings 3.Batteri, Rekrutstyrke.

I Kantonnement: 1.og 2.Artilleriafdelings 3. Batteri, Beredskabsstyrke, 6.Artilleriafdelings 2.Batteri, Beredskabsstyrke, alle om Tikøb.

Stabschefen hos Kommandanten i København gav Kl.5.30 telefonisk Regimentet følgende Ordre:

"Tyskerne er i Færd med at besætte Kastellet. Der skal alarmeres straks og stilles paa Alarmpladserne".

Vagthavende Officer, der modtog Ordren, tilkaldte herefter Regimentsadjutanten, der ligeledes var paa Kasernen, og disse to Officerer alarmerede pr.Telefon og pr.Motorordonans Regimentets Enheder. 6.Artilleriafdeling i Avedørelejren modtog desuden Kl.5.45 telefonisk Alarmering direkte fra Stabschefen hos Kommandanten i København.

Voldterrainet og Lejren ved Avedøre blev i Tiden Kl.6.30-9.30 overfløjet af tyske Bombardementsmaskiner. 6.Artilleriafdelings 3.Batteri aabnede Ilden mod dem med 2 Rekylgeværer,

umiddelbart inden Forholdsordren om ikke at yde Modstand tilgik. Da denne var modtaget, blev Ilden standset.

Kommandanten paa Baadsmandsstrædes Kaserne telefonerede Kl.6.40:

"Efter Regeringens Ordre maa der ikke ydes Modstand mod de tyske Tropper".

Regeringens Ordre videresendtes pr.Telefon og Motorordonnans; den tilgik Lejrkommandanten i Avedøre Kl. 7.00 og Styrkerne i Kantonnement (gennem 1.Artilleriaafdelings 3.Batteri) Kl.ca. 6.45.

Regimentets Ordonnans og 1 Ordonnans fra 1.Artilleriaafdeling, begge med Alarmeringsordre til Batterierne i Kantonnement, blev taget til Fange af Tyskerne. De meldte om Tilfangetagelsen til Regimentet.

h) 2.Feltartilleriregiment.

Chef: Oberst C.D.O.Lunn.

I Holbæk: Stabene for 2.Feltartilleriregiment, 5. og 12. Artilleriafdeling, 5. og 12. Artilleriafdelings 1.Batteri, Rekrutstyrke.

I Ringsted: 4. og 11. Artilleriafdelings 2.Batteri, begge med Trainkonstabler, Rekrutstyrke.

I Kantonnement: Styrker af Holbæk Garnison:
Regimentstrop og 5. Artilleriafdelings 3.Batteri, Beredskabsstyrke, om Svinninge, 12. Artilleriafdelings 3.Batteri, Beredskabsstyrke, om Hjembæk.

Styrker af Ringsted Garnison:

4. Artilleriafdelings Stab og 3. Batteri, Beredskabsstyrke, om Hammer,
11. Artilleriafdelings Stab og 3. Batteri, Beredskabsstyrke, om Lundby,
4. Artilleriafdelings 1.Batteri, Rekrutstyrke, i Kværkeby,
11. Artilleriafdelings 1. Batteri, Rekrutstyrke, om Bringstrup-Sigersted.

Styrkerne i Holbæk og den Del af Garnisonen, der var udlagt i Kantonnement.

Oberst Lunn, der tillige var Garnisonskommandant, disponerede foruden over 2. Feltartilleriregiments Styrker ogsaa over 11.Bataillons 3.Kompagni, der havde Garnison i Byen (se 4.Regiment).

Garnisonskommandanten blev Kl.ca.6.06 ringet op af Krigsministeriet og modtog Ordren:

"Alarmering. Tyske Tropper gaaet over Grænsen i Sønderjylland. Tropper landsat paa Fyn. Stormtropper landsat i København!".

I Tiden Kl.ca. 6.05-6.30 blev Afdelingerne alarmerede, hvorefter Garnisonskommandanten udgav følgende Befaling:

"Holbæk Garnison afspærres ved en Postlinie, i Hovedsagen ved den nye Omkørselsvej og derefter fra Grandløse til Eriksholm. Kanoner i Stilling ved Hovedvejen.

Al kørende Færdsel standses og kontrolleres.

Afspærringslinien inddeles i Afsnit saaledes:

- fra Holbæk Fjord til og med Langerød Mejeri Vest Sydvest for Tv.Merløse: 12.Artilleriafdeling,
- herfra og til og med Hovedlandevej Nr.4 ved St.Grandløse: 5.Artilleriafdeling,
- herfra og til Fjorden ved Eriksholm: 11.Bataillons 3. Kompagni.

Afspærringslinien oprettes snarest muligt. Melding hertil, naar Afdelingerne er klar.

Yderligere Ordre tilgaar".

Kl.6.45 foretages en Kontrolopringning til Krigsministeriet for Meldingen, der var modtaget Kl.6.00 Kaptajn Hammershøj bekræftede Ordren og gav derefter følgende Ordre:

"Det er Regeringens og Generalkommandoens udtrykkelige Ordre, at der ikke maa gøres Modstand mod de tyske Tropper".

Garnisonskommandanten befalede Kl.6.45, at alle Underafdelinger skulde samles paa og om Kasernen.

Chefen for 11.Bataillons 3.Kompagni meldte Kl.7.30, at han havde Ordre til at afgaa til Helsingør. En Kontrol af Ordren var ikke mulig, da hverken Divisionen eller Roskilde Garnison svarede ved Opringning.

Derefter afgik Kompagniet paa Motorvogne.

Styrkerne i Ringsted og den Del af Garnisonen, der
var udlagt i Kantonnement.

Garnisonskommandanten modtog Kl.6.15 følgende telefonske Melding fra 4.Artilleriaafdelings 3.Batteri:

"Tyskerne er i Nat gaaet over Storstrømsbroen og har besat Vordingborg og Korsør. Batterierne har faaet Ordre til at modsætte sig enhver Indtrængen".

Garnisonen blev straks alarmeret.

2.Feltartilleriregiment telefonerede Kl.6.25 en Melding tilsvarende den, der var modtaget fra 4.Artilleriaafdelings 3. Batteri, samt tilføjede, at Tyskerne var gaaet over Grænsen i Sønderjylland og havde landsat Tropper paa Fyn og i København.

Kort efter meldte Chefen for 11.Artilleriaafdelings 3. Batteri telefonisk, at Batteriet gennem Faksegruppen havde faaet Ordre om, at der ikke skulde gøres Modstand. Denne Ordre indløb i den paafølgende Tid fra forskellig Side. Kasernen var paa dette Tidspunkt allerede overfløjet af tyske Flyvere.

i) Luftværnsregimentets sjællandske Styrker.

Chef: Oberst C.Raabye.

Paa Artillerivejs Kaserne: Regimentsstaben,

10.Artilleriaafdelings Stab,
10.Artilleriaafdelings 2.Batteri,
Lyskasterbatteri, Rekrutstyrke,
10.Artilleriaafdelings 3.Batteri,
Garnisons- og Hjælpetropper,
forberedt til Beredskabsbatteri.

I Avedørelejren:

10.Artilleriaafdelings 1.Batteri,
Kanonbatteri, Rekrutstyrke.

I Værløselejren:

13.Artilleriaafdelings Stab,
13.Artilleriaafdelings 2.Batteri,
Kanonbatteri, Rekrutstyrke.

Styrkerne paa Artillerivejs Kaserne og i Avedøre-
lejren.

Regimentet blev alarmeret Kl. ca.5.00 af Stabschefen hos Kommandanten i København, der meldte:

"Tyske Styrker har besat Kastellet".

Regimentet lod herefter Styrken paa Artillerivejs Kaserne alarmere og lod Kasernevagten forstærke.

Krigsministeriet meldte Kl. 6.40 telefonisk:

"Regeringen har givet Ordre til, at der ikke maa gøres Modstand mod tyske Tropper".

Regimentet lod Ordren bekræfte gennem Ordremodtagere, hvorefter Styrken paa Kasernen blev underrettet. Det var ikke muligt at komme i telefonisk Forbindelse med Styrkerne i Lejrene.

Styrken i Avedørelejren blev underrettet gennem 1.Feltartilleriregiment.

Styrken i Værløselejren.

Chefen for 13.Artilleriaafdeling alarmeredes Kl.5.20 gennem Generalinspektøren for Hærens Flyvertropper. Batteriet blev omgaaende alarmeret.

Batteriet traadte Kl.5.30 an i Lejrgaden, medens tyske Bombardementsmaskiner angreb Flyvepladsen i lav Højde.

Da Mandskabets Uddannelsestrin ikke tillod Anvendelse af Skytset, beordredes Mandskabet i Flyverskjul i Lunden paa Laanshøj. De læssede Ammunitionsvogne kørte ud af Lejren.

Da Luftangrebet syntes at ebbe ud, beordredes Batteriet i Flyverskjul i Ganløse Ore under egen Sikring.

Generalinspektøren for Hærens Flyvertropper meddelte mundtligt Kl. 6.10, at København var besat af fjendtlige Tropper, at tysk Landgang var foretaget ved Korsør og Middelfart, og at den dansk-tyske Grænse var overskredet af tyske Tropper.

Et Kommando til Rekvisition af Motorkøretøjer i Maaløv-Ballerup blev opstillet. Afdelingen forberedte Afmarch mod Ringsted.

Generalinspektøren for Hærens Flyvertropper gav Kl.7.20 følgende mundtlige Ordre:

"Ifølge Ordre fra Regeringen maa der ikke gøres Modstand mod de tyske Tropper".

Ordren videresendtes pr.Motorordonnans til 2.Batteri.

Udskrivning af Vogne aflystes, og 2.Batteri beordredes tilbage til Lejren.

k) Ingeniørregimentets sjællandske Styrker.

Chef: Oberst K.D.Friis.

Paa Ingeniørkasernen: Pionerbataillonernes Rekrutskole,
8. Ingeniørkompagni (Radiokompagni), Re-
krutstyrke,
Ingeniørregimentets Depotkompagni.

I Kantonement: Stab og 1.Kompagni af 1.Pionerbatail-
lon, Beredskabsstyrke, om Næsbyholm,
Sjællandske Divisions Telegrafkompagni,
Rekrutstyrke, i Dalby (Øst for Bre-
gentved).

Paa Ingeniørkasernen.

Stabschefen hos Kommandanten i København gav Kl.5.25
følgende Ordre:

"Alarmer Regimentet straks, Tyskerne er i Øjeblikket ved
at besætte Kastellet".

Regimentsadjutanten alarmerede øjeblikkelig alle, Porte-
ne beordredes lukkede, og Vagtmandskabet tog Opstilling til
Portenes Forsvar. Medens Ordrene udførtes, overfløj tyske
Flyvemaskiner Kasernen i lav Højde (50-100 m).

Krigsministeriet gav Kl.5.34 telefonisk Ordre til, at
der ikke maatte gøres Modstand mod de tyske Tropper. Ammuni-
tionen blev herefter inddraget til Kompagnikontorerne, samti-
dig med at Ordren meddeltes til Pionerbataillonerne, der be-
ordredes til at lade den gaa videre til de Divisionerne under-
lagte Telegrafkompagnier og Radiodetachementer.

I Kantonement.

1.Pionerbataillon. 5.Regiment gav Kl.6.05 Bataillon

følgende telefoniske Ordre:

"Tysk Landgang har fundet Sted forskellige Steder i Landet. Der skrides øjeblikkelig ind mod enhver fjendtlig Fremrykning".

Bataillonens alarmeredes med Ordre til at stille ved Vognene.

Bataillonschefen ringede 5.Regiment op og fik Ordren bekræftet.

5.Regiment gav Kl.6.25 telefonisk Ordre til, at der ikke maatte gøres Modstand mod tysk Fremtrængen, og at Ammunitionen skulde inddrages. I Løbet af Dagen førtes Bataillonens Vogne derefter tilbage til Parkpladsen ved Aahuse.

Sjællandske Divisions Telegrafkompagni. 5.Regiment gav Kl.6.00 Kompagniet følgende telefoniske Ordre:

"Tysk Landgang har fundet Sted forskellige Steder i Landet. Der skrides øjeblikkelig ind mod enhver fjendtlig Fremrykning".

Herefter udsendtes Alarmordnninger, og Kl.6.30 beordrede Kompagnichefen følgende:

- 1) Kompagniets Hovedstyrke i Flyverskjul i Tollerød Orned. Herfra Telefonforbindelse med Kompagnikontoret.
- 2) Kommandogruppe og Mekanikergruppe forbliver i Dalby og sætter sig i telefonisk Forbindelse med Divisionen samt forbereder Flytning af Depot, Arkiv m.m.

5.Regiment gav Kl.7.00 telefonisk Ordre til, at der ikke maatte gøres Modstand mod tysk Fremtrængen, og at Ammunitionen skulde inddrages.

Kompagnichefen forsøgte derefter at faa Ordren bekræftet af Chefen for 5.Regiment, men dette lykkedes ikke. Derimod blev Ordren bekræftet gennem en Opringning til Chefen for Telegrafbataillonens.

Kompagniet var imedens blevet samlet og stod Kl.8.00 i Tollerød Orned.

En Time senere sendtes en Officiant pr. Motorcykle til København for at opnaa Forbindelse med Sjællandske Division eller Generalinspektøren for Ingeniørtropperne.

Da Kompagniet blev overfløjet af tyske Flyvere, flyttedes det til en ny Beredskabsstilling i Nordkanten af Grevindeskov.

Den udsendte Officiant meldte sig tilbage Kl. 15.00. Han havde faaet Ordren om, at der ikke maatte gøres Modstand, bekræftet af Generalinspektøren for Ingeniørtropperne og Telegrafbataillonen.

Herefter gik Kompagniet i Kvarter.

1) Helsingør.

Garnisonskommandant: Oberst O.H.Permin.

Garnison: Fodfolkets Kornet- og Løjtnantsskole (kun Kornet- skolen var oprettet).

Garnisonskommandanten blev Kl.6.05 ringet op af Krigsministeriet (Kaptajn Hammershøj) og orienteret om Situationen.

Kornetskolen blev alarmeret og stod Kl.6.40 samlet rede til Afmarch.

Kl.7.06 blev der fra Krigsministeriet telefoneret, at der ikke maatte gøres Modstand mod Tyskerne. Umiddelbart herefter viste tyske Bombeflyvere sig over Helsingør.

I Løbet af Dagen afleverede Eleverne, der efter endt Eksamen skulde afgaa til deres Afdelinger, Udrustning m.m.

m) Næstved.

Garnisonskommandant (fg.): Ritmester J. Buchholtz-Nielsen.

Garnison: Rideskolen og Rytteriets Befalingsmandsskoler.

Kl. 5.30 søgte Krigsministeriet forgæves at alarmere Skolerne telefonisk.

En Civilperson meddelte Kl. 7.30 telefonisk Skolernes Skriver, at store tyske Tropestyrker var gaaet i Land paa Falster og nu var paa Vej mod Vordingborg. Skriveren forsøgte forgæves at komme i telefonisk Forbindelse med Divisionen, samtidig med at den fungerende Garnisonskommandant blev underrettet.

Ved en Opringning til 5. Regiment i Vordingborg blev ovenstaaende Meddelelse bekræftet, ligesom det oplystes, at Vordingborg var besat, og at Regeringen havde givet Ordre til, at der ikke maatte gøres Modstand mod de tyske Tropper. Regeringens Ordre blev herefter bekræftet ved en Opringning til Gardehusarregimentet.

D. Hærens Flyvertropper.

Chef: Oberst C.Førslev.

I Værløselejren:

1.Eskadrille:

13 Jagerluftfartøjer.

2.Eskadrille:

8 Jagerluftfartøjer,

2 Rekognosceringsluftfartøjer.

3.Eskadrille:

9 Rekognosceringsluftfartøjer,

2 do. ,

1 Skoleluftfartøj.

5.Eskadrille:

12 Rekognosceringsluftfartøjer,

2 do. ,

1 Mølleplan.

Flyveskolen:

18 Skoleluftfartøjer.

Generalkommandoen meldte Kl.4.50, at tyske Styrker var gaaet over Grænsen ved Krusaa, samt at Middelfart og Nyborg var blevet besat.

Ordren fra Generalkommandoen om Morgenrekognoscering blev samtidig annulleret. (Luftfartøjet var imidlertid startet og vendte hjem, efter at Angrebet havde fundet Sted).

Meldingen om de tyske Tropper blev Kl.4.55 bekræftet af Generalstabens Efterretningssektion.

Efter et forgæves Forsøg fra Chefen for Hærens Flyvertropper paa at komme i telefonisk Forbindelse med Chefen for Generalkommandoen blev Lejren alarmeret Kl.5.05, og 5 Minutter senere fik de flyvende Echeloner Ordre til at afgaa til

Mobiliseringsflyvepladserne.

Kl.5.25 tilgik telefonisk Ordre fra Chefen for Generalkommandoen om, at Eskadrillerne skulde forlægges til Mobiliseringsflyvepladserne, og at der skulde ydes Modstand^{x)}. Samtidig blev det meddelt, at Kastellet var blevet besat, og at Generalkommandoen vilde søge Forsvar af Sjælland organiseret.

Paa Flyvepladsen stod Eskadrillernes Materiel Kl.5.45 trukket ud af Hangarerne klar til Start for - i Henhold til Ordren - at begive sig til Mobiliseringsflyvepladserne. Paa Pladsen var Luftværnsgeværene gjort klar.

Paa dette Tidspunkt blev Flyvepladsen angrebet af 9 tyske Luftfartøjer.

Angrebet, der fortsatte med Ophold og varierende Styrker til Kl. ca.6.30, udførtes med Luftfartøjer af Typen Messerschmidt 110. Der kastedes ingen Bomber, men der blev skudt med Brandammunition.

Til Trods for meget stærk Beskydning af Luftværnsgeværene lykkedes det ret hurtigt for den angribende Styrke at skyde det paa Pladsen opstillede Materiel i Brand. Et enkelt af vore Fartøjer startede, umiddelbart før Angrebet tog sin Begyndelse, men blev straks nedskudt.

Luftfartøjets Besætning var ikke vidende om det forestaaende Angreb, men fra Jorden mener man at have set, at Observatøren lige inden Nedskydningen pegede i Retning af de angribende Maskiner. Saavidt det har kunnet konstateres, er der ikke blevet skudt fra den danske Maskine.

Ved Nedstyrningen omkom:

Militærflyver, Løjtnant af Reserven V.Godtfredsen ved

Jydske Flyverafdeling og

Flyverobservatør, Sekondløjtnant G.F.Brodorsen ved Jydske

Flyverafdeling.

x) Tilsyneladende er Chefen for Generalkommandoens Befaling til at give alle sjællandske Afdelinger Ordre til at gøre Modstand ikke opfattet (jfr.Side 19).

Endvidere medførte Angrebet, at ialt 11 Maskiner ødelagdes, medens 14 blev stærkt beskadiget.

Herefter gav Chefen for Hærens Flyvertropper Ordre til at forsvare Lejren og Flyvepladsen med alt til Raadighed værende Personel.

Kl.5.40 telefonerede Krigsministeriet, at Tyskerne havde overskredet Grænsen i Jylland, og at tysk Landgang havde fundet Sted paa Fyn, Sjælland og i København.

Krigsministeriet gav Kl.7.00 Ordre til, at ingen Flyvemaskine maatte starte fra Flyvepladsen i Værløse; ved en Kontroloprøgning paa denne Ordre tilføjede Ministeriet yderligere, at der ingen Modstand maatte ydes mod de tyske Tropper. Forinden havde Chefen for Flyvertropperne givet Ordre til Forberedelse af Lejrens Evakuering.

E. Jydske Division.

a) Divisionsstaben.

Den 8/4 1940:

Kort før Middag modtoges Melding fra Kommandanten paa Søgaard gaaende ud paa, at en stor tysk Motorkolonne var paa March fra Rendsborg mod Flensborg. Meldingen videresendtes til Generalkommandoen.

Kl. ca. 13.00 modtoges følgende Ordre fra Generalkommandoen:

"Samtlige Afdelinger snarest i Alarmberedskab indtil ny Ordre.

Skarp Ammunition udleveres.

Divisionen stilles frit med Hensyn til at orientere de i Sønderjylland værende Enheder om Situationen.

Større Forskydninger af Enheder ikke uden Generalkommandoen's Bemyndigelse.

Videre Ordre i Løbet af Eftermiddagen".

Ordren videresendtes til alle Afdelinger. Garnisonskommandanterne i Odense og Fredericia og Styrkerne Syd for disse Byer underrettedes om Aarsagen til Alarmberedskabet. Garnisonskommandanten i Sønderborg havde dog kort forinden udsendt Kendeord I til Styrkerne i Tønder, Søgaard, Haderslev og Sønderborg, hvorved disse Styrker blev beordret i Alarmberedskab i Overensstemmelse med de forberedte Planer.

Senere modtoges Meddelelse fra Generalkommandoen om, at danske Flyvere vilde overflyve Terrainet Nord for Grænsen for at rekognoscere. Meddelelsen blev givet videre til Luftværnsgrupperne og de sønderjydske Garnisoner.

Den af Fodfolkspionerkommandoet til 2. Pionerbataillon afgivne Styrke (Oksenvad) blev Kl. 13.40 beordret transporte-

ret til Tønder pr. Motorvogne ved Kommandoets Foranstaltning.

Kl. 16.05 modtoges fra Generalkommandoen følgende Ordre:

"Divisionen skal i Løbet af Eftermiddagen i Dag lade rekognoscere nye Stillinger til Luftværnsbatterierne ved Esbjerg, Rødekro og Løgumkloster. Stillingerne vælges under Hensyn til, at der skabes forøget Sikkerhed for Batterierne ved deres Placering i Forhold til andre Tropper uden Hensyn til Løsning af Neutralitetsopgaver.

Flytning af Batterierne finder først Sted efter nye Ordre fra Generalkommandoen, i Nødsfald dog efter Divisionens Bestemmelse".

Da Divisionen forudsaa Indkaldelse af Sikringsstyrken eller Mobilisering, beordrede den Kl. 16.45 14. Artilleriafdeling saaledes:

"Afdelingen skal i Løbet af Eftermiddagen rekognoscere Stillinger for alle tre Batterier til Luftbeskyttelse af Mobiliseringssteder saaledes:

1 Batteri tæt Nord for Haderslev.

1 - - - - Kolding.

1 - dækkende Fredericia og Lillebæltsbroen.

Der skal ikke tages Hensyn til Løsning af Neutralitetsopgaver.

Flytning af Batterierne maa først finde Sted efter ny Ordre herfra, eller saafremt Batterierne bliver angrebne".

Fra Garnisonskommandanten i Sønderborg og fra Generalkommandoen blev Divisionen underrettet om, at Grænsegendarmeriet fra Finansministeriet havde modtaget Ordre til, saafremt Tyskerne overskred Grænsen, da at trække sig bag de militære Styrker uden at skyde eller i øvrigt gøre Modstand.

Melding skulde afgives til de militære Styrker.

Kl. ca. 18.00 landede Oberst af Flyvertropperne T. Andersen med Adjutant og Divisionens Souschef paa Flyvepladsen ved Salten Langsø og ankom pr. Automobil til Viborg Kl. ca. 20.00.

Oberst Andersen meldte sig til Divisionen, men havde ik-

ke Raadighed over Flyvemateriel.

Kl. 19.10 modtoges Generalkommandoens Ordre:

"Fra Modtagelse af nærværende Ordre og indtil ny Ordre forhøjet Beredskab - jfr. Feltreglement I.A. Punkt 285 - i den Udstrækning, de i Reglementet givne Bestemmelser kan bringes til Anvendelse uden at ændre de øjeblikkelige Indkvarteringsordninger og det nuværende Udstyr med Train.

I Sønderjylland dog Beredskab efter Jydske Divisions Bestemmelse.

Divisionsstaben efter Divisionens Bestemmelse.

Befalede Udrykninger til særlige Øvelser, Skydning m. v. bortfalder indtil videre.

Den 9/4: Daglig Øvelse i Nærheden af Kvarterområdet, saaledes at der til enhver Tid er hurtig og sikker Forbindelse fra Chefskvarterets Telefonvagt til Øvelsesstyrken".

Ordren videresendtes til alle Styrker undtagen Tønder, Søgaard, Sønderborg og Haderslev, hvor Alarmberedskab opret holdtes.

Kl. 19.40 meldte 14.Artilleriafdeling, at Rekognosceringen var endt.

Kl. 20.15 meldte Fodfolkspionerkommandoet, at Beredskabskompagniet ankom til Kasernen Kl. ca. 19.00.

Ved Divisionsstaben var Natten igennem Fast Officersvagt og alt forberedt til Afhentning af Stabens Personale pr. Motorkøretøj.

Den 9/4 1940:

Efter de Befalinger, der skulde gælde ved Sammendragning i Sønderjylland, skulde Styrkerne i Sønderborg have været samlet om Sdr. Hostrup paa Aabenraa-Krusaachausseen, men denne Sammendragning kom ikke til Udførelse den 9/4 Morges, da Begivenhederne udviklede sig saa hurtigt, at Divisionen ansaa det for haabløst at faa Styrkerne samlet som planlagt. Det samme gælder for Haderslevstyrkerne, der ogsaa skulde have

samlet til Sdr. Hostrup. Haderslevstyrkerne blev derimod sat i Stilling i Sydkanten af Haderslev ved Sønderbro.

Da Styrkerne i Sønderjylland (undtagen Sønderborg) den 9/4 Morgen var under Tilbagegang mod Nord over for betydeligt overlegne fjendtlige Styrker, og Styrkerne i Fredericia kunde ventes at blive angrebet fra Snoghøj, gav Divisionen den 9/4 Kl. 5.30 ud fra den Betragtning at søge at faa Hold paa Styrkerne og Mulighed for at yde en samlet Modstand med de Styrker, der kunde faas til Raadighed, Ordre til alle Styrkerne Syd for Vejle (undtagen Sønderborg) om en Samling til Vejle-aastillingen, hvor de foreløbig skulde stilles under Kommando af Chefen for 7.Regiment.

Begivenhederne udviklede sig i øvrigt saaledes:

Fra Generalstabens Efterretningssektion meldes Kl. 0.05, at Marinen i Morgen tidlig antagelig vil sende en Flyver langs Vestkysten; Maskinen udgaar fra Frederikshavn. Denne Melding blev Kl. 0.20 videresendt til 14. Artilleriafdeling.

Kl. 3.45 meldes fra Fodfolkspionerkommandoet:

"Der er hørt Motorlarm, som tyder paa Oprangering af Køretøjer langs Grænsen fra Rends til Avenstoft. Ved Avenstoft konstateret motoriserede Tropper. Styrke ukendt. Holder stille".

Denne Melding er Kl. 3.50 videresendt til Efterretningssektionen.

I Tiden Kl. 4.40-4.50 melder først Fodfolkspionerkommandoet, at Fjenden er gaaet over Grænsen ved Sød, derefter Generalkommandoen, at Fjenden har besat København, Korsør, Nyborg, Middelfart og Snoghøj, og endelig 2.Regiment, at Fjenden er gaaet over Grænsen ved Krusaa.

Kort efter beder Garnisonskommandanten i Sønderborg om Forholdsordre og bliver beordret til med Styrken at forblive i Sønderborg.

Kl. ca. 5.35 sendes følgende Ordre til 7. Regiment:

"Obersten gaar med Styrken i Fredericia bag Vejleaa og mødtager 12. og 13. Bataillon, 2. og 7. Regiments Stabskompagnier samt Batteriet Syd for Vejle. Der skal holdes igen i Vejleaaliniien".

Samtidig sendes følgende til Jydske Arsenal:

"1 Ammunitionstog er befalet opstillet paa Tolne Station. Det læsses snarest som "Ammunitionstog I" efter Planen. Civil Arbejdskraft".

Kl. ca. 5.40 melder Batteriet i Esbjerg marchklar og faar følgende Ordre:

"Gaar over Grindsted til Nord for Vejleaa og underlægges 7.Regiments Chef. Befalingsmodtager til Store Grundet".

Kort efter beordres 2. Pionerbataillon og Chefen for 2 Regiment med underlagte Styrker ligeledes Nord for Vejleaa, hvor de underlægges 7. Regiments Chef.

Da Ritmester H.M. Lunding fra Generalstabens Efterretningssektion telefonisk melder sig fra Skodborg Mejeri, anmodes han om at give Chefen for 7.Regiment Meddelelse om ovenstaaende Ordre angaaende Kommandoforholdet.

Endelig sendes følgende til Statsbanernes 2. Distrikt:

"Divisionen rekvirerer 2 Troppetog opstillet i Viborg, 2 i Randers, 3 i Aarhus, 1 i Brønderslev og 1 i Frederikshavn samt 1 Ammunitionstog i Tolne. Al Trafik paa Linierne: Viborg-Herning-Brande-Vejle og Randers-Aarhus-Vejle aflyses

Kl. ca. 7.00 modtager Divisionen fra Krigsministeriet (Kaptajn H.G. Agger):

"Ifølge Regeringens Ordre skal der ikke gøres Modstand mod de indtrængende tyske Tropper. Tyskerne vil anmode de Tropper, de møder, om Officerer til Forhandling. Anmodningen skal efterkommes".

Divisionen ringer straks efter til Krigsministeriet for at faa Bekræftelse paa denne Ordre, og Direktøren for Krigsministeriet personlig bekræfter Ordren.

Fra Kl: ca. 7.10 videresendes Krigsministeriets Ordre til Garnisonskommandanterne (Regimenter m.fl.) i Viborg, Aarhus, Randers, Fredericia, Odense, Sønderborg, Tønder og Haderslev, Jydske Divisions Telegrafkompagni, 14. Artilleri-afdeling og Jydske Arsenal, idet Divisionen supplerer den med følgende:

"Afdelingerne gaar i Kantonnement og forplejer hos Beboerne eller ved egen Foranstaltning".

b) Styrkerne ved Søgaard.

Styrke:

Oberstløjtnant P.F.L.B. Hintz, Chef for 2.

Fodfolkspionerbataillon, Kommandant paa Søgaard med Stab.

Oberstløjtnant S.E. Claussen, Kommandør for 4. Bataillon.

4. Bataillon, Rekrut- og Beredskabsstyrke, bestaaende af:

Stab,

1. Kompagni, Kaptajn af Reserven C.G. Bartholdy (2 Cyklistdelinger á 4 Rekylgeværgrupper og 1 Cyklistdeling á 4 Trefodsgrupper og 1 Rekylgeværgruppe),

2. Kompagni, Kaptajn L.M.K. Nielsen (2 Cyklistdelinger á 3 Rekylgeværgrupper, 1 Cyklistdeling á 4 Rekylgeværgrupper og 1 Cyklistdeling á 2 Trefodsgrupper),

3. Kompagni, Kaptajn A.E.G. Klein (3 Cyklistdelinger á 4 Rekylgeværgrupper og 1 Cyklistdeling á 4 Trefodsgrupper),

4. Kompagni, Kaptajn af Reserven K.N.S. Bahnsen (2 Motorcyklistdelinger á 2 Maskinkanongrupper og 2 Trefodsgrupper).

2. Fodfolkspionerbataillons Afværgekompagni, Beredskabsstyrke, Kaptajn S.A. Schack (2 Delinger á 2 Maskinkanongrupper og 2 Trefodsgrupper, 1 Deling á 2 Maskinkanongrupper og 1 Trefodsgruppe).

Underbringelse: Paa Søgaard: Staben, 1. og 4. Kompagni af
4. Bataillon samt
2. Fodfolkspionerbataillons Af-
værgekompagni.

I Kvær: 2. Kompagni af 4. Bataillon.

I Kliplev: 3. Kompagni af 4. Bataillon.

Den 8/4 1940:

Der synes om Formiddagen at foreligge alvorlige Meldinger, og Kl. ca. 11.30 befaler Oberstløjtnant Claussen "Prøvealarmering" ved 4. Bataillon. Efter senere endnu mere foruroligere Meldinger befales "Prøveudlevering" af Ammunition, Forbindingspakker og Personmærker.

Kl. ca. 13.30 modtages fra Garnisonskommandanten i Sønderborg Ordre om Alarmberedskab, og de trufne Prøveforanstaltninger bliver opretholdt. Ordren indeholdt tillige Befaling til i Tilfælde af fjendtlig Grænseoverskridelse at optage Kampen i nærmere fastsatte Stillinger (jfr. Bilag 7), hvis Besættelse var øvet og kendt af alle.

Kompagnierne holdtes i Alarmberedskab paa Søgaard, i Kvær og i Kliplev; Oberstløjtnant Claussen paa Søgaard.

Kl. ca. 20.00 fremsendes en Motorcykelpatrouille paa 1 Korporal og 2 menige til Forbindelse med Grænsegendarmeriet og med Ordre til hurtigst muligt at melde om en eventuel Grænseoverskridelse; den tager Standplads i Mejeriet ved Korsvejen Nord for Krusaa.

Alarmberedskabet opretholdtes Natten igennem efter Ordre fra Jydske Division. Man hvilede fuldt paaklædt paa Sengene, alle Døre stod aabne og alle Motorkøretøjer rede i Gaarden.

I Løbet af Natten indløb Melding fra Grænsegendarmeriet om, at Gendarmerne ikke skulde gøre Modstand ved en Grænseoverskridelse, men gaa tilbage bag de militære Styrker. Telefonen til Grænsegendarmeriet blev hyppigt prøvet.

Den 9/4 1940:

Kl. ca. 4.15 havde Adjutanten ved 2. Fodfolkspionerbataillon telefonisk Forbindelse med Gendarmerikaptajn Malling Jacobsen i Krusaa under en Telefonprøve, og netop i det Øjeblik blev Krusaa besat, idet det dog, inden Forbindelsen blev afbrudt, blev konstateret, at tyske Tropper gik over Grænsen.

Kl. 4.17 alarmeredes Lejren, og Oberstløjtnant Claussen gav Ordre til at besætte de befalede Stillinger hurtigst muligt og til at yde Modstand i Henhold til de givne Direktiver. Alle Styrker paa og om Søgaard var nu underlagt Oberstløjtnanten.

Kl. 4.25 rykkede Kompagnierne fra Søgaard; Kompagnierne fra Kværns og Klipleve nogle Minutter senere.

Begivenhederne ved de enkelte Styrker.

Rønshoved: 1/2 2. Deling af 4. Bataillons 2. Kompagni og
1/2 2. Deling af Afværgekompaniet.

Hele Styrken var i Stillingen ved Fjordvejen ved Rønshoved Kl. 5:20. Cyklisterne er paa Vejen blevet beskydt af fjendtlige Flyvere; Ilden er blevet besvaret uden synlig Træfning.

Der er ingen Fjender over for Styrken, men der høres hurtig Skydning fra Hokkerup. Kl. ca. 6.00 ophører Skydningen, og man forsøger at faa Forbindelse med Hokkerup, som imidlertid var besat af tyske Motorstyrker. I Fare for at blive afskaaret beslutter Føreren med Styrken at gaa tilbage over Graasten til Sønderborg. Kl. ca. 8.00 tiltraadtes Tilbagegangen, og Kl. 10.15 var alle i Sønderborg, hvor Styrken blev underlagt 3. Bataillon.

Hokkerup: 1/2 3. Deling af 4. Bataillons 2. Kompagni og
1/2 2. Deling af Afværgekompaniet.

Hele Styrken er i Stilling ved Vejgaflen Syd for Hokkerup Kl. 5.10.

Kl. 5.20 angribes Styrken af Motorcyklister og Panser

vogne. Kanonen beskyder Panservognene, hvoraf 3 beskadiges. Kampflyvere beskyder gentagne Gange Styrken fra lav Højde. En tysk 37 mm Kanon bringes i Stilling, men efter at den har skudt et enkelt Skud, bringes ogsaa den til Tavshed af 20 mm Kanonen. Fjendtligt Fodfolk angriber derefter fra Kelstrupskov og omgaar Styrkens venstre Fløj.

Kl. 6.15 trængte en fjendtlig Styrke paa 100 Mand ind i Stillingen og tvang Besætningen til at opgive Kampen.

Kl. ca. 10.00 blev Styrken frigivet og afmarcherede til Søgaard.

Kværs: 4. Bataillons 2. Kompagni (undtagen 1. og 3. Deling).

Kompagniet er i Stilling Syd om Kværs Kl. 5.05 og paa-begynder Gravning. Kort efter høres Skydning fra Lundtofte og fra Hokkerup, medens Kompagniet selv beskydes af fjendtlige Kampflyvere, men i øvrigt ingen Fjender har over for sig.

Kl. ca. 6.30 modtager Kompagniet følgende Ordre fra 4. Bataillon:

"Besættelsen ved Lundtofte kastet mod Nord. Kompagniet trækker sig kæmpende tilbage mod Nord gennem Aabenrød".

Da Kompagniet ikke var i Kamp, forblev det paa Plads uden Forbindelse med andre Styrker, men dog vidende, at Tyskerne rykkede frem mod Graasten og især mod Nord ad Hovedvej 10.

Kl. ca. 8.00 er Kompagniet klar over, at der er stærke Styrker paa begge Sider, samtidig med at fjendtlige Panservogne viser sig i dets Ryg paa Vejen: Søgaard-Kværs-Tørsbøl. Kompagniet forlader Stillingerne og rykker ind i Kværs, hvor det kort efter afvæbnes.

Lundtoftbjerg: 3. Deling af 4. Bataillons 3. Kompagni og 1. Deling af Afværgeskvadret.

Afværgedelingen er i Stilling Kl. ca. 4.40; Kl. 4.50 kommer den i Kamp med fjendtlige Motorcyklister og Panservogne, ca. 15 Køretøjer. 2 fjendtlige Panservogne og nogle Motorcykler beskadiges. Tyskerne rykker frem under Dækning

Røgslør paa begge Sider af Vejen, hvorefter Delingen giver Ordre til Tilbagegang til Sydkanten af Aabenraa. I Bjergskov standses Delingen af Kompagnichefen (se senere).

Cyklistdelingen kører fra Kliplev Nord om Søen mod Søgaard. Efter at have passeret Søgaard møder Delingen tilbagegaaende Motorcyklister fra Afværgekompagniet, som melder, at Afværgedelingen har forladt Lundtoftbjerg. Delingsføreren fortsætter dog mod Syd frem til Viadukten over Jernbanen: Kliplev-Lundtoft, hvor Delingen standser og gaar i Stilling; men da Terrainet er mindre egnet til Forsvar, sendes kort efter 2 Grupper tilbage til nogle Bakker ca. 800 m nordligere. Delingen beskydes derefter af de fra Lundtoftbjerg fremrykkende Styrker og af lavtgaaende Flyvere. De fjendtlige Panservogne fortsætter mod Nord, og en større Panserkolonne følger efter. Delingsføreren finder det formaalsløst at beskyde denne med Rekylgewærer og standser Ilden.

Den sydligste Gruppe bliver taget, medens Delingsføreren med de 2 andre Grupper i et Hus undgaar Fangenskab.

Vilsbæk: 4. Deling af 4. Bataillons 3. Kompagni,

Oksekær: 1/2 3. Deling af Afværgekompagniet,

Perbøl: 1 Gruppe af 2. Deling af 4. Bataillons 3. Kompagni,

Gaardeby: 1. Deling af 4. Bataillons 3. Kompagni og 1/2 3. Deling af Afværgekompagniet,

Kliplev: 2. Deling ÷ 1 Gruppe af 4. Bataillons 3. Kompagni, alt under Kommando af Chefen for 3. Kompagni.

Alle med Undtagelse af Cykliststyrken til Gaardeby naaede Stillingerne.

Kaptajnen havde fra Bataillonens faaet Ordre om, at han skulde kæmpe haardnakket til det sidste, hvis han blev angrebet, men maatte dog ikke sætte sit Kompagnis Kampkraft over

Styr. Hvis Kaptajnen gik, skulde han søge til Aabenraa Sydkant, hvor alvorlig Modstand skulde gøres. Efter Modtagelsen af denne Ordre var al Forbindelse med Bataillonnen afbrudt indtil Kampens Ophør.

I Tiden indtil Kl. ca. 6.00 høres Skydning ved Hovedvejen, stadig trækkende nordover. Samtidig bliver Kompagniet efter Rekognoscering ved en Motorcyklist klar over, at en lang motoriseret Kolonne rykker frem ad Hovedvejen, og maa herefter frygte for at blive omgaaet og afskaaret. Kompagnichefen beslutter derfor at gaa tilbage ad Oksevejen mod Rødekro eller Aabenraa, og de fornødne Ordre, foreløbig til Samling til Urnehoved, udgives.

Kun 1. Deling, der var naaet til Terrainet tæt Nord for Gaardeby, samt Halvdelingen af Afværgekompagniet ved Gaardeby har indtil da været i Kamp med en mindre, fjendtlig Panservognsstyrke.

Efterhaanden samles Cyklistkompagniet ved Urnehoved og fortsætter mod Nord ad Oksevejen. De 2 tildelte Halvdelinger af Afværgekompagniet forenes ved Petersborg, hvorfra de fortsætter mod Nord efter et kort Stop ved Hjordkær.

Under Kompagniets videre Kørsel ad Oksevejen nedkastes der Flyveblade, og efter at en af Kompagniets Sergenter, der har været udsendt for at søge Forbindelse med andre danske Tropper, har meldt, at Kampen er indstillet, beslutter Kompagniet at standse ved Nybøl Gaard og søge Bekræftelse ved 6. Regiment og Jydske Division. Saadan Bekræftelse opnaaedes telefonisk omkring Kl. ca. 9.30.

Efter at have forplejet rykkede Kompagniet tilbage ad Oksevejen og gik i de hidtidige Kvarterer i Kliplev.

Bredevad: 1 Deling af 4. Bataillons 1. Kompagni og

1/2 Deling af 4. Bataillons 4. Kompagni,

Korskro: 1 Deling af 4. Bataillons 1. Kompagni og

1/2 Deling af 4. Bataillons 4. Kompagni,

alt under Kommando af Chefen for 1. Kompagni.

Kommandoet naar Bredevad Kl. 6.30 efter adskillige Gange at have maattet søge Flyverskjul paa Vejen. Kommandoet til Korskro fortsætter straks ad Vejen over Rabsted.

Kl. 6.35, endnu inden Styrken havde faaet etableret Vej-spærringer eller truffet andre Foranstaltninger, viser der sig 3 fjendtlige Panservogne og nogle Motorcyklister ved Vejsvinget 300 m Sydvest for Bredevad Skole. Halvdelingen af 4. Kompagni er kommet i Stilling og aabner Ilden; den forreste Panservogn beskadiges. Afsiddede fjendtlige Styrker kommer i Skydefægtning med Halvdelingen. 3 nye fjendtlige Panservogne angriber, de to forreste beskadiges, hvorefter Resten søger Dækning, og Ilden standser fra begge Sider.

Kl. er nu ca. 7.00, og Kaptajnen beslutter at afbryde Kampen og gaa tilbage til Rødekro. Ordre herom sendes til Korskrostyrken, som imidlertid kun er naaet til Rabsted.

Kl. ca. 7.15 rykkede en større motoriseret Kolonne fra Tinglev mod Bredevad og afskar Kompagniet fra at gaa tilbage herfra. Kommandoet samledes derefter til Bredevad Kro, hvor det afvæbnes og forbliver under Bevogtning til Kl. 17.00.

Kl. ca. 18.30 naar Kommandoet tilbage til Søgaard.

Kommandoet mod Korskro fanger i Rabsted 2 fjendtlige Motorordonnanser, som kom fra Korskro. Disse oplyser, at en tysk Panserafdeling følger efter. Paa Grundlag heraf besættes Rabsted By Kl. ca. 6.45.

Umiddelbart efter modtages Ordre til at søge til Rødekro og kort efter ny Ordre om at gaa til Bredevad. Motorordonnansen kommer dog hurtigt tilbage og melder, at Bredevad er besat, hvorefter Styrken beslutter at blive. Saaledes omgaaet fra begge Sider beslutter Styrken ad Bivejene at søge til Hellevad, og ankommet hertil erfares, at Fjendtlighederne er indstillet. Styrken beordres Kl. 16.00 tilbage til Søgaard.

Bjergskov: Bataillonsreserven,

- 1 Deling af 4. Bataillons 1. Kompagni,
- 1 Deling af 4. Bataillons 2. Kompagni og
- 1 Deling af 4. Bataillons 4. Kompagni.

Alt under Kommando af Oberstløjtnant Claussen, der havde Kommandostation i den nordlige Del af Bjergskov. Hertil kom senere Afværgedelingen fra Lundtoftbjerg.

Kl. ca. 4.35 ankom Oberstløjtnanten til sin Kommandostation, hvor de til Bataillonsreserven hørende Styrker efterhaanden indfandt sig og blev anbragt med Delingerne af 1. og 4. Kompagni i Stilling i Sydkanten af Bjergskov, Kanonernes Stilling ændres senere til midt i Bjergskov, og Delingen af 2. Kompagni i Flyverskjul i Skoven, idet Oberstløjtnanten senere vilde søge at skabe større Dybde i Stillingen ved at skyde Dele af Reserven mod Nord.

Man hører Kampen ved Lundtoftbjerg, og noget senere kommer Afværgedelingen tilbage. Denne faar i Bjergskov af Chefen for Afværgekompaniet Ordre til at køre til Sdr. Hostrup og gaa i Stilling. Ankommet hertil faar Delingen Ordre til at gaa til Sydkanten af Aabenraa, hvor den gaar i Stilling.

Kl. 6.30 observeres fjendtlige Panservogne i Vejsvinget 300 m Syd for Bjergskov. Motorcyklisterne, med Undtagelse af de 2 Kanongrupper, var paa dette Tidspunkt ved at pakke op, idet der fra Bataillonnen var givet Ordre til kæmpende Tilbagegang. Cyklistdelingens Grupper var gaaet tilbage til en Stilling paa Højde med Kanongrupperne. I Løbet af kort Tid er Skydefægtningen i Gang over hele Fronten, og 1 fjendtlig Panservogn beskadiges. Kamp- og Panservogne omgaar Skoven mod Øst og Vest, og i Løbet af kort Tid er Styrken nedkæmpet og spredt i Skoven. De splittede Grupper bliver efterhaanden afvæbnet og bevogtet af tyske Styrker, indtil de Kl.13.00 frigives og rykker til Søgaard.

Tilbagegangen til Vejle.

Oberstløjtnant Claussen kører til Sdr. Hostrup for at er-

fare, hvor langt Styrken fra Sønderborg, som efter de givne Direktiver skulde besætte Terrainet om Sdr. Hostrup, er kommet. Oberstløjtnant Claussen møder her Oberstløjtnant Hintz, som har været i telefonisk Forbindelse med Garnisonskommandanten i Sønderborg, Oberst H.E. Christensen, der af Jydske Division har faaet Ordre til at blive i Sønderborg. Oberstløjtnant Claussen var nu selvstændig og skulde gaa kæmpende tilbage mod Nord. Efter at være naaet frem til Bjergskov igen udgiver han Ordre til 2., 3. og 4. Kompagni om Tilbagegangen, 3. Kompagni synes ikke at have modtaget denne Ordre. 1. Kompagni faar ingen Ordre, da Oberstløjtnanten ønsker, at Styrken ved Bredevad og Korskro skal dække Tilbagegangen i højre Flanke.

Klokken er nu ca. 5.40, og Delingen af 2. Kompagni beordres til at følge Bataillonsstaben mod Nord og gaa i Stilling i Sydkanten af Stubbækskov, og Afværgedelingen som tidligere nævnt i Sydkanten af Aabenraa.

Derefter mener Oberstløjtnanten at have saa stor Dybde i Grupperingen, at han kan naa at komme til Aabenraa og sætte sig i Forbindelse med andre Myndigheder for at erfare, om Danmark mobiliserede, i hvilket Tilfælde Oberstløjtnanten vilde holde Aabenraa længst muligt. Oberstløjtnanten beder Oberstløjtnant Hintz midlertidig overtage Kommandoen.

I Aabenraa træffer Oberstløjtnanten Amtmand Reflund Thomsen og Politimester Agersted og erfarer, at der ingen Forbindelse er med København, i øvrigt faar Oberstløjtnanten her forskellige rigtige og urigtige Oplysninger. Oberstløjtnanten faar ogsaa i Aabenraa en senere bortkommen Ordre, vistnok fra Divisionen gennem 2. Regiment, om at gaa tilbage til Vejlestillingen til Chefen for 7. Regiment og Oplysning om, at 3. Bataillon vilde fastholde Sydkanten af Haderslev.

Under dette er Kampen fortsat paa Hovedvej 10. Delingen af 2. Kompagni angribes undervejs af fjendtlige Flyvere og

naar Sydkanten af Stubbækskov. Her faar Delingen Ordre til at blive i ca. 1/2 Time og dirigere egne Styrker til Sydkanten af Aabenraa.

20 Minutter efter kommer Delingen i stærk automatisk Ild fra Terrainet om Hostrupskov og langs Vejen. Ilden besvares, men da Skydningen langs Vejen forstærkes, gaar Delingen tilbage til Aabenraa og faar her Ordre til at køre videre til Knivsbjerg.

Ca. 3 km Nord for Aabenraa standses en Lastbil og en af Statsbanernes Rutebiler, som Delingen herefter benytter til den videre Transport for henholdsvis Cykler og Personel.

Imidlertid er Afværgedelingen gaaet i Stilling ved Vejstjernen Syd for Aabenraa. Kort efter kommer en fjendtlig Kolonne paa ca. 15 Køretøjer, denne Gang med Kampvogne i Spidsen. Ilden aabnes straks og besvares kraftigt af den tyske Kolonne; der konstateres Træfning i en Kampvogn, en Tempovogn og en Motorcykel. Delingen afbryder derefter Kampen og fortsætter ad forskellige Veje gennem Aabenraa for atter at samles ved Lyngtofte Kro (Nordkant Genner).

Oberstløjtnanten samler Resterne af sin Styrke ved Knivsbjerg og sender Ordre til 1. og 3. Kompagni om fortsat Tilbagegang. Ordren naar dog ikke igennem, og efter forgæves at have ventet paa, at flere Styrker skal komme tilbage, fortsættes til Haderslev.

Afværgedelingen gik paany i Stilling i Nordkanten af Haderslev, men kunde ikke skyde paa tyske Kampvogne, som kort efter viste sig paa Vejen ud for Kasernepladsen, paa Grund af de mange civile Mennesker og Biler, der befandt sig her. Cyklistdelingen gik i Stilling lidt Nord for Haderslev.

Kamplarmen fra Sydkanten af Haderslev hørte efterhaanden op, saaledes at Oberstløjtnanten maatte tro, at 2. Regiments Styrker, med hvilke han ikke kunde komme i Forbindelse, var nedkæmpet. Da man som anført paa Grund af forannævnte Civile

ikke kunde komme til at skyde, fortsætter Oberstløjtnanten Tilbagegangen over Kolding mod Vejle. Tæt Syd for Kolding modtager Oberstløjtnanten gennem Politimesteren i Kolding Meddelelse fra Jydske Division om Fjendtlighedernes Indstilling.

Den 10/4 er Bataillonen i det store og hele samlet paa Søgaard.

Tabene ved Bataillonen og Afværgekompaniet udgjorde ialt:

7 faldne og
15 saarede.

c) Styrkerne ved Haderslev.

Chef: Oberst A.C.J.A.Hartz.

- Styrke: 3. Bataillon, Oberstløjtnant H. Elmgreen, Rekrutstyrke, bestaaende af:
- Stab,
4. Kompagni, Kaptajn O.P. Olsen (1 Rekylgeværdeling à 4 Grupper, 1 Rekylgeværdeling à 3 Grupper og 1 Trefodsdeling à 3 Grupper),
5. Kompagni, Kaptajn P.E.C. Bosse (1 Maskingeværdeling à 4 Grupper og 2 Morterdelinger à 2 Grupper),
2. Regiments Kanonkompagni, Kaptajn E.E. Nielsen, Rekrut- og Beredskabsstyrke (1 Fodfolkskanondeling à 4 Grupper og 1 Maskinkanondeling à 4 Grupper).
8. Artilleriafdelings 1. Batteri, Kaptajn K.N. Pedersen, Rekrutstyrke (4 Stk. 75 mm Kanoner).

Kl. ca. 4.15 modtog Regimentet Melding fra Lejren ved Søgaard, at Grænsen var overskredet af motoriserede tyske Styrker.

Kort efter foretog Regimentet Kontroloprøvinger til Søgaard, Garnisonskommandanten i Sønderborg og Jydske Division, hvorefter Regimentets Afdelinger samt 8. Artilleriafdelings 1. Batteri blev alarmeret.

Kl. 5.15 var Styrkerne klar.

Da de Meldinger, der indtil da var indgaaet, gik ud paa, at 4. Bataillon og 2. Fodfolkspionerbataillons Afvægekompani

var under Tilbagegang under Kamp mod Aabenraa, beordrede Regimentet 3. Bataillon og 2. Regiments Kanonkompagni, sidstnævnte underlagt 3. Bataillon, i Stilling i Haderslev Sydkant med Spærringer paa Broerne over Kanalen i Haderslev sydlige Del, forsvaret af Fodfolkskanoner og Maskinkanoner m.m. Spærring og Forsvar (Fodfolkskanon og Rekylgeværgruppe) i Nordvestkant Haderslev paa Ribe Landevej.

Batteriet i Stilling paa Eksercerpladsen ved Vesterskov, Hovedskudretning Syd.

Kasernevagten forstærkedes til en Deling af 3. Bataillon.

Oberstløjtnant H.C.Hansgaard fik Kommandoen paa Kasernen med Ordre til at rekvirere Lastvogne (efter Planen) til Anvendelse som Køkken- og Ammunitionsvogne og til Arkiv og Bagage for de i Haderslev og Sønderborg liggende Styrker af Regimentet. Vognene mødte hurtigt, blev læssede og kørte derefter i Beredskab i Vesterskov (paa Plads Kl. ca. 7.30).

Kl. 5.45 var Styrkerne paa Plads som vist paa vedlagte Skitse (Bilag 8).

-8-

Kl. ca. 6.30 modtog Regimentet Ordre fra Divisionen om at gaa tilbage Nord for Vejleaa med alle Styrker, ogsaa 4. Bataillon, for at underlægges 7. Regiment. Samtidig modtoges Melding om tyske Styrkers Fremrykning fra Middelfart over Snoghøj og Melding fra 4. Bataillon om tysk Fremrykning dels mod Aabenraa, dels over Øster Højst^x) mod Nordøst.

De første og eneste Grænsegendarmer (16 Mand) ankommer paa 2 Lastvogne til Haderslev Kaserne for her at afvente Resten af Korpset.

Kl. 6.45 kørte Obersten med Adjutant frem til 3. Bataillons Kommandostation ved Slotsvandmøllen ved Kanalen i Haderslev.

Regimentet modtager her Batteriets Forbindelsesunderofficer, der melder, at Batteriet ikke kan faa Observation paa det nærmere Terrain Syd for Kanalen. Da Regimentet ikke vil udsæt-

x) paa Vejen Tønder-Haderslev ca. 12 km Nordøst for Tønder.

te den sydlige Bydel for Artilleriskydning, beordres Batteriet til først at aabne Ilden til Dækning af Haderslevstyrkens Tilbagegang mod Nord fra Haderslev.

3. Bataillon, der forinden var blevet orienteret om Maal for Tilbagegang, naar denne til sin Tid blev beordret af Regimentet, havde gennem Statsbanerne (efter Regimentets Plan) faaet formet en Transportkolonne (Lastvogne) paa Simmerstedvej.

Af de indløbne Meldinger er Regimentet klar over, at Haderslevstyrken kun har ringe Udsigt til at naa tilbage til Vejle. Den tyske Snoghøjstyrke og den tyske Fremrykning over Øster Højst vil antagelig umuliggøre Tilbagegangen. Regimentet har desuden Ordre til at tage Resterne af 4. Bataillon og Afvægekompagniet med tilbage og beslutter sig derfor til at tage Kampen i Haderslev, der giver Mulighed for Forsvar. Bliver en Tilbagegang mulig maa den gaa over Simmersted-Vejen - eventuelt Grindsted.

Regimentet beordrer nu 3. Bataillons Motorordonnans, Sergent G. J. Jensen, til at køre mod Aabenraa, indtil han støder paa Dele af 4. Bataillon eller Afvægekompagniet, og melde disse, at Haderslevstyrken har besat Haderslev Sydkant Nord for Kanalen, og samtidig bringe Situationsmelding fra 4. Bataillon og Afvægekompagniet tilbage til Regimentet. Sergenten blev beskydt af tyske Flyvere, men løste sin Opgave.

Derefter kørte Obersten til Politistationen, hvor han ca. Kl. 7.00 fik telefonisk Forbindelse med Politimesteren og anmodede denne om Hjælp til Gennemførelsen af Mobilisering i og nær Haderslev (især Indkaldelse af værnepligtige, hjemsendt i Uniform). Indkaldelserne blev øjeblikkelig iværksat ved Hjælp af Højttalervogne. Der mødte ca. 100 værnepligtige, hvoraf 20 naaede at blive udrustede, de øvrige, der mødte under og efter Kampen, blev afvist. Alle de iklædte blev atter hjemsendt straks efter Kampens Ophør.

Kl. 7.30 kørte Obersten med Adjutant atter frem til 3. Bataillons Kommandostation, hvor de forblev, til Kampen var endt.

Ca. 5 Minutter efter Oberstens Ankomst kom Trainet fra Søgaard og Resterne af Afværgekompagniet tilbage til Spærringen umiddelbart Syd for Slotsvandmøllen. Kort efter denne Styrkes Passage kom Resterne af 4. Bataillon (1 Cyklistdeling) under Oberstløjtnant S.E.Claussen. Styrkerne dirigeredes videre mod Nord til Vesterskov. De meldte, at de forreste tyske Panserenheder fulgte umiddelbart efter.

Tyske Flyvere havde i Tiden Kl. 6.30-7.30 overfløjet Haderslev. Nu Kl. 7.30 blev Flyvervirksomheden mere intensiv, Flyverne overfløj Stillingerne i lav Højde. Regimentet gav derefter Ordre til at aabne Ilden mod dem. Flyverne nedkastede Propagandaskrifter, der opfordrede til at ophøre med Modstanden.

Kl. ca. 7.50 kom der Kampføling med de forreste tyske Panservogne. Den fremskudte Fodfolkskanon ødelagde en tysk Panservogn, men blev herefter nedkæmpet af Ilden fra de ledsagende Panservogne samt Fodfolk, der derefter atter blev standset 100 m Syd for Tipvognsspærringen, beskydt af de 2 Stk. 20 mm Kanoner bag Spærringen, af Rekylgeværgrupperne paa Fløjene og af Maskingeværerne i Slotsvandmøllens søndre Luger.

Kl. ca. 8.00 modtog Regimentet ved Slotsvandmøllen Divisionens Ordre til ikke at gøre Modstand. Ordren kom fra Kasernen og blev overbragt af Regimentsskriveren, som sad bag paa en Motorcykel og naaede ind til Kommandostationen mellem to Byger fra tyske Maskinkanoner.

Regimentet viste nu Parlamentærflag, og efter ca. 10 Minutters Forløb hørte Skydningen ved Slotsvandmøllen op.

Obersten blev, da Skydningen ophørte, kørt ned langs den sammenpakkede Panser- og Motorvognskolonne, hvor Artilleriild vilde have haft betydelig Virkning, til Forhandling med

den tyske Divisionsgeneral Her gav Obersten Oplysning om, at Modstanden blev opgivet efter Ordre. Divisionsgeneralen gav Tilladelse til at Vaabnene kunde beholdes, naar blot Ammunitionen blev afleveret.

Den tyske Kolonnes Tete havde imidlertid ikke afventet Forhandlingernes Tilendebningelse, men havde ryddet Tipvognsspærringen og kørt frem mod Kasernen. Her blev de imidlertid en kort Tid standset af Kasernevagtens Grupper, af hvilke Gruppen ved Gl. Ting gjorde en Panservogn ukampdygtig ved at bortskyde Pladerne paa Hjulenes Larvebaand. Gruppen paa Louisevej hindrede under hele Kampen de tyske Panservognes Forsøg paa at køre denne Vej op. Det lykkedes imidlertid en tysk Panservogn at køre op ad Christiansfeldvej, saa at den kunde skyde ind i Flanken paa Besættelsen. I dette Øjeblik standsede Oberstløjtnant H. C. Hansgaard Føgtningen.

Efter Forhandlingerne med den tyske General kørte Obersten ud til de forskellige Spærringer samt til Stillingen paa Damhalvøen og kontrollerede, at Modstanden ophørte. Kompagnierne afmarcherede efter at have afladet til Kasernen, hvor al Ammunition straks blev afleveret.

Batteriet var efter Alarmeringen gaaet i Flyverskjul Nord for Kasernen i og om Eksercerpladsen, medens Batterichefen kørte til Sønderbro. Det var imidlertid ikke muligt at komme i Stilling Syd for Byen, hvorfor Batteriet gik i Stilling paa Eksercerpladsen med Observation i Sydkanten af Eksercerpladsen, beregnede Skuddata til de vigtigste Punkter og lod grave for Svansen til Skydning paa indtil 5200 m. Forbindelsesofficer fremsendtes til Sønderbro.

Batteriet kunde paa Grund af Dis intet se, og medens der ventedes paa nærmere Ordre, benyttedes Tiden til Rekognoscering for Tilbagegang, idet Batteriet skulde støtte Fodfolkets Tilbagegang mod Nord.

Batteriet hører imidlertid Skydningen. Forbindelsesofficeren kommer tilbage og melder, at der ikke maa skydes. Denne meddeler desuden, at han har set en Panservogn paa Gl. Ting, hvorfor Batterichefen mener, at Fodfolksstyrken er omgaaet, og at det nu gælder om, inden Vejene spærres, at naa tilbage til Stillingen bag Vejleaa. Batteriet prodser paa og kører til Gl. Højen, hvor det indgaar i Afdelingen og faar at vide, at der ikke maa gøres Modstand.

Egne Tab udgjorde:

4 faldne og

5 saarede.

d) Styrkerne ved Tønder.

Chef: Oberst A.Poulsen.

Styrke: Fodfolkspionerkommandoets Befalingsmandsskoler,
bestaaende af:
1 Afværgedeling^{x)}, Kaptajnløjtnant V.A.H.K.
Laursen (2 Kanongrupper og 1 Trefodsgruppe),
2 Cyklisthold, Premierløjtnant V.K.Sørensen
(hvert Hold paa 2 Rekylgeværgrupper),
Egentligt Fodfolkspionerkompagni, Premier-
løjtnant F.L. Kirkegaard, Beredskabsstyrke
(4 Delinger à 4 Rekylgeværgrupper med Ma-
skingeværtrefødder).

Den 8/4 1940:

Kl. ca. 13.00 sættes Garnisonen i Alarmberedskab efter Ordre fra Garnisonskommandanten i Sønderborg.

Fra Grænsegendarmeriet indløb fast Situationsmelding hver Time. En Motorordonans var fremsendt til Sød med Ordre om hurtigst muligt at melde om en eventuel Grænseoverskridelse.

Den 9/4 1940:

Fra Grænsegendarmeridistriktet er der indtil Kl. 2.00 intet at melde, paa dette Tidspunkt meldes om svag Motorlarm, og senere, Kl. 3.20, meldes om Motorlarm fra oprangerende Køretøjer langs Grænsen fra Rends til Aventoft. Ved Aventoft konstateres motoriserede Tropper af ukendt Styrke, holdende stille.

x) 1 Afværgedeling er udrustet med 20 mm Maskinkanoner og Rekylgeværer i Trefod og er hovedsagelig bestemt til at bekæmpe fjendtlige Panservognsstyrker.

Denne Melding videresendtes til Divisionen, Garnisonskommandanten i Sønderborg og Lejrkommandanten paa Søgaard.

Kl. ca. 4.10 meldtes fra Grænsegendarmeridistriktet, at 4 tyske militære Personer "stod og rokkede ved den danske Grænsebo". Paa denne Melding befaledes Alarm med Opstilling i Kasernegaarden. Cheferne for Skolerne og Beredskabskompagniet modtog af Garnisonskommandanten Ordre til Tilbagegang, for Skolernes Vedkommende ad Ribechausseen til Bredebro og for Beredskabskompagniets Vedkommende ad Vejen Vest om Emmercke til Løgumkloster. Maal: Bredeaaliniien, hvor nærmere Ordre vil tilgaa. Obersten agtede selv at gaa til Bredebro.

Medens tyske Panservogne og Motorvogne med Fodfolk holdt foran Hovedindgangen til Kasernen, rykkede Skolerne og Kompagniet ud af Kasernen ad østre Port, over lille Eksercerplads, gennem nordre Laage i Hegnet, over en forberedt Nødbro over Galgestrommen og videre mod Nord, Skolerne ad Markvejen mod Abild og Kompagniet gennem Terrainet. Klokken var da ca. 4.45.

Obersten ser fra sit Kontor paa Kasernen Bevægelsen af Panservogne Syd og Øst for Kasernen og kalder Cheferne til sig til Orientering herom, medens Styrkerne fortsætter mod Nord under de respektive Næstkommanderende.

Tyske Panservogne trænger ind paa Kasernens Grund, og Panservogne og motoriseret Fodfolk ophober sig paa faa Minutter foran og omkring Kasernen, medens et betydeligt Antal Flyvere stadig kredser over denne. Under disse Omstændigheder har Obersten intet Valg, da Kasernen ikke er egnet til Forsvar, og der indledes Forhandlinger med en tysk Oberstløjtnant angaaende Garnisonens Overgivelse. Disse Forhandlinger forsøger man at trække ud for at vinde Tid og skaffe Rum for Skolen og Kompagniet.

Kl. 7.55 modtager Garnisonskommandanten Divisionens Ordre om, at Regeringen har bestemt, at der ikke skal gøres Modstand. Patrouiller udsendes til Standning af Fægtningen og Samling til Kasernen.

Fægtningen var imidlertid forløbet saaledes:

Befalingsmandsskolerne.

Inden Afmarchen udgiver Kaptajnløjtnant Laursen i Kasernegaarden følgende Ordre:

"Skolen skal under Kampføling gaa tilbage til Bredebro.

2. Panserværnshalvdeling rykker straks til Sølsted og etablerer Spærring i Sydkanten af Byen.

1. Panserværnshalvdeling sikrer som Bagspids under Tilbagegangen. Standser i Abild. Her nærmere Ordre.

Cyklisterne snarest til Abild. Her nærmere Ordre.

Marchvej for alle: Gennem Kasernens nordre Laage - ad gammel Abildvej til Abild. Herfra over Sølsted til Bredebro.

Fodfolkspionerkompagniet rykker over Vennemose mod Løgumkloster".

Alle naar efterhaanden Abild, hvor 1. Panserværnshalvdeling beordres i Stilling i Sydkanten af Byen, medens Halvdelen af Cyklisterne anbringes til Flankesikring af Kanonen; Resten af Skolen sendes videre til Sølsted.

Man naaede ikke at etablere en effektiv Vejspærring, før tyske Panservogne og Motorcyklister dukkede op. Maskinkanonen aabner Ilden og tvinger den forreste Panservogn til Standsning, formentlig ramt. Fjendtlige Motorcyklister aabner Ilden, hvorefter Kaptajnløjtnanten beslutter at gaa tilbage til Bredebro for at vinde Tid til at indrette Spærringer. Det lykkes ogsaa omtrent alle Cyklisterne at slippe bort. Ved Stengaard Nord for Abild standser Premierløjtnant Sørensen Panserværnsdelingens Trefodsgruppe, etablerer en Vejspærring ved Hjælp af en forbi-kørende Lastvogn og slipper bort, beskydt fra Nordkanten af Abild.

I Sølsted beordres alle Cyklisterne til Bredebro, saaledes at der i Sølsted kun er 2. Panserværnshalvdeling, da Fjenden ca. $\frac{3}{4}$ Time efter viser sig. Den forreste Panservogn bliver ramt og kører i Grøften, den næste rammes ligeledes, men træk-

Kan sig noget tilbage og aabner Ilden, formentlig med 37 mm Skyts. Noget senere kommer 2 fjendtlige Flyvere, der aabner Ilden med Maskingeværer og nedkaster Bomber, hvorefter Kaptajnlejtanten giver Ordre til Tilbagegang til Bredebro; denne lykkes ugeneret af Fjenden, dog angribes Styrken igen paa Vejen af Flyverne.

I Bredebro har 1. Panserværnshalvdeling imidlertid etableret Spærringer, Cyklisterne beordres til at sikre Flankerne, og 1 Motorordonnans sendes ad Vejen mod Løgumkloster for at rekognoscere Forholdene der. Kort efter, endnu inden Flankesikringen var blevet effektiv, dukkede en fjendtlig Motorkolonne, formentlig flere Panservognskompanier, frem i venstre Flanke paa Vejen fra Løgumkloster; Kolonnen opdages først paa 200-300 m.s Afstand.

Kaptajnlejtanten indser straks, at al Kamp i denne Situation er haabløs og Tilbagegang umulig, og beslutter at opgive Modstanden. Styrken i Sydkanten af Bredebro aabner i samme Øjeblik Ilden mod de fra Sølsted fremrykkende Fjender, hvilket foruroliger den fra Løgumkloster kommende Kolonne, saa at denne begynder Fremrykning og Beskydning mod Kirkepartiet. Efter ca. 5 Minutters Forløb ophører dog al Skydning. Klokken var paa dette Tidspunkt ca. 8.00.

Efter et Par Timers Forløb bliver Skolen frigivet og naar Kasernen ved Middagstid.

Fodfolkspionerkompagniet.

Kompagniet havde Ordre til over Tyvse i Kampføring med tyske Tropper at gaa tilbage til Løgumkloster.

Marchen sker udfoldet gennem Terrænet. Kompagniet ser den fjendtlige Fremrykning ad Ribelandevej mod Nord, men der sker ingen Fremrykning ad Vejen mod Tyvse. Derimod kredser fjendtlige Flyvere stadig over Terrænet uden dog at skyde eller blive beskudt.

Kompagniet naar Tyvse og gaar i Stilling. Her modtager

Premierløjtnanten fra forskellig Side Melding om, at Fjendtlighederne er indstillet. Dette kunde Premierløjtnanten dog ikke fæste Lid til og besluttede over Høgslund at rykke i Flyverskjul i Draved Skov for der at afvente Begivenhederne. Efter Ankomsten til Draved Skov sætter Premierløjtnanten sig i telefonisk Forbindelse med Kasernen og faar Bekræftelse paa, at Fjendtlighederne er indstillet.

Kompagniet afmarcherer efter at have forplejet til Kasernen, hvor det indtræffer Kl. ca. 15.30.

e) Sønderborg.

Garnisonskommandant: Oberst H.E.Christensen,
Chef for Fodfolkets Ser-
gent- og Oversergentskole.

Styrke: 3.Bataillons 1.,2.og 3.Kompagni,Rekrutstyrke
samt
En Del af det til 18.Bataillon og Fodfolkets
Sergent- og Oversergentskole hørende faste
og midlertidigt tilkommanderede Befalings-
mandspersonel.

Kl.4.00 modtager Obersten Melding fra Fodfolkspioner-
kommandoet i Tønder om Motorlarm langs Grænsen fra Rends til
Aventoft.Obersten ringer derefter til Søgaard for at meddele
foranstaaende og for at høre,om der var noget foruroligende
langs Krusaagrænsen.Søgaard var allerede underrettet af Tøn-
der.

Kl.4.30 modtages Melding fra Søgaard om,at Grænsen er
overskredet,og umiddelbart efter udsendes Befaling til Styr-
kerne i Tønder,Søgaard,Haderslev og Sønderborg,hvorved dis-
se beordres til at gaa i de for Optagelse af Kamp forudsete
Stillinger.Samtidig rekvireres ved Sønderborg Politi Rute-
og Lastmotorvogne til Transport af Sønderborg Garnison til
Sdr.Hostrup.

Kl.5.25 er de første Motorvogne mødt,og $\frac{1}{2}$ Kompagni er
klar til Indladning og Transport,men kort efter modtager
Obersten følgende fra Divisionen:

"Sønderborg Styrken skal blive i Sønderborg indtil ny
Ordre".

Samtidig meddeler Divisionen, at Nyborg, Middelfart og Snoghøj er besat.

Derefter iværksættes følgende Forsvarsforanstaltninger:

1 Trefodsdeling i Rutebil til Frydendal (Vejgaflen Øst for Bøffelkobbøl).

1 Deling + 1 Trefodsgruppe til Brohovedskansen.

Opgave: Forsvar af Alssundbroen. 2 af de ældste Rutebiler medfølger til Anvendelse som bevægelig Vejspærring til Spærring af Vejene Sønderborg-Aabenraa og Sønderborg-Graasten.

Brovagten beordredes til at have Broen nede indtil nærmere Ordre.

1 Trefodsdeling:Luftværnsdeling paa Sportspladsen.

2 Maskingeværer i Bataillonskasernens Taarn (Luftværnsgeværer).

3. Bataillons 1. Kompagni besætter Kaserneetablisementet efter den af Garnisonskommandanten udarbejdede Plan for Kasernens Forsvar.

Resten af Styrken i Reserve i Kasernens Kælder.

Kl. 6.00 meldes fra Mommark Jernbanestation, at 3 tyske Motortorpedobaade landsætter Tropper (ca. 25 Mand). Som Følge heraf fremsendes $\frac{1}{2}$ Deling paa Lastmotorvogne til Spang Øst for Sønderborg.

3 tyske Flyvemaskiner passerer lavt hen over Kasernen; fra bageste Maskine udkastes Opraab. Maskinerne beskydes af de opstillede Luftværnsrekylgeværer.

Kl. 7.25 modtager Obersten følgende Ordre fra Divisionen:

"Der skal ikke gøres Modstand. Tyskerne vil sende Forhandlere. Disse skal modtages. Alle militære Styrker skal indtages til Kasernen".

Kort efter kommer der en ligelydende Ordre fra Krigsmini-

steriet, hvorefter alle de fra Sønderborg Kaserne fremsendte
Styrker inddrages.

f) 14.Artilleriaafdeling.

Chef: Oberstløjtnant L.T.Kongstorp.

Styrke: 14.Artilleriaafdelings Stab,Rødekro.

Esbjerggruppen,Kaptajn N.O.H.Fahle,Beredskabsstyrke (3 Stk.75 mm L/49,3 Stk.20 mm Maskinkanoner og 1 Lyskastergruppe).

Løgumklostergruppen,Kaptajn af Reserven O.Skovsby,Beredskabsstyrke (3 Stk.75 mm L/49,3 Stk.20 mm Maskinkanoner og 1 Lyskastergruppe).

Rødekrogruppen,Kaptajn af Reserven S.H.Johansen,Beredskabsstyrke (2 Stk.75 mm L/49,3 Stk.20 mm Maskinkanoner og 1 Lyskastergruppe).

Den 8/4 1940:

Afdelingen havde gennem Jydske Divisions Skrivelse af 9/1 1940 Ordre til,at Batterierne Rødekro og Løgumkloster, saa snart Fjendtligheder var erkendt,under Afdelingschefen for 14.Artilleriaafdeling skulde gaa tilbage til henholdsvis Nord for Haderslev og Ribe.Stillingerne var rekognosceret den 10/1 d.A.

Kl.ca.12.15 meldes telefonisk fra Divisionen om tyske Troppekoncentrationer Syd for Grænsen og samtidig spørges, hvor hurtigt Batterierne vil kunne afmarchere fra Stillingerne,efter at Ordre er givet.Forespørgslen besvares med: 1 Time.

Kl.ca.13.45 fra Jydske Division:

"Højeste Beredskab.Skarp Ammunition udleveres".

Ordren videregives straks til Grupperne.

Kl.16.45 fra Jydske Division:

"Afdelingen skal i Løbet af Eftermiddagen rekognoscere nye Stillinger for alle 3 Batterier til Luftbeskyttelse af Mobiliseringssteder saaledes:

1. tæt Nord for Haderslev,
2. - - - Kolding og
3. dækkende Lillebæltsbroen og Fredericia.

Der skal ikke længere tages Hensyn til Neutralitetsopgaver.^{x)}

Flytning af Batterierne maa først finde Sted efter ny Ordre herfra, eller saafremt Batterierne bliver angrebet".

Afdelingen rekognoscerer straks og melder Kl.19.00, at Rekognosceringen er tilendebragt.

Kl.19.30 fra Jydske Division:

"Afdelingen gaar i Alarmberedskab for Natten, Neutralitetsopgaver er ophørt. Lyskasterne gaar i Stilling, men der maa ikke lyses ved Overflyvning".

Ordren videregaves straks til Grupperne.

Den 9/4 1940:

Natten forløb uden Begivenheder.

Kl.5.35 fik Afdelingen Melding om, at tyske motoriserede Tropper flere Steder havde overskredet Grænsen. Samtidig indgik fra Rødekrogruppen Melding om Overflyvning af tyske Maskiner.

Umiddelbart efter gav Afdelingen følgende Befaling:

1. Tyske motoriserede Enheder har flere Steder overskredet den danske Grænse.
2. Danske Bevogtningsstyrker kæmper ved Søgaard.
3. Afdelingens Neutralitetsopgave er ophørt.

Batterierne foretager straks Stillingskifte til de i Gaar rekognoscerede Stillinger saaledes:

- Batteri Fahle (Esbjerggruppen) til Erritsø,

x) Dette var ikke Generalkommandoens Tanke, idet den fra Generalkommandoen udgivne Ordre (se Afsnit I, Side 9) kun skulde tage Sigte paa Rekognosceringen af de nye Stillinger.

- Batteri Skovsby (Løgumklostergruppen) til Kolding,
- Batteri Johansen (Rødekrogruppen) til Haderslev.

4. Marchvej:

- Batteri Fahle: Esbjerg-Kolding-Snoghøj,
- Batteri Skovsby: Arrild-Gram-Foldingbro-Kolding,
- Batteri Johansen: Oksevejen-Vojens.

5. Opgaver:

Luftbeskyttelse af Mobiliseringsstederne i henholdsvis Fredericia, Kolding og Haderslev.

Batteri Fahle tillige Luftbeskyttelse af Lillebæltsbroen.

6. Ildaaftning uden nærmere Ordre.

7. Rekognosceringskommando fra Batteri Skovsby melder sig til Afdelingen Kl. 7.30 ved Kasernen i Haderslev."

Da Afdelingen fik Forbindelse med Esbjerggruppen, meldte denne, at den af Jydske Division var beordret til at afmarchere over Grindsted til St. Grundet.

Kl. ca. 6.00 melder Afdelingen Jydske Division om Stillingsskiftet og faar da Befaling til at gaa tilbage til Terrainet Nord for Vejle og søge Forbindelse med Divisionen ved St. Grundet.

Ny Ordre blev udgivet til Rødekrogruppen paa Grundlag af foranstaaende.

Kl. 7.15 afmarcherer denne Gruppe og derefter Afdelingsstaben.

Kl. ca. 10.00 faar Afdelingen i Vejen Divisionens Befaling om, at der ikke maa ydes Modstand.

Kl. ca. 11.00 faar Afdelingen i Bredsten Divisionens Befaling om, at Afdelingen skulde gaa i Kantonnement efter Afdelingens nærmere Bestemmelse. Afdelingen bestemmer derefter at naa frem over Skanderborg-Framlev til Kantonnement i Aarhus Omegn, idet dog Løgumklostergruppen, der ikke var kommet af Sted, forblev i sine gamle Kvarterer.

Om de enkelte Grupper skal følgende anføres:

Røde krogruppen ser de første Flyvere Kl. 5.15, men efter Afdelingens Ordre maa Batteriet ikke skyde, saa længe det ikke bliver angrebet.

Batteriet gaar i øvrigt tilbage sammen med Afdelingen.

Løgumklostergruppen bliver Kl. ca. 5.15 overfløjet af en fjendtlig Jager, denne blev beskudt i en Afstand af ca. 2500 m af 75 mm L/49. Ialt afgivet 6 Skud, tilsyneladende uden Træfning. Batterichefen hører Skydningen og ringer straks til Batteriet om at standse Skydningen.

5 Minutter senere, medens Batterichefen endnu var undervejs, blev en tysk Bombemaskine beskudt, da Batteriet følte sig truet. Flyveren blev beskudt med 20 mm Maskinkanon i en Afstand af ca. 1800 m. Ialt blev afgivet 128 Skud, tilsyneladende blev denne Maskine truffet; den forsvandt i hvert Tilfælde i Dykning bag Vognshøjpartiet, som om den gik ned.^{x)}

Gruppen faar derefter Afdelingens Ordre om at gaa tilbage til Kolding og senere Ordre om at gaa til Vejle. Men Kl. 6.40 bliver Batteriet omsluttet af fjendtlige Panservogne og opgiver Modstanden.

Batteriet blev ikke afvæbnet og forbliver i Løgumkloster, til det af Chefen for 14. Artilleriafdeling Kl. ca. 16.30 faar Ordre til at gaa i de gamle Kvarterer.

Esbjerggruppen alarmeres Kl. 5.00 paa Melding fra "Rømø Syd" om 4 tyske Flyvere mod Nord.

Kl. 5.15 indgik paany Melding fra "Rømø Syd" om 7 tyske Flyvere mod Nord. Omtrent samtidig observeredes 4 Maskiner fra Sydvest over Esbjerg. Disse beskydes først med 1 løst Varselsskud, derefter med 3 skarpe Varselsskud og endelig med 2, rettet mod Maskinerne. Fra Batteriet bemærkede man, at en Ild-

x) Rygtevis forlyder, at en Bombemaskine er landet ved Skærbæk fordi 3 af den 7 Mand store Besætning var dræbt, og der maatte skiftes Fører.

søjle slog ud fra Maskinen, som derefter under meget uregelmæssig Flyvning forsvandt i Disen. Man har senere fra Esbjerg underhaanden faaet at vide, at en tysk Maskine med knækket Hæle er faldet ned i Ho Bugt.

Kl. 5.30 havde Batteriet Forbindelse med Jydske Division, afgav Melding om det passerede og modtog følgende Ordre:

"De tyske Trøpper har overskredet den danske Sydgrænse. Batteriet prodser øjeblikkelig paa og afmarcherer snarest over Grindsted til Terrainet om St. Grundet. Her underlægges Batteriet Chefen for 7. Regiment. Opnaas ikke Forbindelse med denne, gaar Batteriet i Stilling ved St. Grundet".

Under Paaprodsningen blev Batteriet angrebet af 12 Jægere, som skiftevis foretog Styrt, hvorunder de affyrede enkelte spredte Maskingeværssalver, dog uden at ramme. Batteriet besvarede Ilden med 20 mm Maskinkanoner, og trods det, at ingen før denne Dag havde prøvet at skyde med Maskinkanonerne, synes det, som om en Jæger blev ramt, idet den trak sig ud af Kampen og fjernede sig paa stærkt vaklende Kurs.

Kl. 6.30 afmarcherede Batteriet, og Kl. 10.45 ankom det til Ll. Grundet, hvor det fik at vide, at der ikke maatte gøres Modstand.

Ved Middagstid faar Batteriet Forbindelse med Chefen for 14. Artilleriafdeling og beordres i Kantonnement i Aarslev Vest for Aarhus, hvortil det ankommer Kl. 20.00.

g) Oberst H.O. Hansens Kommando.

(7. Regiment m.m.).

I Fredericia: Oberst H.C.Hansen, Chef for 7. Regiment, med Stab.

2. Bataillons Stab, 1., 2. og 5. Kompagni, Rekrutstyrke.

10. Bataillons Stab og Korporalskole.

I Kantonement: 7. Regiments Stabskompagni, Beredskabsstyrke, om Gaarslev.

7. Regiments Kanonkompagni, Rekrut- og Beredskabsstyrke, om Gaarslev.

12. Bataillons Stab, 2., 4. og 5. Kompagni, Beredskabsstyrke, om Børkop.

Fra 9/4 Kl. 5.30 tillige:

2. Regiments Stabskompagni, Beredskabsstyrke.

13. Bataillons Stab, 1., 3. og 5. Kompagni, Beredskabsstyrke, om Skjærup.

8. Artilleriafdelings Stab og 3. Batteri, Beredskabsstyrke, om Højen.

Kl. 9.30 tillige:

1. Batteri, Rekrutstyrke.

Kl. 4.55 meldte Statstelegrafan til Garnisonsvagten, at Korsør og Nyborg var besat af tyske Tropper, og et Kvarter senere kom der Melding fra Sølvrøvefarmen i Snoghøj om tysk Landgang ved Snoghøj. Derefter blev samtlige 7. Regiments Afdelinger alarmeret.

Kl. 5.25 fløj 36 tyske Maskiner over Kasernen med Kurs

mod Nord.2.Bataillons 1.Kompagni med 2 Maskingeværer blev af Regimentet beordret til Havnen for at sikre denne.

Den vagthavende Officer modtog Kl.5.30 Ordre fra Divisionen om, at Regimentschefen med Styrkerne i og om Fredericia skulde gaa til Vejle og der desuden tage Kommandoen over de 2 Batailloner (12. og 13. Bataillon) i Kantonnement Syd for Vejle samt over Batteriet Syd for Vejle. Ved Ankomsten til Vejle skulde afgives Melding til Divisionen om Kommandostation. De Regimentschefen underlagte Styrker skulde holde igen i Vejle-aalinien.

I Tiden derefter beordres alle Regimentets Afdelinger i March mod Vejle.

Marchordren til Kompagniet ved Havnen udgik først Kl. ca.6.00, men forinden Ordrens Modtagelse rykkede en tysk Styrke (ca.20 Mand) frem i sluttet Orden ad Strandvejen fra Snoghøj mod Havnen. Paa 200 m.s Afstand afgav 1 Trefodsgevær Ild, hvorefter den tyske Styrke formerede spredt Orden og gik tilbage mod Syd.

Kl.7.00 kørte Obersten fra Kasernen, og Kl.7.25 modtog man paa Kasernen Divisionens Ordre om ikke at gøre Modstand.

Denne Ordre udgik straks til Kompagniet ved Havnen, Vejle Politistation og forskellige Steder paa Vejen: Snoghøj-Vejle, idet man paa denne Maade haabede snarest at faa fat i Obersten og de marcherende Tropper.

Kl.8.00 modtager Obersten Ordren, og i den nærmeste Tid derefter melder Afdelingerne sig efterhaanden telefonisk til Kasernen og modtager Divisionens Ordre; samtidig beordres de til at rykke til deres Kantonnementer eller Garnison og afvente nærmere Ordre.

Ved de enkelte Afdelinger m.fl. er der i øvrigt sket følgende:

2. Bataillon.

Kl.5.50 afmarcherede 1. Kompagni til Havnen. Fuld Ammu-

itionsforsyning. Ved Afmarchen modtog Kompagniet i Kaserne-
gaarden direkte fra Regimentschefen Ordre til at spærre Hav-
nen.

Under Udrykningen gav civile Personer Oplysning om, at
tyske Tropper var under March mod Byen ad Strandvejen. Kompag-
niet besluttede straks at spærre Strandvejen og holde Havnen
under Observation.

-9- Kl. 6.15 var Kompagniet i Stilling som vedlagte Skitse
(Bilag 9) viser. 2 Rekylgeværgrupper, 1 Maskingeværgruppe og
1 Trefodsgruppe holdtes i Beredskab Øst for Sundegade.

Kompagnichefen opholdt sig ved Delingen paa Strandvejen
for personlig at give Ordre til Ildens Aabning.

Bataillonschefen var paa dette Tidspunkt kommet til Stede.

Kl. ca. 6.30 saas en tysk Styrke paa ca. 20 Mand under
Fremrykning i sluttet Orden ad Strandvejen mod Byen, Afstand
200 m.

Paa Bataillonschefens direkte Ordre blev der afgivet Var-
selsskud med Rekylgevær, hvorpaa den tyske Styrke formerede
spredt Orden og forsvandt bag Vejsvinget tæt Vest for Havnen.

I Tiden Kl. 6.30-7.00 sker følgende, i den anførte Ræk-
kefølge:

- 1 Rekylgeværgruppe skydes frem til Vejsvinget tæt Vest
for Havnen.
- 1 Maskingeværgruppe beordres i Stilling ved Hjørnet af
Norgesgade og Sjøllandsgade til Bestrygning af Norges-
gade i det Tilfælde, at Delingen paa Strandvejen tvin-
ges tilbage.
- 1 Trefodsgruppe opstilles ved Havnen til Luftmaalsskyd-
ning.
- Kompagniet giver Ordre til at fastholde Stillingen ved
Havnen. Styrken i Reserve bag Sundegade skal være klar
til Kamp i Vendersgade og Gaderne Øst herfor til even-
tuelt Optagelse af Styrken paa Strandvejen - i øvrigt i

Reserve i nuværende Stilling.

- Kompagniet beordres til at være klar til at trække sig tilbage med Opgave at dække Garnisonens March mod Nord.
- Bataillon en beordrer 1 Deling til Prangervej - Bancgaarden.
- Vejspærring etableres ud for nye Havn.

Kl.ca.7.20 ankom Politimesteren fra Middelfart og meddelte Kompagniet Krigsministeriets Ordre om ikke at gøre Modstand. Denne Ordre blev meddelt Bataillonschefen, som var til Stede.

Politimesteren fra Middelfart meddelte derhos, at en tysk Officer ønskede en Forhandling. Tid og Sted aftaltes, og Kl.9.45 mødtes Chefen for 2. Bataillon og en tysk Kaptajn paa Strandvejen Syd for den af 1. Kompagni etablerede Vejspærring. Der aftaltes, at begge Parters Tropper forblev, hvor de var, at der ikke maatte skydes, og at nærmere Forhandling skulde genoptages, naar en højere tysk Officer snart kom til Stede.

Dette skete Kl.10.10. Hauptmann Herhaus (Bataillonskommandør), ledsaget af sin Adjutant og den førnævnte Kaptajn og Politimesteren i Middelfart, forlangte Gennemmarch gennem Fredericia. Chefen for 2. Bataillon forlangte i Henhold til tidligere Aftaler, at de tyske Styrker marcherede uden om Byen, og at tidligere Aftaler blev opretholdt, indtil yderligere Ordre eller Instruktion fra den danske Regering kunde modtages.

Dette danske Forslag blev afvist. Den tyske Styrke var en Fortrop og vilde marchere gennem Byen, og det maatte ventes, at efterfølgende Tropper ogsaa vilde rykke ind gennem Byen. Det forlangtes nu fra tysk Side, at Byens Tropper skulde aflevere Vaaben og Ammunition; Hauptmann Herhaus havde Ordre til ikke at lade sig opholde, men straks bruge Vaaben, hvis han mødte Modstand. Han angav, at paa de Steder, hvor Modstand var ydet, var Tropperne blevet taget til Fange og

en Del dræbt. Chefen for 2. Bataillon gav derefter Tilladelse til Gennemmarch; men nu forlangte Hauptmann Herhaus Vaaben og Ammunition afleveret. Chefen for 2. Bataillon tilbød at trække alle danske Tropper ind paa Kasernen, hvor Ammunitionen vilde blive lagt i en Bunke og Vagt sat ved den.

Dette vedtoges, og Kompagniet modtog af Chefen for 2. Bataillon Ordre overensstemmende hermed.

Kl. 6.15 var 2. Bataillon + 1. Kompagni afmarcheret fra Fredericia Kaserne under Kommando af Chefen for 5. Kompagni i Ordenen 5. Kompagni 1000 m 2. Kompagni, Flyvermarchdybde, ad Vejen: Egeskov-Overhøl-Mettehøj-Syd om Gaarslev.

Kl. 8.30 modtager Kaptajnen ved Gaarslev Præstegaard følgende Ordre:

"Der maa ikke ydes Modstand. Tropperne bliver, hvor de er".

Kl. 11.20 afmarcherer Styrken til Fredericia, hvortil den ankommer Kl. 13.15.

10. Bataillon (Stab og Korporalskole).

Kl. ca. 6.00 afmarcherer Bataillonens til Egeskov, hvorfra der fortsættes pr. Lastmotorvegn til Vejle, hvor Bataillonens modtager Ordren om Fjendtlighedernes Indstilling.

Bataillonens fortsætter til Ll. Grundet, hvor den Kl. 10.40 faar Ordre til at køre tilbage til Fredericia, som naas Kl. 12.00.

12. Bataillon og 7. Regiments Stabskompagni.

Kl. 5.10 modtog Bataillonens Telefonvagt følgende Ordre fra Regimentet:

"Alarmering, afvent nærmere Ordre".

Kl. 5.45 var Kompagnierne klar paa Alarmpladsen.

Kl. 5.40 fik Bataillonens følgende Befaling fra 7. Regiment (telefonisk):

"Marcher til Vejle og besæt Passet. Forbindelse med Divisionen. Tysk Landgang ved Nyborg, Korsør og Snoghøj. Tyskerne har overskredet Grænsen".

Kompagnierne sattes straks i March mod Hviltsbjerg Gaard, hvor Bataillonens samles Kl. 6.15.

Kl. 6.20 modtog Bataillonens følgende Ordre fra Chefen for 13. Bataillon:

"Chefen for 7. Regiment overtager Kommandoen over Tropperne mellem Fredericia og Vejle. 12. og 13. Bataillon til Terrænet Nord for Vejle. 2. Regiment gaar tilbage mod Nord. 2. Bataillon gaar tilbage mod Nord. Luftværnsbatteriet i Esbjerg underlægges Chefen for 7. Regiment. Befalingsmodtagere fra Bataillonens til St. Grundet, Forplejning, hvor den kan fremskaffes".

Bataillonens fortsatte Marchen over Andkjær-Vinding mod Vejle formeret med Flyvermarchdybde med 1 Forspids og 1 Bagspids, hver især med 1 Maskinkanon.

7. Regiments Stabskompagni meldte sig til Bataillonens umiddelbart Øst for Vinding. Luftværnsdelingen fik Ordre til at luftsikre Bataillonens March mod Vejle ved springvis Fremrykning. Pionererne kørte i Kolonnen klar til at foretage Vejsspærring.

Kolonnen blev overfløjet i Vinding og længere mod Nord. I Vinding naaede Luftværnsdelingen paa Grund af Bevoksning ikke at komme til Skud. Da Delingen havde etableret Luftsikring ved Mølholm for at sikre Overgangen over Sønderbro, blev Ilden aabnet mod 2 tyske Flyvemaskiner. Der blev skudt 2 Byger.

Cyklisthalvdelingen blev i Vinding af Chefen for 12. Bataillon beordret til at besætte Vejle Sydkant med Front mod Syd.

Kl. 8.45 kom Befalingsmodtageren tilbage fra St. Grundet med Divisionens Ordre om, at der ikke maatte gøres Modstand.

Kl. 9.00 indtraf Oberst H. O. Hansen, der gav Ordre til at

gaa tilbage til det gamle Kantonnement.

7.Regiments Kanonkompagni

Kl.5.15 modtager Kompagnichefen Ordre til Alarmering. Kompagniet afmarcherer Kl.7.30 fra Gaarslev mod Andkjær, Vejle.

Kl.ca.8.15 høres automatisk Skydning i Retning fra Skjærup Kirke.

Kl.8.32 modtages ved Hvilsbjerg Gaard Syd for Andkjær Regimentets Ordre om øjeblikkelig Underbringelse. Kompagniet gaar i Alarmberedskab i og Syd for Hvilsbjerg Gaard.

Kl.10.00 afmarcherer Kompagniet til de gamle Kvarterer.

13.Bataillon og 2.Regiments Stabskompagni.

For disse Enheder er intet at bemærke ud over, at 13. Bataillons 3.Kompagni under Marchen fra Skjærup til Vejle Kl. ca.8.30 har beskudt 6 tyske Flyvemaskiner.

8.Artilleriafdeling.

Afdelingen modtog Ordre om at være klar til Afmarch Kl. 5.00. Stab og Bateria var klar til at køre Kl.5.20, Batteriet stod i Flyverskjul i Højen By.

Kl.ca.7.30 beskyder 3.Batteris Rekylgøværer fjendtlige Flyvere, der passerer lavt over Batteriet.

Samtidig faar Afdelingen Ordre til, at der ikke skal gøres Modstand, og Stab og Bateria gaar i tidligere Alarmkvarter i Højen By.

Kl.9.30 sluttede 1.Bateria fra Haderslev sig til Afdelingen.

h) 3. Regiment.

Chef: Oberst E.C.Wøhlk.

I Viborg: 3. Regiments Stab,
Kanonkompagniet, Rekrut- og Beredskabsstyrke,
6. Bataillon, Rekrutstyrke,
20. Bataillon (uden Mandskab).

I Kantonement: 9. Bataillon, Beredskabsstyrke,
Stab, 1. og 5. Kompagni om Brønderslev,
4. Kompagni om Elling.

Kl. 5.15 modtog 3. Regiment følgende Ordre fra Divisionen:

"Regimentet alarmeres, og der gøres klar til Afmarch".

3. Regiments Stabskompagni og Kanonkompagni samt 6. Bataillon blev straks alarmeret. Ca. $\frac{1}{2}$ Time senere modtog Regimentet Ordre fra Divisionen om at alarmere den Mand, der passer Radiostationen.

Kl. 5.50 modtoges følgende Melding fra Politikommissæren i Horsens:

"Flyvemaskiner set Kl. 5.45 gaa Nord paa i Formationer paa 3 Flyvemaskiner, mindst 15".

Kl. ca. 6.00 saas Flyvemaskiner i stor Højde passere Viborg mod Nord.

Kl. ca. 6.15 saas tyske Flyvemaskiner, i et Antal af 8 - 10 Maskiner, komme fra Syd mod Kasernen. Regimentet beordrede alt i Flyverskjul. Luftværnsgeværer var under Opstilling ved 6. Bataillon. Regimentet gav Ordre om, at Ilden ikke maatte aabnes.

Kl. ca. 6.35 modtog Regimentet fra Divisionen Ordre om at gøre klar til Togtransport.

Kl. 7.30 modtog Regimentet fra Divisionen:

"Efter Regeringens Ordre maa der ikke ydes Modstand af danske Tropper mod Tyskerne, og tyske Flyvemaskiner maa ikke beskydes.

Det averterede Train afbestilles.

I Garnisonen forbliver Tropperne til daglig Tjeneste. Magasinerne aflades, Ammunitionen pakkes.

9. Bataillon afmarcherer til Kvarteromraaderne til daglig Øvelse inden for Underafdelingernes Omraade.

9. Bataillons lejede Train afbestilles. For Ammunitionen forholder Bataillon sig som før Alarmeringen".

Ved 9. Bataillon i Vendsyssel udviklede Begivenhederne sig saaledes:

Kl. 5.25 modtoges fra Jydske Division telefonisk følgende Ordre:

"Alarmer Styrken. Gør klar til Afmarch",

og Kl. 5.35 fra 3. Regiment telefonisk følgende Ordre:

"Regimentet er alarmeret. 9. Bataillon gør klar til Afmarch. Nærmere Ordre senere".

I Tiden mellem Kl. 5.25 og Kl. 5.40 var Alarmeringsordren telefonisk udgivet til Kompagnierne.

Fra Kl. 6.30 høstes stærk Motorlarm fra Flyvemaskiner, og saavel langt Øst og langt Vest for som direkte over Ø. Brønderslev saas Eskadriller af Bombemaskiner, omsværmet af Jagere, alle paa Vej nordover, men i saa betydelig Højde, at de kun af og til kunde skimtes imellem Skyerne.

Der blev fra Bataillon ringet direkte til Jydske Division for at give Melding om Overflyvningen. Medens der ventedes paa Forbindelsen, kom den ene Bølge af Flyvere efter den anden og i lavere og lavere Højde, saaledes at det let kunde erkendes at være tyske Krigsmaskiner. Paa det Tidspunkt, da Forbindelsen med Jydske Division opnaedes, strøg Eskadriller-

ne populært sagt helt nede over Trætoppene.

Forbindelse med Divisionen blev opnået Kl. ca. 7.00, og Bataillonen orienteredes gennem Souschefen kort om de indtrufne Begivenheder samt om, at Bataillonen foreløbig skulde marchere til henholdsvis Frederikshavn Station (4. Kompagni) og Brønderslev Station (1. og 5. Kompagni samt Staben), klar til Jernbanetransport mod Syd.

Senere indgik fra Regimentet Ordre om at forberede Forplejning.

Kompagnierne var klar til Afmarch fra deres Alarmpladser således:

1. Kompagni: Kl. ca. 7.30.

5. - : - - 7.30.

4. - : - - 7.15.

Kl. ca. 8.00 modtoges fra Regimentet pr. Telefon følgende Ordre:

"Efter Regeringens Ordre maa der af danske Tropper ikke ydes Modstand mod Tyskerne, og tyske Flyvere maa ikke beskydes. Bestilt Train aflyses. I Garnison forbliver Tropperne til daglig Tjeneste i Kasernen. Magasinerne aflades. Patronerne pakkes i Kasser. 9. Bataillon afmarcherer til Kvartererne til daglig Øvelse inden for Underafdelingernes Omraader. 9. Bataillons lejede Train afbestilles. For Ammunitionens Vedkommende forholdes som før Alarmeringen".

1. og 5. Kompagnis March til Brønderslev blev standset. 4. Kompagni var allerede naaet til Frederikshavn og maatte derfor marchere tilbage til Elling Sogn.

Aalborg Lufthavn var i hvert Fald Kl. 6.30 besat af det tyske Luftvaaben, i første Omgang med - nogle faa - Faldskærms-tropper, derefter landede Maskine efter Maskine, ogsaa Transportmaskiner med let Antiluftskyts. Vejgafflen ved Bovet blev besat med en lille Postering og Broerne spærret saavel for Jernbane- som Landevejstrafik.

i) 6.Regiment.

Chcf: Oberst R.L.M.Mikkelsen.

I Odense: 6.Regiments Stab,
5.Bataillon (uden Mandskab),
1.Fodfolkspionerbataillon, Rekrutstyrke,
1. og 3. Afværgekompani,
2.Fodfolkspionerbataillons 2.Kompagni,
2.Bataillon, Rekrutstyrke,
3. og 4.Kompagni.

Kl.ca.4.45 modtog Regimentet følgende telefoniske Mel-
ding fra Oversergent D.J.G.Gjedde ved 1.Fodfolkspionerbatail-
lon (Oversergenten var ankommet med Færgen til Nyborg Kl.
4.25):

"3 tyske Torpedobaade er lige løbet ind i Nyborg, Land-
gangstropper har besat Havnen og Jernbanestationen".

Umiddelbart herefter ankom tyske Flyvere og laa under he-
le Episoden tæt over Odense. Uden at kunne angive nøjagtige
Klokkeslet skete derefter følgende:

Garnisonen blev straks alarmeret.

2.Bataillons 2 Kompagnier blev underlagt 1.Fodfolkspio-
nerbataillon, der blev beordret til at forsvare Kasernen i Hen-
hold til Garnisonskommandantens foreløbige Beslutning:

- 1) Forsvar af Kasernen med de unge Fodfolkspionerer,
- 2) Kompagnierne af 2.Bataillon - suppleret med Motorcyk-
lister af Fodfolkspionerbataillon - klar til
Anvendelse mod et af Landgangsstederne.

Med denne Beslutning som Grundlag blev Jydske Division
telefonisk underrettet om Situationen og forskellige Foran-

staltninger vedrørende Ammunition, Forberedelse af Indkaldelse og Evakuering af Kasernen iværksat.

Kl. 6.15 modtog Regimentet pr. Telefon fra Jydske Division følgende Ordre:

"Rekognoscer mod Middelfart og Nyborg, navnlig Middelfart. Tønder og Søgaard besat".

Kl. 6.40 afgik en Motorcyklistpatrouille paa 7 Maskiner, ført af Kaptajnløjtnant Matzen, mod Middelfart, og en Motorcyklistpatrouille paa 5 Maskiner, ført af Sekondløjtnant Jrum, mod Nyborg for at skaffe Efterretninger om den tyske Besættelse.

Kl. 7.00 melder Overingeniør Koch, Fyens kommunale Telefonselskab:

"Telefoncentralen i Nyborg besat. Alle Gader og Veje fra Nyborg besat. Færdsel til og fra Nyborg afbrudt".

Kl. 7.10 modtog Regimentet følgende Ordre fra Jydske Division:

"Der maa ikke gøres Modstand.

Tyskerne vil anmode de Tropper, de møder, om Officerer til Forhandling.

Anmodningen skal efterkommes".

k) Jydske Dragonregiment.

Chef: Oberstløjtnant W. Greve Sponneck.

- I Randers: Jydske Dragonregiments Stab
1. og 2. Rytterskadron, Rekrut- og Bered-
skabsstyrke.
- I Aarhus: 2. Cyklisteskadron og 1 motoriseret Eska-
dron, Rekrut- og Beredskabsstyrke.

Kl. 5.13 modtager Regimentet følgende telefoniske Ordre:

"Alarmer hele Styrken. Klar til Afmarch".

Regimentet alarmeres og er hurtigt parat til Afmarch.
Aarhusstyrken alarmeres pr. Telefon samtidig og melder klar
til Afmarch omgaaende.

Kl. 6.10 modtages fra Jydske Division følgende telefoni-
ske Ordre:

"Klar til Togtransport, Indladning først efter nærmere
Ordre".

Betydelige tyske Luftstyrker kommer paa dette Tidspunkt
fra Syd og flyver mod Nord, enkelte Maskiner kredser over Ran-
ders By's Kaserner, dykker ned over Bygningerne og nedkaster
Løbesedler.

Kl. 7.10 modtages følgende Ordre fra Jydske Division:

"Der maa ikke gøres Modstand mod de tyske Tropper; enkel-
te tyske Officerer vil søge Forbindelse med civile og militære
Myndigheder - disse Officerer skal modtages - Almindelig dag-
lig Øvelse, Mandskabet skal være under Kommando og maa ikke
forlade Kasernen".

Ovenstaaende Ordre udgives straks til Eskadronerne, og
enhver Form for Beredskab hæves. Det indskærpes Mandskabet at

afholde sig fra enhver Form for Meningstilkendegivelse over for de tyske, indrykkende Tropper.

I Aarhus forløb Begivenhederne paa lignende Maade, dog blev Eskadronerne hen paa Eftermiddagen forlagt til Kantonnement i Lisbjerg Sogn.

1) 3. Feltartilleriregiment.

Chef: Oberst O.N.Schmidt.

I Aarhus:

3. Feltartilleriregiments Stab,
3. Artilleriafdelings Stab, 1. og 2. Batteri,
Rekrutstyrke,
7. Artilleriafdelings Stab og 1. Batteri, Re-
krutstyrke,
9. Artilleriafdelings Stab, 1. og 2. Batteri,
Rekrutstyrke,
14. Artilleriafdelings Rekrutbatteri.

I Kantonnement:

3. Feltartilleriregiments Regimentstrop, Be-
redskabsstyrke, Hjortshøj,
3. Artilleriafdelings 3. Batteri, Beredskabs-
styrke, om Framlev,
7. Artilleriafdelings 3. Batteri, Beredskabs-
styrke, om Hjortshøj,
9. Artilleriafdelings 3. Batteri, Beredskabs-
styrke, om Borum.

Kl. 5.15 modtages fra Divisionen:

"Alarmer, klar til Afmarch. Grænsen overskredet, Fredericia, Nyborg og Middelfart besat".

Kl. 5.20-5.40 videresendes Ordren til Afdelingerne.

Kort efter blev Byen overfløjet af tyske Flyvere. Overflyvningen varede det meste af Dagen.

Kl. 7.05 modtoges telefonisk Ordre fra Krigsministeriet:

"Der må ikke gøres Modstand".

Ordren videresendtes straks til Afdelinger m.fl. pr. Telefon og bekræftedes skriftligt.

m) Ingeniørregimentets jydsk Styrke

I Kantonement: 2. Pionerbataillons Stab, Kolding,
5. Ingeniørkompagni, Beredskabsstyrke, Kolding,
Jydske Divisions Telegrafkompagni, Beredskabs-
styrke, om Skals.

Da tyske Flyvere passerede hen over Kolding By ca. Kl.
5.30, alarmerede Bataillonen 5. Ingeniørkompagni, samtidig
med at den selv gjorde klar til Afmarch.

Kl. ca. 6.00 modtog Bataillonen fra Jydske Division tele-
fonisk Ordre til snarest muligt at rykke tilbage til Nord for
Vejleaa og at sende Befalingsmodtagere til St. Grundet. Ba-
taillonen bestemte sig herefter til at tage Lerbæk Gaard ca.
5 km Nordvest for Vejle til Kommandostation.

Kl. 6.45 rykkede Kompagniets Hovedstyrke under Kommando
af Kompagniets Næstkommanderende af Sted fra Kolding.

Denne Styrke blev Kl. 7.45 standset ca. 2 km Syd for Vej-
le af Politiet, der overbragte Ordren om, at Tropperne ikke
skulde gøre Modstand mod den tyske Fremrykning.

Bataillonen var Kl. 10.30 efter Ordre atter tilbage i
Kolding.

Ved Jydske Divisions Telegrafkompagni i Skals er der
ikke forefaldet Begivenheder af særlig Art.

F. Bornholms Værn.

Kommandant paa Bornholm: Oberst J.T.Waagepetersen.

Beredskabet ved Værnet var den 9. Morgen som ved Hærens øvrige Afdelinger.

Dagen forløb, uden at de tyske militære Operationer direkte berørte Øen. Kl. 7.40 modtog Kommandanten fra Krigsmi-
nisteriet Ordre om, at der ikke maatte ydes Modstand ved en
eventuel tysk Besættelse.

Den 10. landsattes en tysk Bataillon i Rønne. Besættel-
sen gav ikke Anledning til Episoder af nogen Art.

IV.

Slutbemærkninger.

Af de af Regimenter m.fl. fremsendte Indberetninger om Begivenhederne den 8. og 9. April fremgaar det, at hver Mand var rede til at yde sit Bedste i den Kamp, der tog sin Begyndelse ved Daggry den 9. April.

For at vise den Aand, Stemning og Pligtfølelse, der herskede i Hæren, anføres nedenstaaende Citater fra de fremsendte Indberetninger.

Sjællandske Divisions Stab.

"Det er iøvrigt Divisionens absolutte Indtryk, erhvervet saavel gennem Samtaler med Cheferne baade den 9/4 og senere som af de fremsendte Indberetninger, at Divisionens Enheder paa fuldt værdig og loyal Maade har efterkommet de under den kritiske Situation givne Befalinger og af yderste Evne har gjort deres til at bringe den af Landets ansvarlige Regering truffne Beslutning til Udførelse uden unødigt Gnidning med de tyske Besættelsestropper.

At dette er sket med tungt Hjerte og med en nagende Følelse af Skam og dyb Bitterhed over at maatte give op uden Kamp, behøver Divisionen næppe at anføre. Men Divisionen ønsker at slaa fast, at alle ved Divisionen, baade Befalingsmænd og menige, har givet fuldgyldige Udtryk for, at de var rede til at optage den ulige Kamp med Livet som Indsats. Harmen, Bitterheden og Skamfølelsen vil sikkert holde sig længe, uanset at Chefen for Generalkommandoen ved sine anerkendende Ord har fritaget Hæren helt og fuldt for Ansvar for det skete. Statsministerens samtidige Udtalelser har derimod efter Divisionens Mening ikke haft den ønskede Virkning, idet bl.a. Udtrykket "i den Henseende" har formindsket Erklærin-

gens hele Værdi".

Og i en senere Skrivelse:

"Divisionen skal
..... ikke undlade paany at fremhæve den fortrin-
lige Moral og Offervilje, samtlige Troppenheder har udvist
den 9/4 Morgen. Der var overalt kun eet Ønske - uden Hensyn
til Resultatet - at faa Lov til at udføre den soldatermæssige
Pligt at kæmpe til sidste Mand for Konge og Fædreland, og
det var med den største Forbitrelse, Harme og Skamfølelse, at
saavel Befalingsmænd som menige adlød Kegeringens Ordre om
ikke at yde nogensomhelst Modstand. Det er Divisionens Ind-
tryk, at alle havde en Følelse af at være blevet forraadt og
svigtet af Landets Regering".

Livgarden.

"Livgarden har udtalt sin Anerkendelse af saavel Befalingsmænds som Garderes upaaklagelige Forhold, saavel før som efter Ordren om, at Modstand ikke maatte ydes, var givet, idet dog alle Afdelinger samstemmende har givet Udtryk for den Sorg og Skamfølelse, der prægede alle, efter at nævnte Ordre var blevet bekendt".

11. Bataillon.

"Det er Bataillonens Opfattelse, at dens Mandskab og Befalingsmænd har ydet deres bedste og udført et anerkendelsesværdigt Arbejde under knugende sjæleligt Tryk for fleres Vedkommende paa utilstrækkelig Forplejning og uden Søvn uafbrudt i godt 40 Timer.

Alle har været besjælet af den rette Aand og Pligtfølelse".

5. Regiment.

"Jeg anser det for min Pligt at tilføje, at saavel Regimentets egne Afdelinger som de øvrige i "Faksegruppen", med hvem jeg har været i Forbindelse, var mere end rede til at

sætte alt ind for at drive Fjenden tilbage. Jeg har fra den ene Underafdelingschef efter den anden - og fra menige, som jeg har talt med - faaet Udtalelser om den Harme og Bitterhed, hvormed Mandskabet modtog Meddelelsen om Regeringens Bestemmelse om, at der ikke maatte kæmpes, og jeg finder Anledning til at fremhæve den Loyalitet, hvormed Befalingsmændene, hvis Følelse ikke var mindre bitter end Mandskabets, har forklaret Nødvendigheden af for enhver at lyde og i Loyalitet gennemføre den ansvarlige Regerings Bestemmelse".

Garnisonskommandanten i Slagelse.

"De danske Troppers Holdning var ved Alarmeringen rolig, beslutsom og uden Vaklen, og Regeringens Ordre havde en lamende Virkning paa Garnisonens Befalingsmænd og utvivlsomt paa mangan menig".

Gardehusarregimentets Faksestyrke.

"Denne Beretning kan ikke afsluttes, uden at jeg maa fremhæve den Furtighed og Nøjagtighed, hvormed alle Ordre og Instruktioner blev udført af enhver, Befalingsmænd som menige, samt det gode Sammenhold og den Hengivenhed, hvormed alle har fulgt mig".

Chefen for 2. Feltartilleriregiment.

"Det er undertegnede umuligt at beskrive den Sorg og Harme, som greb alle, da vi fik Ordren til ikke at kæmpe. Enhver vilde have gjort sin Pligt til det yderste, og hver eneste Mand var sikker paa, at han vilde gøre godt Arbejde, men den givne Ordre blev adlydt".

Chefen for Fodfolkets Kornet- og Løjtnantsskole.

"At alle Skolens Befalingsmænd og menige - ogsaa af Hjælpetropperne - var fortvivlede og forbitrede over de indtrufne Begivenheder, fik jeg, baade den 9. April og de følgende Dage, et dybt Indtryk af.

Det virkede dog som en Opmuntring, da Kaptajn Lauesen fra Generalstaben kom op til Skolen i Løbet af Eftermiddagen den 9. og kunde berette, at der var kæmpet med Tapperhed i Sønderjylland".

Kommandøren for 4. Bataillon.

"Den mig underlagte Styrke har efter min Anskuelse lige fra den ældste til den yngste vist et rosværdigt Forhold ved ivrigt og uden Tøven at kaste sig ud i en Opgave, som alle vidste kunde koste Liv og Førlighed.

Selv om Modstanden mod den knusende Overmagt kun kunde blive kortvarig og i sig selv var haabløs, viser Beretningerne, at alle har søgt at gøre sit bedste, og at mange har optraadt udmærket".

Chefen for 2. Fodfolkspionerbataillon.

"Bataillonens skal sluttelig fremhæve, at de danske Soldater løste de dem stillede Opgaver med beundringsværdig Iver, Ro og Uforfærdethed samt med den største Pligttroskab - og dette, skønt hver Mand maatte være vidende om Situationens Haabløshed som Følge af den ringe Styrke, Hæren havde under Vaaben, og den totale Mangel paa Forsvarsanlæg".

Chefen for 2. Fodfolkspionerbataillons Afværgekompani.

"Selv om denne Beslutning (d.v.s. Ordren til Modstandens Ophør) i den foreliggende Situation rent fornuftmæssigt var den eneste mulige, virkede den dog - ogsaa for Størsteparten af Mandskabet - som det hidtil kraftigste Slag".

Chefen for 2. Regiment.

"Regimentet skal sluttelig fremhæve den Pligttroskab og gode Soldateraand, det Kampmod og den Offervilje alle, saavel Befalingsmænd som Mandskab, udviste under Kampen ved Haderslev den 9/4 1940".

Garnisonskommandanten i Sønderborg.

"Samarbejdet mellem Grænsegendarmeriet og de militære

Styrker var godt, og Grænsegendarmeriets Efterretnings- og Meldetjeneste var særdeles god.

De værnepligtige Befalingsmænds og Mandskabets Forhold var fortrinligt under de faretruende og vanskelige Forhold, hvis Alvor enhver var klar over. Der var menige af Hjelpe- og Garnisonstropperne, som den 9/4 Morgen anmodede om at faa et Gevær og om at rykke ud sammen med de andre.

Da Ordren, at der ikke maatte ydes Modstand, kom, føltes dette af Befalingsmænd og Mandskab nærmest deprimerende og beskæmmende, og der lød fra de værnepligtige adskillige kraftige Udbrud om "politisk Humbug", "hvad har de saa ment i Rigsdagen med deres Beslutning om Forsvar" o.lign."

Chefen for 14. Artilleriafdelings 3. Batteri (Esbjerggruppen).

"Hele Batteriets Personale saavel Befalingsmænd som menige viste under denne Kamp (Beskydningen af de angribende 12 Jagerre med 20 mm Maskinkanon) intet Tegn paa Nervøsitet endsige Frygt. Alle syntes besjælede af Kampiver parret med Ønsket om at gøre deres Pligt til det yderste. Enhver Manøvre foregik derfor med en saa enestaaende Ro, Beslutsomhed og Orden, at det maatte vække den største Beundring."

I denne Forbindelse maa Generalkommandoen atter paapege, at intet Personale ved Batteriet havde prøvet at skyde med Maskinkanon før denne Dag.

Chefen for 12. Bataillon.

"Aanden i Bataillonnen var særdeles god. Saavel Befalingsmænd som Mandskab var kun opfyldt af den ene Tanke: at kæmpe og herunder gøre alt for at hindre den fremmede Fremtrængen.

Bataillonnen var fra første Færd indstillet og besluttet paa Kamp, og der sporedes ingen Vaklen i Rækkerne.

Regeringens Ordre til ikke at gøre Modstand føltes af alle som en Skuffelse, ja en Sorg".

Chefen for 6. Bataillon.

"En dyb Misstemning over, at der ikke skal gøres Mod-

stand, breder sig. Baade Befalingsmænd og Mandskab føler sig som lammet af Begivenhederne.

Mandskabet har den Opfattelse, at det er forraadt af Rege-
ringen, der i Januar havde lovet at forsvare Landet med alle
til Raadighed staaende Midler. Det er paavirket af enkelte,
stærkt nationalt sindede, men noget overspændte Naturer blandt
de menige. Bataillonens er sig bevidst, at der foreligger en
vanskelig Opgave ved at overbevise Mandskabet om, at det gav-
ner Landet bedst ved ihærdigt at fortsætte Arbejdet, og at
dets Uddannelse ikke kan betragtes som formaalsløs".

Chefen for 9. Bataillon.

"Det var med dyb og ægte, men stille Skuffelse, den (d.v.s.
Ordren til Modstandens Ophør) blev modtaget".

-o-o-o-

Opfyldt af Fædrelandskærlighed og Pligtfølelse mod Konge
og Land var enhver uden Tøven eller Vaklen parat til at gøre
sin Indsats paa den Plads, der var tildelt ham, ligesom en-
hver - trods Bitterhed og Skamfølelse - loyalt har adlydt Re-
geringens Ordre om ikke at optage eller fortsætte Kampen.

Den Stemning, der raadede i Hæren den 9/4 Morgen, giver
Forvisning om, at der i vort Folk findes Egenskaber, paa hvil-
ke vi trygt kan bygge Danmarks Fremtid.

W. W. Prior.

Bilagsfortegnelse.

- Bilag Nr. 1: Generalkommandoens Forholdsordre af 6/9 1939.
- - 2: Forholdsordre for Detachementer og Vagter under Neutralitetsforhold.
 - - 3: Forholdsordre over for fremmede militære Luftfartøjer.
 - - 4: Bestemmelser for Hærens Luftfartøjers Forhold over for fremmede militære Luftfartøjer.
 - - 5: Skitse over Styrkefordelingen den 9/4 Morgen.
 - - 6: Beretning om Chefen for Generalkommandoens Deltagelse i Raadslagningen hos Kongen den 9/4 1940.
 - - 7: Skitse over Søgaardstyrkens forudsete Besættelse.
 - - 8: Skitse over Haderslev Garnisons Besættelse.
 - - 9: Skitse over 2. Bataillons 1. Kompagnis Besættelse ved Fredericia Havn.

Bilag 1 til Generalkommandoens Beretning om Begivenhederne ved Hæren den 6.-9. April 1940.

Afskrift.

Generalkommandoen.

København, den 6/9 1939.

Fortroligt G.O.91/600-609.

Hermed Bilag.

Til

Sjællandske Division.
Jydske Division.
Bornholms Værn.
Kommandanten i København.
Ingeniørregimentet.
Telegrafbataillonen.
Hærens Flyvertropper.
Trainafdelingen.
Luftværnsregimentet.
Hærens tekniske Korps.

Efter Krigsministeriets Bestemmelse skal følgende Forholdsordre indtil videre være gældende for den nuværende Beredskabsperiode og være kendt af og tjene som Rettesnor for samtlige højere Chefer samt Chefer for detacherede Afdelinger og Underafdelinger:

"Ved eventuelle Neutralitetskrænkelser - saavel naar disse skønnes at være tilsigtede, som hvis de synes tilfældige - skal saa vidt muligt Krigsministeriets Forholdsordrø uopholdeligt indhentes gennem Generalkommandoen, og i intet Tilfælde maa der skrides til Angreb uden Krigsministeriets Ordre, med mindre det sker som Forsvar.

Det er ikke tilladt fremmede Luftfartøjer at overflyve dansk Sø- og Landterritorium, bortset fra Sundet og Bælterne. Angaaende Haandhævelse af dette Forbud vil særlig Ordre tilgaa.

Sker direkte Angreb paa dansk Omraade, skal saadanne Handlinger, naar fjendtlig Hensigt er utvivlsom - uden nærmere Ordre imødegaas med alle til Raadighed staaende Midler - dog under fornøden Hensyntagen til de foreliggende Omstændigheder.

Gør en fremmed Magts Fartøj eller Styrke Brug af Magt paa dansk Territorium overfor tredie Nations Interesser, Person eller Fartøj, skrides ufortøvet ind, om fornødent med Vaaben-

magt."

I Tilslutning til disse Bestemmelser skal vedlagte almindelige Forholdsordre være gældende for udsendte Detachementer og Vagter.

De heri givne Anvisninger skal i øvrigt tjene som Retsnorm for samtlige Afdelinger og være kendt af enhver fast Officer.

Generalkommandoen skal i Tilslutning til disse Bestemmelser fremhæve Nødvendigheden af, at særlig Bestemmelserne for Posters Beføjelse til at skyde ikke i uforandret Form videregives til disse, men at der gives hver enkelt Post Anvisninger afpasset efter dens Opgaves Art og Betydning.

tgn. E. With.

Tilføjelser:

Kun til sjællandske Division.

Sjællandske Divisions Fordeling og Underbringelse, der vil være at gennemføre efter sædvanlig Indstilling til Generalkommandoen, skal indtil videre ske saaledes, at der i første Række tages Sigte paa at lette en Mobilisering. I Overensstemmelse hermed maa Generalkommandoen ønske en Fordeling i Hovedsagen i og i Nærheden af Garnisoner og Mobiliseringssteder, dog med 1 Fodfolksregiment med 1 let Afdeling og Gardehusarregimentet i Sydøstsjælland.

Udsendelse af Detachementer, Oprettelse af Bevogtningsstyrker eller Vagter skal, indtil anden Bestemmelse tilgaar, ikke ske ud over det for Garnisonstjeneste o.lign. nødvendige.

Kun til Jydske Division.

Jydske Divisions Fordeling og Underbringelse, der vil være at gennemføre efter sædvanlig Indstilling til Generalkommandoen, skal indtil videre ske saaledes, at der i første Række tages Sigte paa at lette en Mobilisering. I Overensstemmelse hermed maa Generalkommandoen ønske en Fordeling i Hovedsagen i og i Nærheden af Garnisoner og Mobiliseringssteder, de lette Artilleriafdelinger dog fordelt til Fodfolksregimenternes Kantonnementsomraader, 4. Bataillon efter Divisionens Ønske under Hensyn til Uddannelse i Samarbejdet med andre Vaaben. Dog maa militære Styrker i Sønderjylland indtil anden Bestemmelse træffes ikke underbringes eller færdes nærmere Landgrænsen end 1 km.

Udsendelse af Detachementer, Oprettelse af Bevogtningsstyr-

ker eller Vagter skal, indtil anden Bestemmelse tilgaar, ikke ske ud over det for Garnisonstjeneste o.lign.nødvendige.

Kun til Bornholms Værn.

Værnets Fordeling og Underbringelse vil blive gennemført efter dettes Forslag til Generalkommandoen, idet der dog - for at skabe rimelige Vilkaar for hurtig Indgriben overfor eventuelle Neutralitetskrænkelser - skal være en Styrke (Rekylgeværkompagni, Eskadron e.lign.) i Egnen om Rønne.

Udsendelse af Detachementer, Oprettelse af Bevogtningsstyrker eller Vagter skal indtil anden Bestemmelse tilgaar ikke ske ud over det for Garnisonstjeneste o.lign. nødvendige.

Kun til Kommandanten i København.

For Etablering af Københavns Luftforsvar vil særlig Bestemmelse tilgaa.

Udsendelse af Detachementer, Oprettelse af Bevogtningsstyrker eller Vagter skal, indtil anden Bestemmelse tilgaar, ikke ske ud over det for Garnisonstjeneste o.lign.nødvendige.

GENERALKOMMANDOEN

København, September 1939.

Til Tjenestebrug.

Almindelig Forholdsordre

for

Detachementer og Vagter under Neutralitetsforhold.

1. Detachmentets (Vagtens) Opgave.

- a. Saalænge Krigstilstand med fremmed Magt ikke foreligger, begrænses Detachementers og Vagters Opgave, foruden til den dem anviste Bevogtning af visse Objekter, til:

— at medvirke til at forebygge, at fremmede — i første Linie krigsførende — Magters Krigsskibe, militære Styrker eller Luftfartøjer af hvilken som helst Art paa (over) dansk Grund foretager *Handlinger, der er i Strid med Danmarks Neutralitetsbestemmelser* (jfr. Pkt. 2 og 3) samt

— at *være forberedt* til Imødegaelse af direkte Angreb paa dansk Landomraade.

- b. Ved Udførelsen af deres Opgave maa det staa alle — Detachementer, Vagter, Poster og Enkeltmand — klart, at deres rette Adfærd er af den største Vigtighed. Enhver udæskende Handling maa undgaas. I alle Forhold optrædes med roligt Overlæg.

Magt anvendes kun, hvor dette — efter at alle andre Midler er forsøgt — skønnes uafviselig nødvendigt, men da bestemt, myndigt og uden Vaklen.

Poster og Vagter maa kun — efter forgæves Anvendelse af Tilraab, eventuelt Varselskud — skyde i Selvforsvar og under Forhold, der skønnes at rumme en Fare for Posten (Vagten) selv eller det Objekt, for hvis Bevogtning den har Ansvaret.

I alle andre Tilfælde indskrænker Poster og Vagter sig til at foretage Afvisning, eventuelt Tilbageholdelse (Anholdelse) af Vedkommende.

Tilbageholdte (anholdte) Personer afgives snarest til nærmeste Politimyndighed.

- c. Ethvert *Detachment* af Hæren, udsendt med særlig Bevogtningsopgave, skal straks ved sin Ankomst give de Politimyndigheder, inden for hvis Omraade dets Opgave ligger, samt de sømilitære Myndigheder, der maatte befinde sig i eller ankomme til Omraadet, Meddelelse om sin Tilstedeværelse og Opgave m. v.; det underretter ligeledes ufortøvet de samme Myndigheder, naar Begivenheder, som kræver deres Indgriben, forefalder eller øjensynligt forestaar.

Overfor Handlinger, der er i Strid med Danmarks Neutralitetsbestemmelser, paahviler det Detachmentet, *saalænge Politi- eller sømilitær Myndighed ikke er til Stede*, at træffe de nødvendige foreløbige Forholdsregler, der i hvert Fald bør gaa ud paa at søge vedkommende Fartøjs (Styrkes) Ærinde oplyst og om fornødent gennemføre en Tilbageholdelse indtil de nævnte Myndigheders Ankomst eller Modtagelse af Forholdsordre fra foresat Myndighed (jfr. Pkt. 1. d.).

Naar Politi- eller sømilitær Myndighed er til Stede, er *Detachmentets* (Vagtens) Opgave at være til *Raudighed for de nævnte Myndigheder* og kun at gribe ind paa disses Forlangende og med de Midler, de maatte bestemme.

Gør en fremmed Magts Fartøj eller Styrke Brug af Magt paa dansk Territorium overfor tredie Nations Interesse, Person eller Fartøj, skrides ufortøvet ind, om fornødent med Vaabenmagt.

- d. Detachmentet melder uopholdelig om enhver inden for dets Omraade nødvendig Indgriben og om de herved trufne foreløbige Dispositioner. Meldingen sendes ad normal Meldevej og *tillige ad nærmeste Vej til Generalkommandoens* (den højstbefalende), der omgaaende vil give Forholdsordre.

2. Bestemmelser vedrørende fremmede Magters Handelsskibe og Krigsskibe.

- a. *Handelsfartøjer* af enhver Nationalitet maa anløbe danske Havne samt færdes og ankre i dansk territorielt Farvand.
- b. *Krigsfartøjer tilhørende fremmede — ogsaa krigsførende — Magter* har, saalænge anden særlig Bestemmelse ikke er udstedt, fri Adgang til danske Havne og andet dansk territorielt Farvand med Undtagelse af Københavns Havn og Red, Isefjord, Alsfjord, Alssund, Smaalandsfarvandet og Farvandet Syd for Fyen med Adgange samt Limfjorden. Ophold maa ikke udstrækkes over 24 Timer, og mere end 3 Krigsskibe tilhørende en af de *krigsførende* Magter maa ikke samtidig opholde sig i samme danske Havn.

Naar Krigsfartøjer tilhørende en krigsførende Magt nærmer sig en Havn for at anløbe denne, skal det paagældende Detachement (Vagt) træde til Gevær og holdes kampklart, indtil Overrumplingsforsøg kan anses for udelukket.

I øvrigt skal Detachementet ufortøvet underrette vedkommende Politi- og sømilitære Myndighed og holde sig til Raadighed for denne, samt melde til nærmest foresatte Myndighed og direkte til Generalkommandoen (den højstbefalende).

Ved Fartøjets Ankomst til Havnen gaar Detachementskommandøren om Bord for at tage Oplysning om Fartøjets Ærinde, dog kun for saa vidt Politi- eller sømilitær Myndighed ikke er til Stede.

- c. Der meldes altid om Tilstedeværelse (Passage) i Farvandet ud for Detachementets (Vagts) Omraade af ethvert fremmed Krigsfartøj, medens der om andre Fartøjer kun meldes, hvis der findes særlig Anledning dertil.

3. Bestemmelser vedrørende fremmede Luftfartøjer.

Det er ikke tilladt fremmede *militære* Luftfartøjer (hverken krigsførende eller neutrale Magters) at overflyve dansk Sø- og Landterritorium, bortset fra Sundet og Bælterne.

Angaaende Haandhævelsen af dette Forbud overfor krigsførende Magters Luftfartøjer vil særlig Ordre udgaa.

Ved Landing eller Nødlanding af *fremmede Luftfartøjer* (civile eller militære) paa dansk *Landterritorium*, underrettes vedkommende Politimyndighed, idet Besætning og Passagerer holdes tilbage, og Luftfartøjet sættes under Bevogtning, indtil Politimyndighedens Tilstedekomst. Melding indsendes, foruden ad normal Meldevej, af Detachementet direkte til Generalkommandoen (den højstbefalende).

Ved Landing eller Nødlanding i danske Havne og andet dansk territorielt Farvand af *fremmede civile Luftfartøjer* gælder tilsvarende Bestemmelser som i Pkt. 2. a. angivet — vedrørende *fremmede militære Luftfartøjer* forholdes paa tilsvarende Maade som i Pkt. 2. b., 2., 3. og 4. Stykke fastsat, idet dog saavel Fartøj som ombordværende Personer tilbageholdes.

4. Bestemmelser vedrørende fremmede Radiostationer, Signaler m. v.

Det er forbudt de krigsførende eller Personer, som er i deres Tjeneste, inden for dansk Omraade at indrette eller drive Radiostationer eller opsætte noget andet Apparat, der er beregnet til at tjene som Meddelelsesmiddel med krigsførende Styrker til Lands, til Vands eller i Luften.

De krigsførendes bevægelige Radiostationer, hvad enten de tilhører Stridskræfter eller ej, maa ikke indenfor dansk Omraade benyttes til Udsendelse af Radiomeddelelser, undtagen i Nødstilfælde eller til Korrespondance med danske Myndigheder over danske Kyst- eller Landradiostationer eller Radiostationer paa Fartøjer, som tilhører det danske Søværn.

Hvor Overtrædelse af disse Forbud formodes at finde Sted, skal de opstillede Apparater straks tages under Bevogtning. Brugerne deraf holdes tilbage og nærmeste Politimyndighed underrettes.

Melding indsendes ad normal Vej.

5. Meldinger til Generalkommandoen telefoneres til Central 16 014.

E. With.

Krigsministeriet.

København, den 9/9 1939.

Til Tjenestebrug.

Almindelig Forholdsordre

over for

fremmede militære Luftfartøjer.

For fremmede *militære Luftfartøjer* er *Adgang forbudt* til dansk Land- og Søomraade og Luftrummet derover, herfra dog undtaget Gennemfart over Øresund, Bælterne og Kattegat. Københavns Havn og Red er dog spærret Omraade.

For saa vidt fremmed militært Luftfartøj overflyver forbudt Omraade, skal der nedlægges Protest mod Flyvningen ved Afgivelse af 3 *løse Varselsskud*.

Saafernt det paagældende Fartøj erkendes som hørende til krigsførende Magt, afgives Varselsskuddene dog med skarpt, og tages saadan Protest ikke til Følge, *imødegaaes Flyvningen med alle til Raadighed staaende Midler*.

Fra ovenslaaende Regler undtages dog Luftfartøjer, der er kendetegnet som Ambulancemaskiner, øjensynlig er i Nød, utilsigtet strejfer Landegrænsen eller Kystlinien eller under Gennemfart over Øresund, Bælterne og Kattegat maatte passere mindre Øer eller Landtanger uden unødigt Ophold over disse.

Ild maa ikke afgives mod Luftfartøj, der øjensynligt tager Protesten til Følge ved at gøre Forberedelse til Landing paa dansk Land- eller Søterritorium.

Løse Varselsskud afgives kun af Kanoner eller eventuelt ved Afbrænding af røggivende Kanonslag.

Skarpe Varselsskud afgives med de til Raadighed staaende egnede Midler. Det tilstræbes at lægge Skudbanen for Varselsskuddene i rimelig Afstand foran Luftfartøjet.

Ved al Skydning søges Skade paa dansk Liv eller Ejendom undgaaet.

Sker direkte Angreb paa dansk Omraade, skal saadanne Handler, naar fjendtlig Hensigt er utvivlsom, uden nærmere Ordre imødegaaes med alle til Raadighed staaende Midler — dog under fornøden Hensyntagen til de foreliggende Omstændigheder.

Gør en fremmed Magts Luftfartøj Brug af Magt paa eller over dansk Territorium overfor tredie Nations Interesser, Person eller Fartøj, skrides ufortøvet ind, om fornødent med Vaabenmagt.

Alsing Andersen.

Krigsministeriet.

Til Tjenestebrug.

København, den 20/11 1939.

Bestemmelser

for

Hærens Luftfartøjers Forhold over for fremmede militære Luftfartøjer.

For fremmede militære Luftfartøjer er Adgang forbudt til dansk Land- og Sø-omraade og Luftrummet derover, herfra dog undtaget Gennemfart over Sundet, Bælterne og Kattegat. Københavns Havn og Red er dog spærret Omraade.

Ethvert af Hærens Luftfartøjer, som i Luftomraadet over dansk Land møder fremmed militært Luftfartøj, der gør sig skyldig i neutralitetsstridig Overflyvning, skal forholde sig i Overensstemmelse med nedenstaaende Regler.

Har eget Luftfartøj Krigsbesætning, i hvilket Tilfælde det ogsaa i det Omfang det er muligt skal have Vaaben med tilhørende skarp Ammunition og Signalmidler ombord, gøres Vaabnene straks klar til Brug, og Luftfartøjet nærmer sig om muligt det fremmede Luftfartøj for at fastslaa dets Nationalitet og Art. Derefter giver det efter Omstændighederne *enten* ved Afskydning med 10 Sekunders Mellemlum *om Dagen* af en Række Projektiler, der frembringer sort eller hvid Røg, *om Natten* af en Række Projektiler, der frembringer hvide Lys, det paagældende Luftfartøj Underretning om, at det er i Nærheden af forbudt Omraade og derfor skal forandre Kurs, *eller* ved Afskydning med 10 Sekunders Mellemlum af en Række Projektiler, der frembringer grønne Lys, som Protest det paagældende Luftfartøj Ordre til Landing. Med Henblik herpaa søger eget Luftfartøj ved hensigtsmæssig Manøvre eller Tegn at foranledige det paagældende Luftfartøj til henholdsvis at forandre Kurs eller at lande — om muligt paa Landingsplads, der angives ved særlig Manøvre m. v.

Erkendes det fremmede militære Luftfartøj som tilhørende en *krigsførende Magt*, og tager det ikke de givne Anvisninger eller Ordre til Følge, gøres der Brug af Vaaben.

Over for *andre fremmede militære Luftfartøjer*, der ikke tager de givne Anvisninger eller Ordre til Følge, undlades Brug af Vaaben.

Om enhver Indgriben — hvad enten denne giver Anledning til Anvendelse af Vaaben eller ej — aflægges Melding, der snarest indsendes gennem Eskadrillen til Generalkommandoen (Jydske Division).

Har vedkommende danske militære Luftfartøj ikke Krigsbesætning eller Vaaben ombord, indskrænker det sig til Melding, der snarest indsendes gennem Eskadrillen til Generalkommandoen (Jydske Division).

Fremmede militære Luftfartøjer, der er kendetegnet som Ambulancemaskiner, øjensynlig er i Nød, utilsigtet strejfer Landegrænsen eller Kystlinien eller under Gennemfart over Sundet, Bælterne og Kattegat maatte passere mindre Øer eller Landtanger uden unødigt Ophold over disse, undtages fra ovenstaaende Regler.

Gør en fremmed Magts Luftfartøj Brug af Magt paa eller over dansk Territorium overfor tredie Nations Interesser, Person eller Fartøj, skrides ufortøvet ind, om fornødent med Vaabenmagt.

Sker direkte Angreb paa dansk Omraade, skal saadanne Handlinger, naar fjendtlig Hensigt er utvivlsom, uden nærmere Ordre imødegaas med alle til Raadighed staaende Midler — dog under fornøden Hensyntagen til de foreliggende Omstændigheder.

Ved al Skydning søges Skade paa dansk Liv eller Ejendom undgaaet.

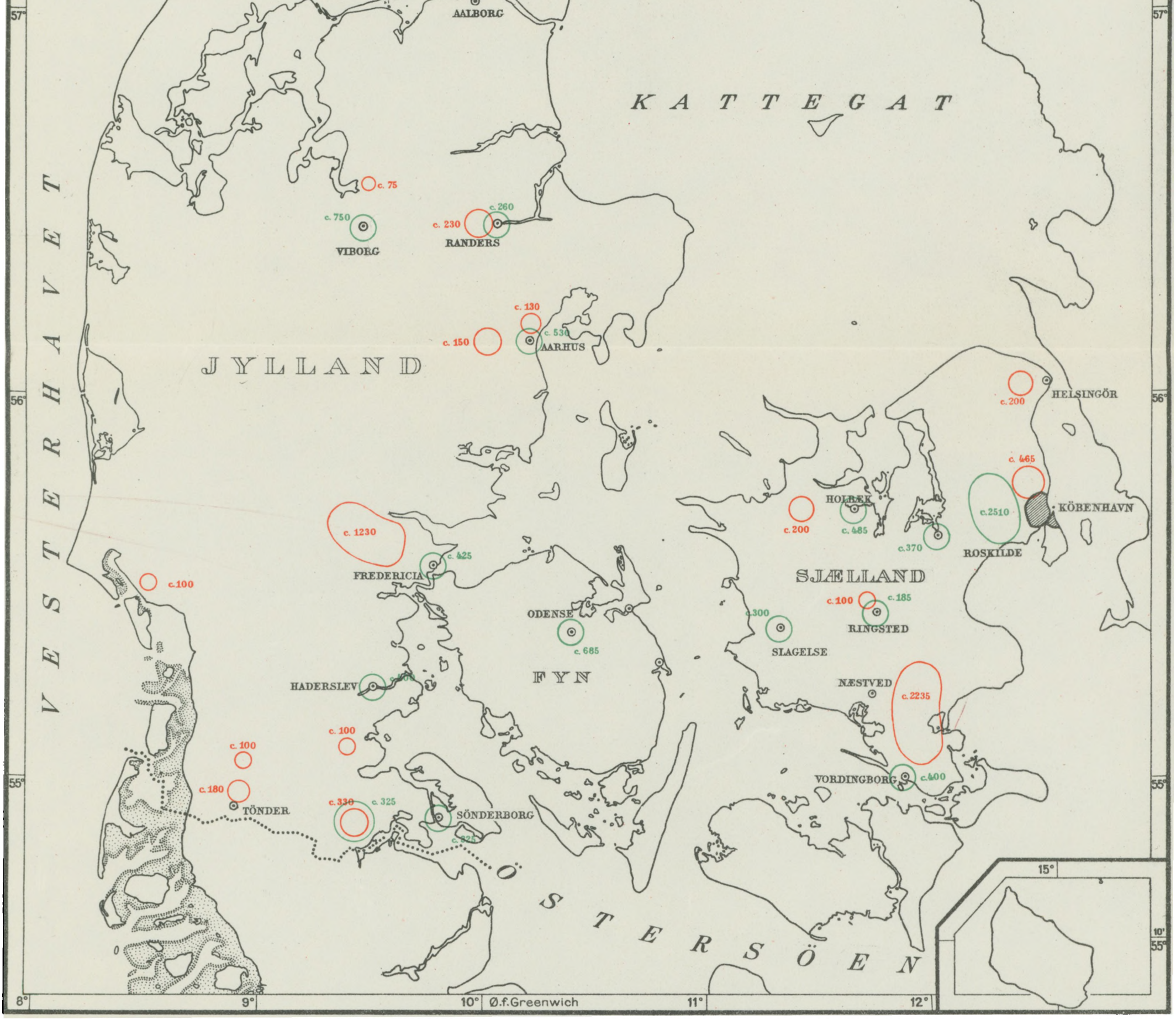
Alsing Andersen.

8° 9° 10° 11° 12° 13°

Bilag 5 til Generalkommandoens Beretning om Begivenhederne ved Hæren den 6.-9./4 1940

Styrkefordelingen den 9./4 Morgen.

Røde Tal: Mandskab med ca. 11 Maaneders Uddannelse.
Grønne Tal: Mandskab med og under 6 Maaneders Uddannelse.

V E S T E R H A V E T

J Y L L A N D

S J A E L L A N D

S T E R S Ö E N

10° Ø.f.Greenwich

Bilag 6 til Generalkommandoens Beretning om Begivenhederne ved Hæren den 6. - 9. April 1940.

Strengt Fortroligt.

B e r e t n i n g

om

Chefen for Generalkommandoens Deltagelse i Raadslagningen hos Kongen den 9/4 1940.

Kl. 5.15 forlod Forsvarsministeren, Viceadmiralen og jeg Ministeriet for efter Ordre at køre til Amalienborg.

Da det var mig magtpaaliggende at faa reddet vore Flyvere, inden de blev luftbombarderet, gik jeg nede i Krigsministeriets Port ind i Portnerboligen og telefonerede til Oberst Førslev om at lade Maskinerne afgaa fra Værløse. Det tog nogen Tid at faa Forbindelsen. Imidlertid var de andre kørt.

Jeg selv kom ikke afsted før ca. 5.25. Jeg paalagde Chaufføren at køre forsigtigt og se sig godt for, da der var tyske Tropper i Byen. Jeg vilde under ingen Omstændigheder tages til Fange. Der skete imidlertid intet. Ca. Kl. 5.30 indtraf jeg i Kongens Forværelse paa Amalienborg.

Her var samlet: Statsministeren, Udenrigsministeren, Forsvarsministeren, Viceadmiralen og Direktør i Udenrigsministeriet Mohr foruden Adjutanten, Kaptajn Schlichtkrull. Senere kom Kabinetssekretæren.

Udenrigsministeren var i Færd med at opløse det tyske Ultimatum. Herunder blev der ringet fra den tyske Gesandt. Direktøren i Udenrigsministeriet gik til Telefonen og sagde, at Kongen endnu ikke var til Stede. Opløsningen blev fortsat. Til Noten var knyttet et Memorandum, der motiverede Overfaldet med, at man vilde beskytte Danmark mod Angreb fra England. Hvis vi ikke faldt til

Føje, vilde København blive luftbombarderet. Udenrigsministeren havde protesteret og sagt, at vi havde ingensomhelst Grund til at tro paa et engelsk Angreb.

Der blev meldt, at Flyvepladsen ved Værløse var bombarderet, hvortil jeg bemærkede, at Maskinerne var sendt bort. Jeg troede den Gang, at det var lykkedes.

Kongen aabnede Døren paa Klem, og først Statsministeren senere Udenrigsministeren blev kaldt ind.

Man hørte Flyvemaskinerne over Byen og derpaa 3 Knald kort efter hinanden. Det blev udtydet som et begyndende Luftbombardement (i Virkeligheden var det Skydning paa Amalienborg Plads).

Der blev ringet fra Holmen, at Tyskerne gik i Land, og forespurgt Viceadmiralen, om der skulde gøres Modstand. Admiralen gik til Telefonen og befalede, at der ikke maatte skydes før paa nærmere Ordre. Derpaa henvendte han sig til mig og sagde, at Hæren vel ogsaa maatte have Ordre, hvortil jeg bemærkede, at jeg foretrak at afvente Kongens og Regeringens Afgørelse.

Ca. 5.45 kom Forsvarsministeren, Viceadmiralen og jeg ind til Kongen, der syntes dybt grebet af Situationen. Kronprinsen var til Stede.

Kongen spurgte, om vi kunde (naa at) kæmpe, hvortil jeg svarede, at der allerede blev kæmpet i Sønderjylland. Det følte jeg mig nemlig overbevist om.

Kongen spurgte, om der udadtil kunde siges, at vi havde gjort Modstand nok, hvortil jeg erklærede, at det var der ikke efter min Mening. Kongen gjorde da en Haandbevægelse henimod mig og sagde, at der var dog altsaa en anden Mening.

Da det blev gjort gældende, at København saa vilde blive luftbombarderet, svarede jeg, at det vilde vise hele det odiøse i Angrebet.

Med Henblik paa en Fortsættelse af Kampen til det sidste uden Hensyn til Resultatet foreslog jeg derpaa, at Kongen sammen med Regeringen skulde køre til den nærmeste Bataillon i

Høveltelejren.

Kongen vilde ikke forlade Byen, og Forslaget støttedes ikke fra anden Side.

Forsvarsministeren erklærede sig rede til at tage Ansvaret for, at man ikke fortsatte Modstanden.

Kongen spurgte, om Befolkningen vilde **kunne forstaa** det, hvortil Viceadmiralen svarede, at alle vilde kunne indse, at man under de foreliggende Forhold ikke kæmpede.

Saa bestemte Kongen, der var stærkt bevæget, pludselig, at Minister Mohr skulde køre til den tyske Gesandt. Afgørelsen var faldet.

Under Mødet var Dronningen kommet ind, bleg og betaget af Situationen. Kronprinsen forklarede Hendes Majestæt Sagen.

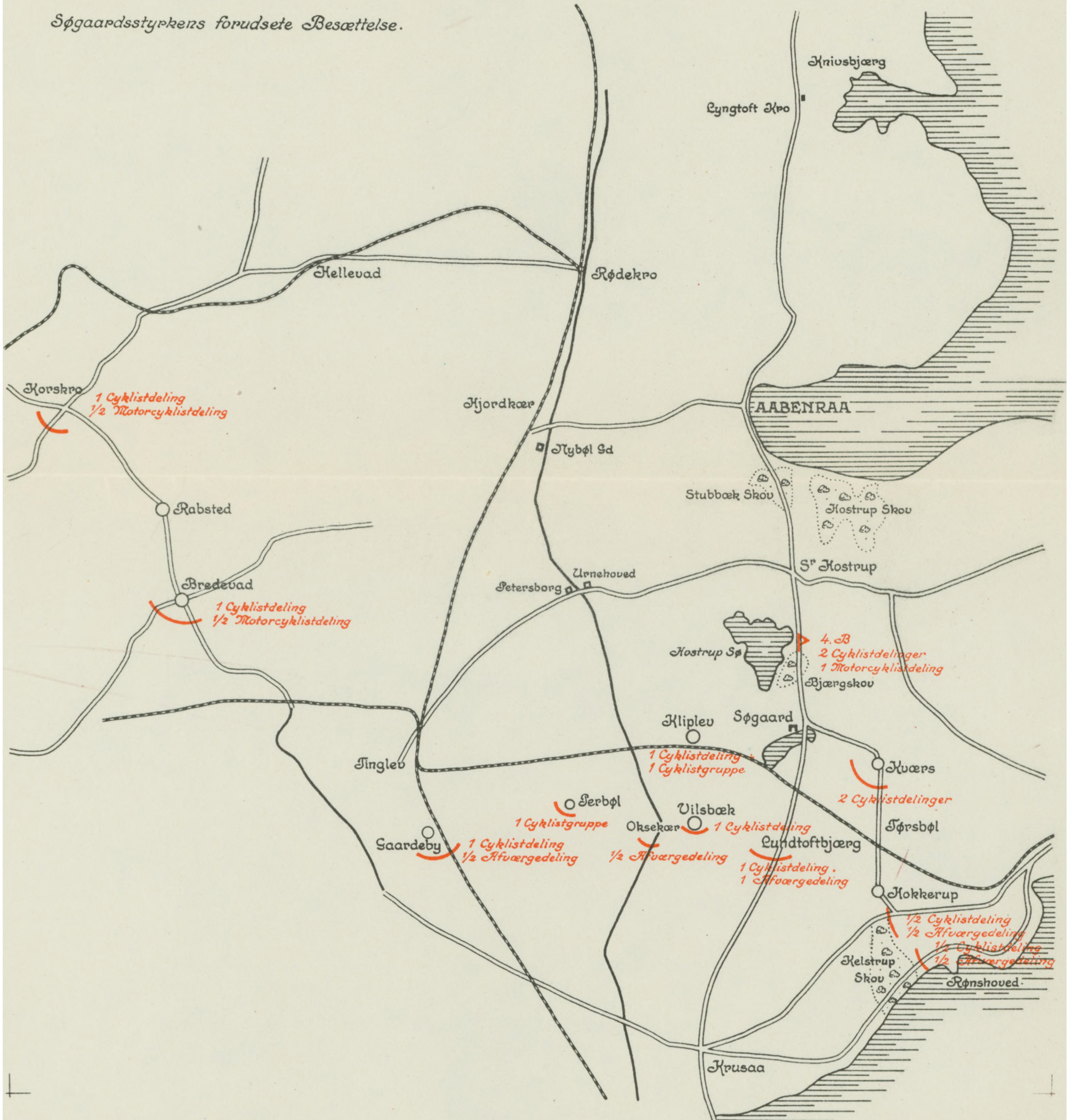
Vi gik ud. En dyb Følelse af Sorg, Bitterhed og Skam greb mig. Jeg kunde ikke telefonere fra Amalienborg. Man opfordrede mig til at standse Skydningen paa Slotspladsen, men det kunde jeg ikke formaa mig selv til. Jeg gik hen til Hjørnet for at se, hvor Fjenden var, men kunde intet opdage. Imidlertid standse Kongens Adjutant Kampen.

Ca. Kl. 6.10 kørte Ministeren, Viceadmiralen og jeg bort.

Bilag 7

til Generalkommandoens Beretning om
Begivenhederne ved Hæren den 6.-9./4. 1940.

Søgaardsstyrkens forudsete Besættelse.

† Bilag 9 til Generalkommandoens Beretning om Begivenhederne ved Hæren den 6.-9/4 1940.
 Skitse over 2. Bataillons 1. Kompagnis Besættelse ved
 Fredericia Havn den 9/4 1940 Kl. 6,15.

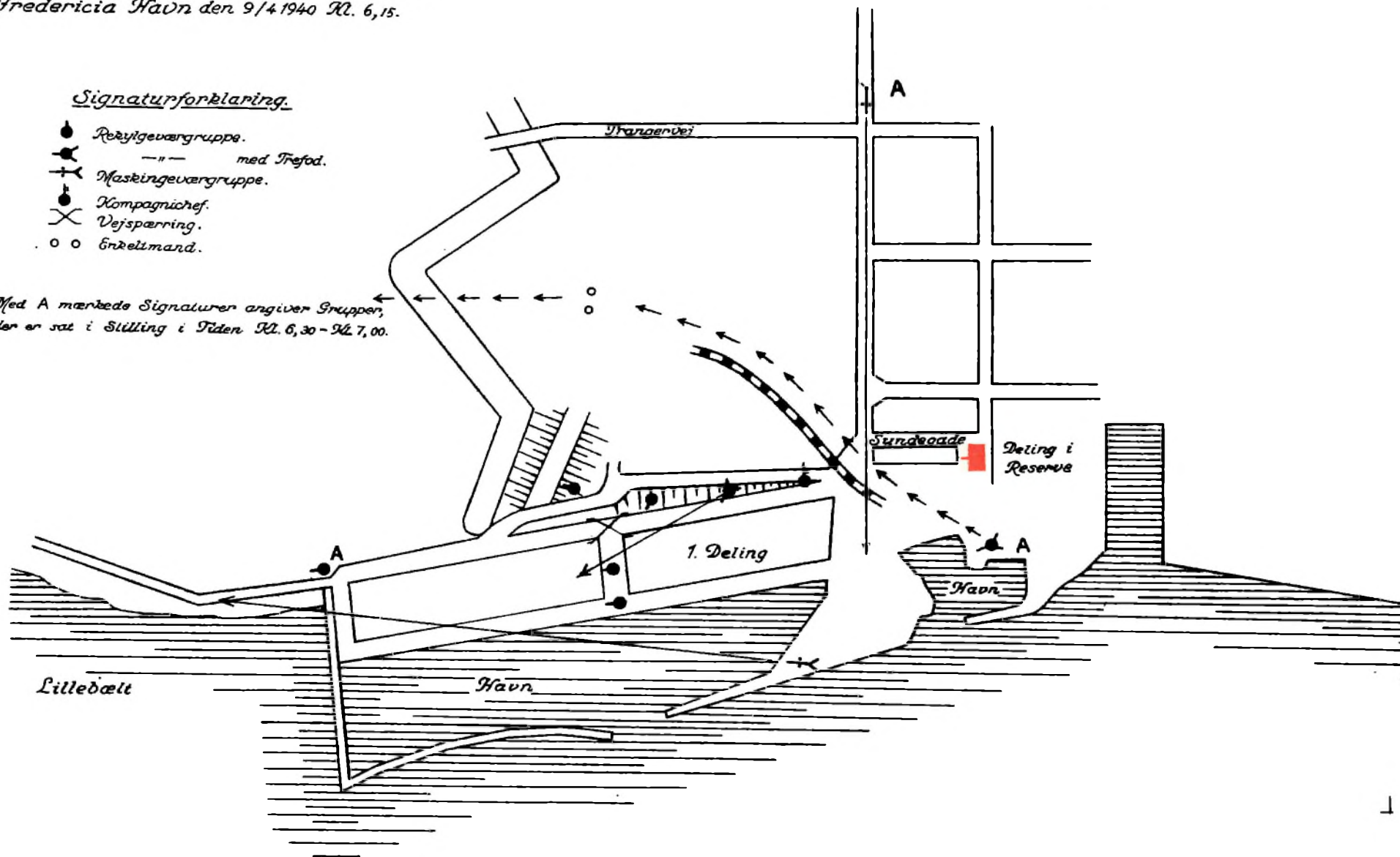
● Gruppe til Trinsens Fort

7

Signaturforklaring.

- Rekygeværgruppe.
- " med Trefod.
- + Maskingeværgruppe.
- Kompagnichef.
- X Vejspærring.
- ○ Enkeltmand.

Med A mærkede Signaturer angiver Grupper,
 der er sat i Stilling i Tiden Kl. 6,30 - Kl 7,00.

†

†

HADERSLEV KÖBSTAD

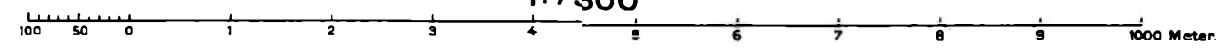
- Navnefortegnelse.**
- 1 Alderdomshjem E 3
 - 2 Amtmandsbolig B 4
 - 3 Amtslandsinspektoral C 3
 - 4 Amtstue, Toldkammer F 5
 - 5 Amtstøjsinspektoral D 6
 - 6 Apotek, Hjorte D 4
 - 7 —, Løve D 5
 - 8 Aspl, Cathrine F 4
 - 9 —, Gl. Haderslev C 3
 - 10 Banegaard, Stats B 3
 - 11 —, Amt E 4
 - 12 —, Sønderbro E 5
 - 13 —, Skolegade (Hpl.) D 3
 - Banker og Sparekasser**
 - 14 Haderslevener Creditbank E 3
 - 15 Haderslev Amts Sparekasse C 4
 - 16 Haderslev Bank E 4
 - 17 Haderslev Bys Spare- og Laanekasse E 4
 - 18 Handelsbanken E 4
 - 19 Bibliotek, Folke (f. Haderslev By og Amt) E 4
 - 20 Bispegaard A 5
 - 21 By- og Herredretten E 3
 - 22 Børnehjem C 6
 - 23 Elektricitetsværk D 4
 - 24 Fabrik, Amtsbarnernes Værkstedbygning F 3
 - 25 —, Bryggeriet „Fuglsang“ B 4
 - 26 —, — „Hansborg“ G 3
 - 27 —, Brød D 6
 - 28 —, Klæde B 3
 - 29 —, Mælketørreri F 4
 - 30 —, Savværk C 3
 - 31 —, — „Hansborg“ G 4
 - 32 —, Teglværk H 2
 - 33 —, Tekstil B 4
 - 34 Fattiggærd D 3
 - 35 Frimærkerloge E 4
 - 36 Gasværk G 4
 - 37 Havnekontor G 4
 - 38 Hotel, Harmonien, Forsamlingshus D 3
 - 39 —, Høppners E 4
 - 40 —, Jærnbane C 4
 - 41 —, Krauses E 5
 - 42 —, Missions E 4
 - 43 —, Royal D 4
 - 44 Højskolehjem C 4
 - 45 Kaserne, Fodfolks E 2

- Navnefortegnelse.**
- 46 K. F. U. M. E 3
 - 47 Kirkegaard A 5
 - 48 —, Kloster D 5
 - 49 —, Vor Fræe Sogns Assistent E 7
 - 50 Kirke, Frimenigheds E 6
 - 51 —, Gl. Haderslev (Skt. Severins) C 4
 - 52 —, Hospitals E 5
 - 53 —, Kristus D 3
 - 54 —, Romersk-katolsk F 3
 - 55 —, Vor Fræe (Domkirke) D 4
 - 56 Mejeri, Andels C 4
 - 57 —, Central D 4
 - 58 Museum G 2
 - 59 Mølle, Olaf Ryes E 7
 - 60 —, Slots E 5
 - 61 Politistation E 5
 - 62 Posthus D 4
 - 63 Provstebolig B 4
 - 64 Præstebolig D 5
 - 65 — D 5
 - 66 Præstegaard E 7
 - 67 Raadhus E 5
 - 68 Skole, Forberedelsesskole III Seminarier
 - 69 —, Frederiks (Tysk) E 3
 - 70 —, Hertug Hans E 6
 - 71 —, Katedral D 3
 - 72 —, Kost D 2
 - 73 —, Louise D 2
 - 74 —, Real D 3
 - 75 —, Seminarium D 2
 - 76 —, Skt. Severins (Komm. Skole) C 3
 - 77 —, Teknisk D 2
 - 78 —, Tysk D 4
 - 79 —, Værne C 3
 - 80 Slagtehus, Eksportalageri F 4
 - 81 —, Haderslev offentlig F 4
 - 82 Stiftelse, Catarinehjem E 2
 - 83 —, Høgers D 5
 - 84 —, Hertug Hans Hospital E 5
 - 85 Sygehus, Amt C 3
 - 86 —, Kommunal E 2
 - 87 Sønderjyllands Kreditforening E 3
 - 88 Teater E 3
 - 89 Telegraf- og Telefonstation E 4
 - 90 Toldkammer, Amtstue F 5
 - 90 Ungdomshjem D 2

- Signaturforklaring.**
- P Regimentsstab (kommandostation).
 - P Bataillonsstab (— —).
 - K Kompagnichef.
 - Regtgeværgruppe.
 - — do — med Trefod.
 - o Enkeltmand (Post).
 - ✕ Maskingeværgruppe.
 - Δ Fodfolksmortergruppe.
 - 37 mm Fodfolksmortergruppe.
 - 20 mm Maskingeværgruppe.
 - X Vejspærning.

Maaft. 1923.

1:7500

Højdeforskellen mellem Kærerne er 2 Meter

Generalstabens topografiske Afdeling, København, 1923.

Føllens bog Signaturerne angiver Antal Steen.